

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА НОВИ БЕЧЕЈ

План развоја општине Нови Бечеј за период
од 2022–2032. године

Нови Бечеј, децембар 2021.

Садржај:

ПОРУКА ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ	4
УВОД.....	5
ИЗРАДА ПЛАНА РАЗВОЈА.....	6
ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА	8
МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ	9
1 ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ	11
1.1 АДМИНИСТРАТИВНИ И ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ	11
1.2 КРАТАК ИСТОРИЈАТ ОПШТИНЕ	12
1.3 ОПШТИ ПОДАЦИ О СТАНОВНИШТВУ	13
1.4 КАРАКТЕРИСТИКЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	14
1.4.1 КОМУНИКАЦИЈА ОПШТИНЕ СА ОКРУЖЕЊЕМ	16
2. ИНДИКАТОРИ	17
3. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА	19
3.1 ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	19
3.1.1 ОПИС ТРЕНУТНЕ СИТУАЦИЈЕ	19
3.1.1.1 Анализа тржишта рада и радне снаге.....	19
3.1.1.2 Индустрија	19
3.1.1.3 Пољопривреда.....	22
3.1.1.4 Развој МСП и предузетништва	28
3.1.1.5 Инфраструктура	29
3.1.1.6 Туризам	40
3.1.2 SWOT АНАЛИЗА – ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ.....	49
3.2 ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	51
3.2.1 ОПИС ТРЕНУТНЕ СИТУАЦИЈЕ	51
3.2.1.1 Образовање	51
3.2.1.2 Здравствена заштита	53
3.2.1.3 Социјална заштита	56
3.2.1.3.1 Установе социјалне заштите	56
3.2.1.3.2 Услуге социјалне заштите	59
3.2.1.4 Култура и уметност	61
3.2.1.5 Спорт и рекреација.....	69
3.2.1.6 Медији и информисање	71
3.2.1.7 Невладине организације.....	72
3.2.2 SWOT АНАЛИЗА – ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	74
3.3 ЖИВОТНА СРЕДИНА И ИНФРАСТРУКТУРА	75

3.3.1	ОПИС ТРЕНУТНЕ СИТУАЦИЈЕ	75
3.3.1.1	Клима и рељеф	75
3.3.1.2	Земљиште	76
3.3.1.3	Биодиверзитет	76
3.3.1.4	Показатељи стања животне средине	78
3.3.1.5	Квалитет ваздуха	78
3.3.1.6	Квалитет површинских и подземних вода, вода за пиће, отпадних вода и вода за спорт и рекреацију	80
3.3.1.7	Управљање отпадом.....	83
3.3.1.8	Присуство и бројност инсеката и глодара.	85
3.3.1.9	Бука у животној средини.	86
3.3.2	SWOT АНАЛИЗА – ЖИВОТНА СРЕДИНА И ИНФРАСТРУКТУРА	87
4	ИНТЕГРАЛНА АНАЛИЗА.....	89
5	ДЕФИНИСАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА.....	90
5.1	ДЕФИНИСАЊЕ ВИЗИЈЕ	90
5.2	ДЕФИНИСАЊЕ ПРИОРИТЕТА, СТРАТЕШКИХ ЦИЉЕВА И ПРОГРАМА РАЗВОЈА	91
6	АКЦИОНИ ПЛАН	93
7	ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА СТРАТЕГИЈЕ	106
8	МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА.....	106
А Н Е К С И		108
АНЕКС 1: КРАТКИ ОПИСИ ТОП 10 ПРОЈЕКТА		108

Порука председника општине

Циљ израде Плана развоја општине Нови Бечеј за период од 2022-2032. године јесте да се обезбеди основа за одржив друштвено-економски развој општине, кроз континуирано планско деловање, усмерено на уједначавање развоја и ангажовање локалних ресурса уз широку грађанску партиципацију и усклађивање свих релевантних чинилаца како би се унапредио квалитет живота свих грађана.

Концепт одрживог развоја општине Нови Бечеј засниван је на циљевима, који треба да допринесу побољшању квалитета живота, и то путем развоја пољопривреде и привреде, стварање могућности за нова улагања и инвестиције, као и повезивање наше општине са другим општинама, градовима и државама у региону. Одржива економија, а посебно одрживи туризам, где се нарочито води брига о очувању животне средине и природних ресурса, препознати су као области са највише капацитета и могућности да се појача и оснажи целокупна привредна активност на локалу, односно подстакне делатности у свим осталим сферама локалне заједнице.

Богато културно - историјско наслеђе, река Тиса и добар географски положај представљају наше велике потенцијале који нам дају могућност да обезбедимо додатна средства кроз пројекте и максимално искористимо предности које имамо, како би будућим генерацијама обезбедили бољу и сигурнију будућност. Наша обавеза је да обезбедимо једнак приступ и квалитетне социјалне услуге за све грађане, да развијемо инфраструктуру и услуге које су у служби заштите животне средине, а све у циљу унапређења квалитета живота свих становника наше општине.

Жеља нам је да општина Нови Бечеј буде успешна и развијена општина задовољних грађана, који виде будућност у нашем месту.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ НОВИ БЕЧЕЈ
САША МАКСИМОВИЋ

Развој заједнице је динамична категорија на коју утиче сваки појединац, доносиоци одлука, али и препознавање властитих потенцијала, превазилажење препрека, реаговање на препознате прилике у окружењу и доношење одговорних одлука.

Општина Нови Бечеј предузима значајне кораке у планирању сопственог развоја у складу са постојећим законским оквирима и савременим европским и светским токовима. Данас је суштински елемент у свакој земљи јачање локалних капацитета и развијање свести у циљу одрживог локалног развоја.

Савремени свет се последњих деценија све више бави проблемима одрживог развоја, који нису више само питање конкретних земаља, јер управо због све веће међузависности, питање одрживости је наднационалног карактера. У складу са тиме, потписана су и усвојена многобројна документа која пред конкретне земље постављају шире циљеве. Полазећи од извештаја Римског клуба са почетка 70-их година 20. века, преко УН Декларације из Рија и Агенде 21¹ из 1992. године, свет је определио и своје развојне циљеве дефинисао у Миленијумским циљевима развоја Уједињених нација из 2000. године.

Европска унија је у последњих 20-ак година, прешла пут од потписивања и усвајања бројних споразума, конвенција и стратегија, да би данас стигла до своје стратегије одрживог развоја дефинисане у документу под називом Европа 2020, у којем се пред земље чланице и оне које то намеравају да постану, за циљ поставља економски развој ЕУ заснован на знању, уз очување животне средине, висок ниво запослености.

Истеком планског периода Стратегије одрживог развоја општине Нови Бечеј (2014–2020) стекли су се услови за израду новог плана развоја који ће прецизирати стратешке циљеве и начине њиховог остваривања и вредновања.

Изради Плана развоја општине Нови Бечеј за период од 2022. до 2032. године се приступило системски и у партнерству са Владом Аутономне покрајине Војводине, односно Секретаријатом за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу који је пружио финансијску подршку и Консалтинг агенцијом ЕВЕНТ из Новог Бечеја, која је обезбедила техничку подршку у процесу стратешког планирања. Да би се стекли и други неопходни предуслови за израду Плана, Скупштина општине Нови Бечеј на 10. седници одржаној дана 16.07.2021. године, донела је Одлуку о покретању поступка израде Плана развоја општине Нови Бечеј за период од 2022–2032. године („Службени лист Општине Нови Бечеј”, бр. 23/2021).

На седници од **00.12.2021.** године Скупштина Општине Нови Бечеј је усвојила План, чиме је она постала и њен званични документ.

¹ Једно од поглавља Агенде 21 о битним групацијама је и поглавље о улози локалних власти. Са свих страна света, разна тела наглашавала су њихову кључну улогу у конкретној примени „одрживости” на локалном нивоу. Из овога је и произашла препорука дата у 28. поглављу – да локалне власти треба да се консултују са становништвом у погледу осмишљавања стратегије за стварање Локалне Агенде (ЛА) 21.

Израда Плана развоја

Овај План је резултат тимског рада запослених у општинској управи Општине Нови Бечеј, представника јавних предузећа, приватног сектора, као и невладиних организација са територије општине. Техничку подршку у припреми стратешког документа пружила је Консалтинг агенција ЕВЕНТ из Новог Бечеја.

Координациони тим за израду Плана развоја општине Нови Бечеј

1. Тамара Попов- вођа Координационог тима
2. Милан Стојшин - координатор Координационог тима
3. Саша Дујин - члан
4. Валентина Влашкалин - члан
5. Ивана Добожанов- члан
6. Јована Вокић - члан
7. Душица Суботички - члан

Партнерски савет за израду Стратегије

1. Саша Максимовић, председник Општине Нови Бечеј
2. Тамара Попов, начелник ОУ Нови Бечеј
3. Валентина Влашкалин секретар Скупштине општине Нови Бечеј
4. Милан Стојшин, помоћник председника Општине Нови Бечеј
5. Драган Раушки, начелник Одељења за урбанизам, стамбено-комуналне послове, грађевинарство и заштиту животне средине
6. Жива Неатница, начелник Одељења за инспекцијске службе и инспектор за заштиту животне средине
7. Оливера Јањић, начелник Одељења за финансије и привреду
8. Ивана Добожанов, начелник Одељења за јавне службе
9. Јована Вокић, ЛЕР општине Нови Бечеј
10. Владимир Радишић, директор ЈП „Комуналац“
11. Далибор Вучетић, директор ЈП „Урбанизам и путеви“
12. Др Жарко Ђорђевић, директор Дома здравља
13. Др Љиљана Богнић, Дом за одрасла и старија лица „Свети Василије Острошки Чудотворац“ Нови Бечеј, директор
14. Ранко Јањић, директор СРЦ „Јединство“,
15. Новица Блажин, Дом културе Нови Бечеј,
16. Александар Фабијан, директор Центра за социјални рад
17. Владимир Давидовић, директор Народне библиотеке Нови Бечеј
18. Саша Дујин, директор Туристичке организације општине Нови Бечеј
19. Драган Милорадовић, директор ПУ „Пава Сударски“ Нови Бечеј
20. Маја Видаковић, директор ОШ „Јосиф Маринковић“ Нови Бечеј
21. Биљана Бањац, директор ОШ „Милоје Чиплић“ Нови Бечеј
22. Ђорђе Мирков, директор ОШ „др Ђорђе Јоановић“ Ново Милошево
23. Марија Станчић, директор ОШ „Станчић Милан Уча“ Кумане
24. Драгана Карановић, директор ОШ „Доситеј Обрадовић“ Бочар
25. Анита Бојић Перкин, директор Средње школе Нови Бечеј
26. Мр Марија Брковић, тех. дир. ЈП „Комуналац“,

27. Драгана Милошев, просветни инспектор
28. Емил Мишковић, Служба за пољопривреду
29. Емил Стеванов, послови заштите животне средине
30. Верица Терзин, ТО Нови Бечеј
31. Војислав Блажин, доктор ветерине
32. Душан Радишић, представник МЗ Кумане
33. Озренка Капетановић, представница МЗ Бочар
34. Мирослав Мацура, представник МЗ Нови Бечеј
35. Невена Нађалин, представник МЗ Ново Милошево
36. Душица Суботички, представница КУД „Теодор Павловић“
37. Бранко Дујин, представник ПААД центра за социокултуролошке изузетности
38. Владимир Галетин, представник Спортског савеза општине Нови Бечеј
39. Драган Чича – представник УГ Самопоуздање
40. Илиа Ласло, представник КУД „Јокаи Мор“
41. Борислав Сантрач, представник УГ Гранада
42. Горан Станчић, представник Центра за развој заједница
43. Милан Станаћев, представник Удружења воћара и виноградарара Боеми
44. Милан Калуђерски, представник Удружења козара и овчара „Вањ“
45. Мирјана Видовић Риго, представница Центра за одрживост заједнице
46. Ивица Стојишин, представник Удружења пчелара Нови Бечеј
47. Цецилија Шајбер, Консалтинг агенција ЕВЕНТ, техничка подршка

Листа скраћеница

АПВ –	Аутономна покрајина Војводина
АПР –	Агенција за привредне регистре
ВН –	Високи напон
ЕУ –	Европска Унија
ЗЖС –	Заштита животне средине
ЗЗ –	Земљорадничка задруга
ЈКП –	Јавно комунално предузеће
ЈП –	Јавно предузеће
КО –	Катастарска општина
ЛЕР –	Локални економски развој
МСП –	Мала и средња предузећа
НН –	Ниски напон
НВО –	Невладина организација
ОКМ ДТД –	Основна каналска мрежа Дунав–Тиса–Дунав
ОСИ –	Особе са инвалидитетом
ОЦД –	Организација(е) цивилног друштва
ОШ –	Основна школа
ПСЗ –	Покрајински секретаријат за здравство
ПУ –	Предшколска установа
РЦР –	Регионални центар за развој
РГЗ СКН –	Републички геодетски завод Служба катастра непокретности
РПК –	Регионална привредна комора
РС –	Република Србија
РСД –	Динар
РЗС –	Републички завод за статистику
СХМП –	Служба хитне медицинске помоћи
СН –	Средњи напон
СРП –	Специјални резерват природе
СШ –	Средња школа
ТС –	Трансформаторска станица
ЦЗСР –	Центар за социјални рад

Методологија израде

Методологија примењена за израду Плана развоја општине Нови Бечеј за период од 2022–2032. године је настала у оквиру програма „Exchange 2”, подржаном од стране Европске уније – Заједничка подршка локалним самоуправама, у циљу методолошке стандардизације процеса стратешког планирања на локалном нивоу, а за потребе Сталне конференције градова и општина у Србији. Ова методологија израде локалних стратегија одрживог развоја је прихваћена и од стране Покрајинског секретаријата за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу.

План развоја општине Нови Бечеј за период од 2022–2032. године (у даљем тексту План) је стратешки план који даје смернице и дефинише активности за будући одрживи развој општине Нови Бечеј, а представља надоградњу и обједињавање већ усвојених стратешких докумената као и наставак стратешког управљања развојем општине. Временски оквир за имплементацију Плана је период од 2022–2032 године, док је у делу 10 приоритетних пројеката обрађен период до 2025. године, са циљем да осим планираног у моменту израде, не пројектујемо преамбициозно будуће стање и дајемо простора новонасталим околностима. На овај начин оставља се простор за евентуално будуће ажурирање Плана, у складу са променама у окружењу.

Одрживост подразумева коришћење природних ресурса у мери која дозвољава да се ти ресурси природно обнове, односно да се не наруши њихов квалитет за будуће генерације.

Одрживо друштво тежи да:

- Заштити и унапреди животну средину;
- Користи земљу, воду, енергију и друге природне ресурсе ефикасно, како за себе тако и за поколења која долазе;
- Ограничава загађење на нивоу који неће угрозити природнесистеме;
- Минимализује отпад, рециклира га, компостира или сагорева за добијање нове енергије, а преостали део одлаже одговорно;
- Вреднује и штити природну разноврсност;
- Проактивно примењује најновија сазнања у области очувања животнесредине;
- Чини насеља „хуманим” по функцији и форми;
- Вреднује, штити и развија локалну разноврсност и интеркултуралност и охрабрује неговање културног идентитета;
- Штити људско здравље, омогућавајући безбедно, чисто и пријатно животно окружење;
- Подмирује локалне потребе из локалних извора кад год је то могуће;
- Омогућава свим друштвеним групама да учествују у одлучивању, подстиче умрежавање и промовише економски успех;
- Креира услове за активну локалну привреду, са пословима без штетних утицаја на животну средину;
- Подстиче дух предузетништва, иновативности и стварања нових вредности радом, знањем и креативношћу;
- Покушава да ублажи све негативне ефекте глобалне финансијске кризе;
- Промовише јавне радове;
- Осигурава све услове из своје надлежности за укључивање грађана у културне, забавне и спортско-рекреационе активности.

План се дефинише, усваја и реализује на општинском нивоу. У читавом процесу планирања примењиван је партиципативни приступ, у којем су локални актери, а пре свега представници општине Нови Бечеј, представници приватног и невладиног сектора, узели активно учешће, дајући смернице за овај стратешки документ.

Процес имплементације подразумева исти приступ, односно подразумева директну укљученост свих заинтересованих страна током трајања целокупног процеса.

У том контексту је на почетку процеса Плана, уз подршку председника општине, формиран Координациони тим који је координирао процесом израде Плана. Координациони тим је, на почетку, сазвао састанак Партнерског савета на којем су позване све стране заинтересоване за процес израде Плана. На састанку партнерског савета су предложени приоритети и чланови радних група.

Радне групе су формиране по претходно одређеним приоритетима:

- РГ 1: Пољопривреда, развој привреде и инфраструктуре
- РГ 2: Туризам и култура
- РГ 3: Образовање, здравствена и социјална заштита и спорт
- РГ 4: Заштита животне средине

Радне групе су описале и анализирале тренутно стање (SWOT), а потом су дефинисале визију, опште и посебне циљеве у оквиру приоритета. На основу дефинисаних циљева урађен је акциони план који треба да доведе до испуњења постављених циљева.

Услед тренутне епидемиолошке ситуације, а у жељи да се одговорно укључе у израду стратешког документа, инструкције за прикупљање података, као и подаци неопходни за израду стратегије, прикупљали су се преко е-маил канала комуникације. Координациони тим је редовно имао састанке у динамици једном недељно и осигуравао да сви актери доставе податке у задатом року.

Стратешки документ у себи садржи следећа поглавља:

- Опште инфомације о Општини
- Индикатори постојећег стања
- Анализа постојећег стања и SWOT анализа
- Интегрална анализа
- Дефинисање Плана развоја (визија, приоритети, општи и посебни циљеви)
- Акциони план
- Имплементација Плана развоја
- Мониторинг и евалуација

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ

1.1 Административни и географски положај

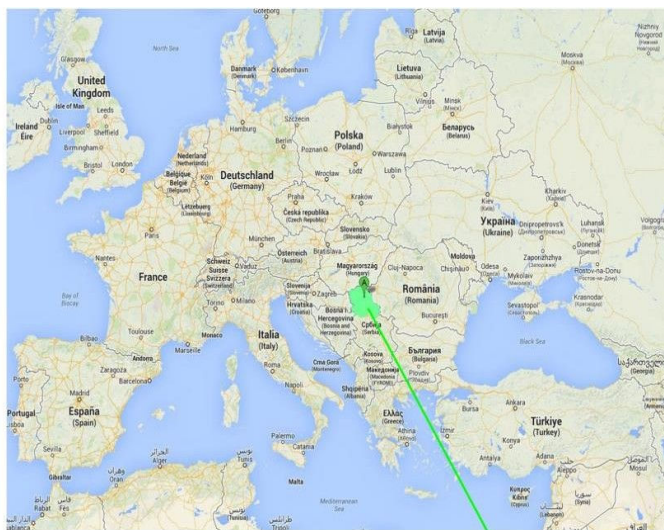
Општина Нови Бечеј спада у ред потиских општина и налази се у самом центру Војводине и једна је од пет општина Средњобанатског округа. Нови Бечеј је смештен уз леву обалу реке Тисе на 66. километру од њеног ушћа у Дунав, и њен центар је на реци Тиси, са једним од најлепших тиских кејева. Поред Новог Бечеја, општину чине још три насељена места: Ново Милошево, Кумане и Бочар.

Општину Нови Бечеј окружују град Зрењанин и општине Кикинда, Бечеј, Ада, Жабаљ и Чока.

Поред пловног пута реке Тисе, Нови Бечеј је каналском мрежом повезан са Дунавом код Бездана и Беле Цркве. Кроз сва насељена места у општини пролази железничка пруга која преко Панчева, Зрењанина и Кикинде, повезује Београд са Темишваром у Румунији, а преко Суботице и са Сегедином у Мађарској. Такође, кроз општину пролази државни пут I реда који повезује Нови Бечеј са Кикиндом и даље Румунијом, као и државни путеви IIA реда Нови Бечеј–Меленци и Нови Бечеј–Башаид–Банатско Карађорђево.

Удаљеност Новог Бечеја од неких значајнијих центара је следећа:

- Бечеј: 14 км
- Зрењанин: 35 км
- Кикинда: 37 км
- Нови Сад: 55 км
- Суботица: 90 км
- Сомбор: 100 км
- Сегедин (HUN): 105 км
- Београд: 110 км
- Темишвар (RO): 110 км
- Вршац: 130 км
- Осијек (CRO): 140 км

Укупна површина Општине износи 608,6 км² на којој, према попису из 2011. године живи укупно 23.925 становника, а на основу података којим располаже РСЗ у 2020. живи 22.139 становника.

Табела 1: Насеља општине Нови Бечеј и њихова површина

НАСЕЉА	ПОВРШИНА(км ²)
Нови Бечеј	282,38
Ново Милошево	174,91
Кумане	101,47
Бочар	49,82
УКУПНО:	608,60

Извор: Општина Нови Бечеј

1.2 Кратак историјат Општине

Полазећи од историјског, културног, архитектонско-грађевинског наслеђа, географског положаја, расположивих привредних и друштвених ресурса као потенцијала развоја, евидентно је да су данашња насеља општине Нови Бечеј настајала и развијала се под различитим условима и околностима, као и утицајем различитих фактора.

Нови Бечеј је веома старо насеље, познато још у доба Римљана, које је имало бурну прошлост – више пута је рушено, опустело и опет подизано, мењајући током векова величину, изглед и своје господаре. У близини насеља, на месту словенског села Арач (мађ. „Aracs”), подигнута је у 13. веку базилика, која је дуго потом била бенедиктинска опатија. Нови Бечеј се први пут помиње у писаним документима из 1091. године. године 1331. је проглашен за слободан краљевски град у тадашњој Угарској. Почетком 18. века Турци су га разрушили, а Срби су прешли Тису и тамо основали бачки Бечеј. После протеривања Турака из Баната, становништво се враћа и поново га изграђује. Иако знатно старији од бачког Бечеја, насеље сада добија име Нови Бечеј. Врањево је настало на пустари Вран. Ту је постојало насеље још из бронзаног доба, а за време турског периода овде су живели Срби – пастири. Касније га масовно насељавају Срби – граничари. У 18. и 19. веку Нови Бечеј у великом броју насељавају и Мађари, затим Немци и Јевреји. Нови Бечеј је после 1883. пругом повезан са остатком железничке мреже краљевине Угарске и од тада се убрзано развија, поставши регионални центар трговине житом у Јужној Угарској. Од 1919. године Нови Бечеј улази у састав Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, а касније и Краљевине Југославије.

Ново Милошево је друго, по величини, насељено место у општини Нови Бечеј. Настало је спајањем два села – Карлова (Драгутинова) и Беодре, после Другог светског рата. Беодра се, под именом Болдија, први пут помиње већ 1331. године. На данашњој локацији устаљује се у периоду од 1742. до 1753. године. Насељавају је Срби досељени из Потисја и Поморишја. Током историје ово насеље било је у власништву више поседника, а од 1781. године породице Карачоњи, након чега почиње интензивније насељавање Мађара, а након тога и Немаца. Породица Карачоњи је средином 19. века овде саградила два каштела.

Карлово је настало средином 18. века од насељених, демилитаризованих граничара Срба. Насеље је неколико пута опустело и опет било настањено. По оцу Марије Терезије, 1740. године добија назив Карлово, а од 1918. се назива Драгутиново, по српском пуковнику Драгутину Ристићу.

Кумане је више пута мењало локацију због променљивог тока реке Тисе и честих поплава. Почетком 19. века село се оформило на локацији где се и данас налази.

Први писани траг забележен је у документима из 17. века, где се Кумане помиње као српско насеље у Банату. Аустро-турски рат је почетком 18. века готово уништио ово насеље, а доласком Турака у ове крајеве пренета је куга, која је десетковала становништво. Масовно насељавање Кумана почиње у другој половини 18. века. Претежно су га насељавали Срби који су организовали војну одбрану и Кумане је у то време представљало утврђење за одбрану од Турака.

Тек почетком 19. века, када се становништво определило за земљорадњу, долази до значајнијег развоја села.

Бочар је било познато утврђено место још у средњем веку, а током целог турског периода било је ненастањено. У историјским документима из 1753. године Бочар се спомиње као мање српско насеље. У 19. веку Бочар насељавају Немци, који доминирају све до краја Другог светског рата. То је у 19. веку био посед породице Хертеленди, који су у центру села подигли каштел, са великим парком у позадини (по потоњим власницима, познат као дворац Бајић).

1.3 Општи подаци о становништву

На основу података Републичког завода за статистику, а према попису становништва из 2011. године, број становника на територији општине Нови Бечеј је 23.925, док просечна старост становништва износи 42,5 година (40,5 код мушкараца и 44,5 код жена). На основу обраде статистике природних и механичких миграција становништва РЗС број становника општине у 2020. години је био 22.139.

На основу тих података можемо уочити смањење броја становника у претходним годинама, што указује на један од највећих проблема у општини Нови Бечеј, а то је депопулација.

Демографски процеси у општини Нови Бечеј карактеришу се опадањем броја становника, ниском стопом наталитета, високом стопом општег морталитета и негативним природним прираштајем.

Табела 2: Основни подаци природног кретања становништва

Територијална јединица	Број становника					
	1981.	1991.	2002.	2011.	2016.	2020.
Општина Нови Бечеј	30.312	29.091	26.924	23.925	22.932	22.139

Извор: РЗС

Старосну структуру становништва, пратећи по пописима и подацима РЗС, карактерише старење становништва, односно присутно је смањење становништва добне групе 0–17 (18%) година и повећање учешћа групе старости од 65 (19%) година и више, а највећу групу чини популација 18–64 године (63%).

У поређењу са бројем становника општина Нови Бечеј има релативно велику површину од 608,6 км², тако да је густина насељености 36 становника/км². Број становника општине се смањује због ниског наталитета, високе стопа општег морталитета, али и сталних миграција.

У протеклој декади, осим миграција младих ка великим градовима у околини, потребно је споменути и већи број миграција у развијене земље ЕУ. С обзиром на географски положај, близину Републике Мађарске и могућност добијања двојног држављанства, један број становника је привремено или трајно отишао у иностранство. Овим миграцијама, општина остаје без младих школованих кадрова, али и без већине занатлија, искусних радника већином средње стручне спреме који су отишли због бољих шанси на веће приходе.

Као одговор на овај тренд општина би могла поново активирати програме стипендирања стручних кадрова за којима постоји потреба (грађевински инжењери, правници), али и стимулирати кроз своје програме предузетничку делатност, пре свега у недостајућим занатским областима.

Од укупног броја становника општине Срби чине око 67%, Мађари око 18%, Роми око 5,5%, а остали се нису изјаснили или су у незнатном броју.

С обзиром на мултиетнички састав општине, учешће националних мањина у јавном животу се подразумева. Двојезичност је заступљена у свим институцијама локалне самоуправе, као и у школама и предшколским установама. Представници мађарске националне мањине учествују у власти од почетка вишестраначког система и то не само преко националних странака већ често и као представници осталих странака.

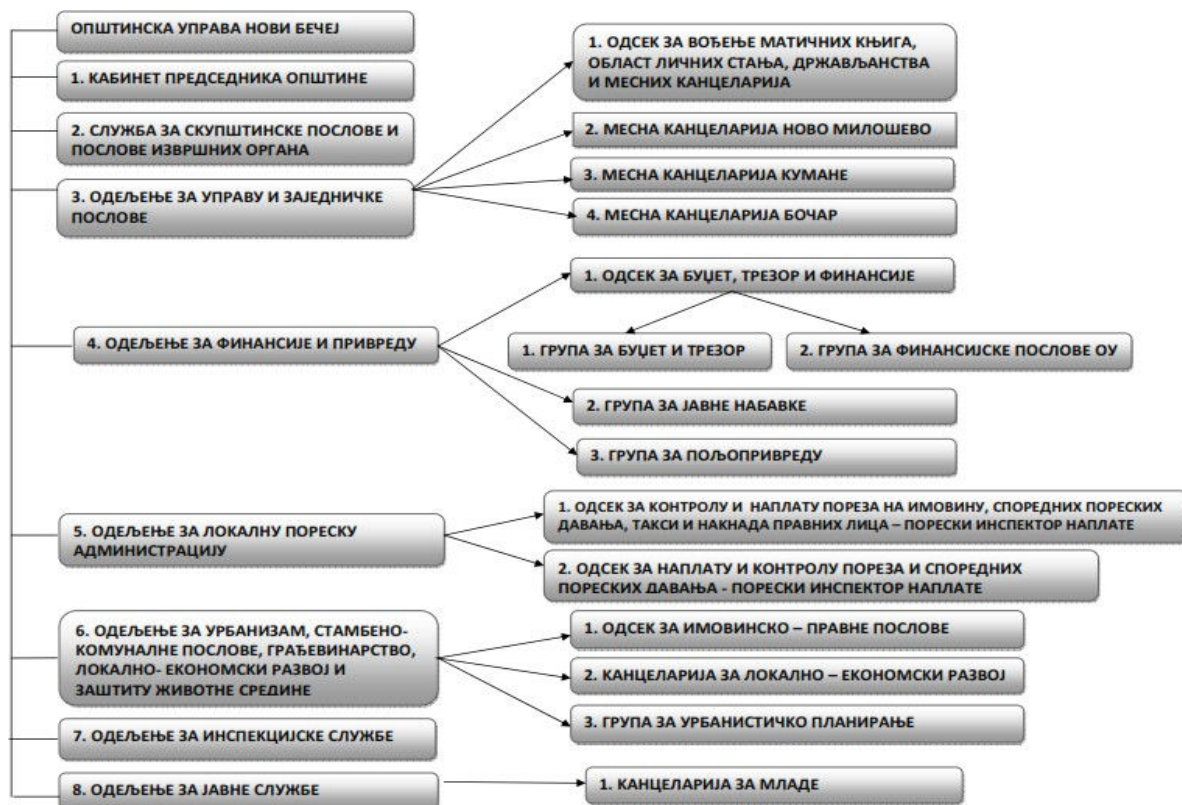
Просечна старост становника у општини Нови Бечеј је нижа у односу на републички ниво (42,2), али и у односу на АП Војводину (41,8 година) и износи 41,5 година. У складу са тиме је и чињеница да је индекс старења становништва значајно већи у Општини, и износи 107,18, у односу на АП Војводину (108,62), а нарочито у односу на Републику Србију (114,32).

1.4 Карактеристике локалне самоуправе

Седиште локалне самоуправе Нови Бечеј налази се у Новом Бечеју у улици Жарка Зрењанина број 8.

На основу Правлника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у општинској управи, из 2021. године, у Општинској управи се утврђује укупно 69 радних места, који су организовани на начин представљен следећом шемом.

Слика 1: Организациона шема локалне самоуправе Нови Бечеј

Буџет Општине Нови Бечеј се у протеклом периоду кретао на начин приказан у табели 3.

Из табеле се јасно види тренд раста реализованог буџета, при чему код тумачења буџета по глави становника треба посматрати и чињеницу да од 2011. године постоји тренд депопулације, који утиче на исказане податке.

Табела 3: Буџет Општине Нови Бечеј у периоду од 2013. до 2021. године

Година	Буџет (РСД)	Број становника	Буџет (per capita)
2013	623.438.094	23.512	26.515,74
2014.	613.004.000	23.320	26.286,62
2015.	693.259.000	23.116	29.990,43
2016.	726.305.000	22.932	31.672,11
2017.	741.322.000	22.762	32.568,40
2018.	832.473.000	22.563	36.895,49
2019.	1.011.162.000	22.359	45.223,93
2020.	1.096.384.000	22.139	49.522,74
2021.	1.138.350.000	21.980	51.790,26

Напомене:

1. У колони буџет приказане су његове заокружене реализоване вредности.

Извор: општина Нови Бечеј

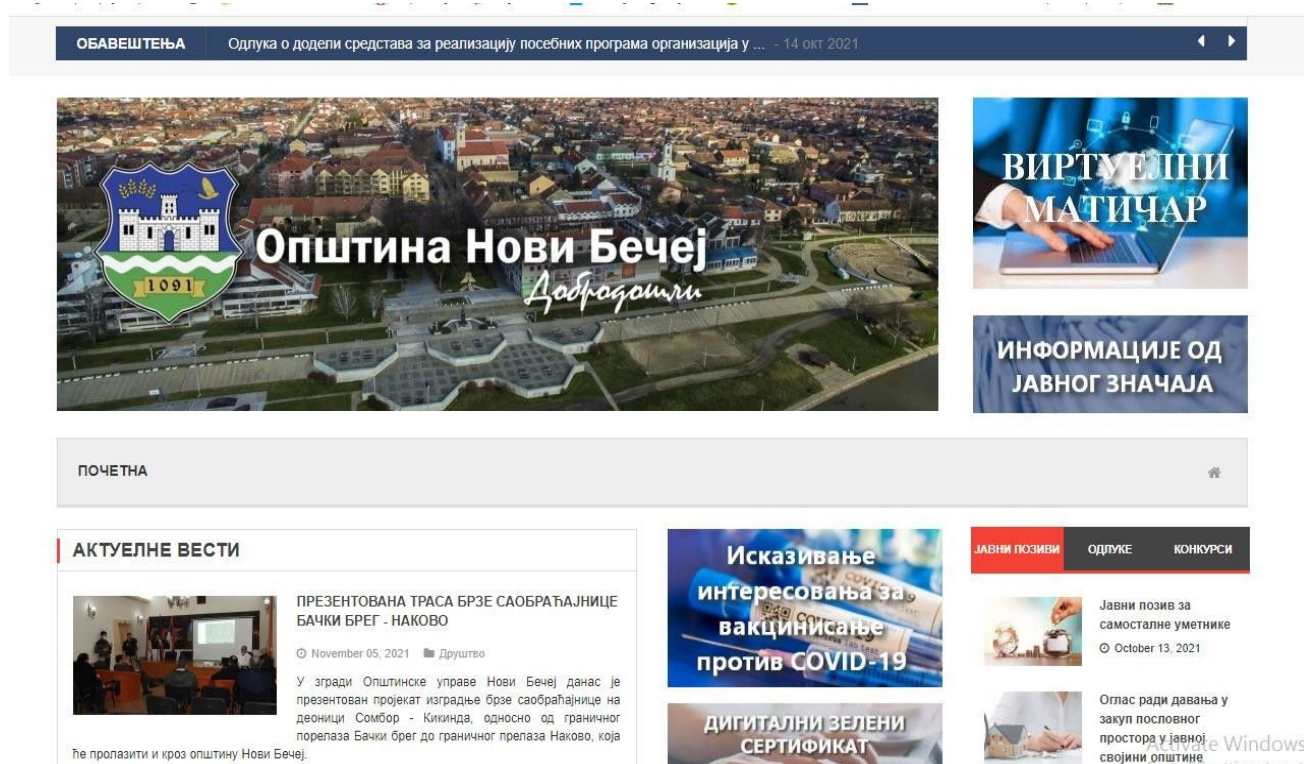
1.4.1 Комуникација општине са окружењем

У својој комуникацији са окружењем, а пре свега са грађанима и потенцијалним инвеститорима, Општина Нови Бечеј се поставила крајње транспарентно. У ту сврху, израђена је званична интернет презентација на адреси: www.novibecej.rs. Презентација је порталског карактера и богатог је садржаја. На њој су доступне све актуелне информације у вези са радом локалне самоуправе и уопште дешавања на територији Општине, најважније одлуке и општа акта. У посебним рубрикама представљена је локална самоуправа, Општинска управа, одлуке и општа акта, јавне службе, Канцеларија за локални економски развој, привреда, туризам, Дом културе и спорт.

У оквиру рубрике Општинска управа, постоји сервис **Виртуелни матичар**, путем којег грађани који су уписани у матичне књиге које се воде за матично подручје Нови Бечеј, путем интернета наруче и на кућну адресу добију изводе из матичних књига.

У оквиру рубрике Одлуке и општа акта, доступни су, поред статута, правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Општинској управи и сви стратешки документи Општине, али и одлуке о буџету и њиховим ребалансима од 2014. године, као и значајнији документи одсека за урбанизам (на српском и мађарском језику) и друго.

Слика 2: Почетна страница званичне презентације општине Нови Бечеј

2. ИНДИКАТОРИ

У процесу стратешког планирања, неопходно је сагледати тренутно стање, проценити властите ресурсе (финансијске, људске) који су основ у процесу планирања и осмислити будуће жељено стање и кораке за његово спровођење. Сваки план развоја мора укључити и начине мерења успешности његовог спровођења.

Класичан приступ одређивања нивоа развијености укључује национални доходак, односно друштвени производ по глави становника као репрезентативни показатељ. Показало се да и други економски и социјални показатељи утичу на ниво развијености. Појединац и задовољење личних потреба су полазна основа анализе. Зато индикатори одрживог развоја треба да се разликују од традиционалних економских, социјалних и еколошких индикатора и они треба да чине интеракцију развоја и животне средине и међусобне условљености и комплементарности развоја политике и политике развоја животне средине које уважавају законитости еколошких система.

Овакав приступ се назива концепт хуманог развоја. Обухватање више показатеља намеће потребу нормирања и свођења на јединствен показатељ. По концепту Уједињених Нација (УН) овакав збирни показатељ је назван индекс хуманог развоја (Human Development Index, HDI). Показатељ хуманог развоја HDI се састоји од три базне компоненте и то: животни век, ниво знања и стандард живота.

Животни век је нумеричка категорија и нема потешкоћа при сакупљању и тумачењу ових параметара.

Ниво знања представља шири концепт. Иако се делимично може исказати на основу података о завршеном ниво образовања становништва, тај податак и даље не говори свеобухватно о нивоу знања.

Образовање представља најважнији сегмент друштва и од њега се очекује да допринесе целокупном друштвеном развоју. Образовање појединаца и интересних група ће омогућити лакше прилагођавање променама које су настале услед процеса глобализације. Права слика достигнутог образовног нивоа једног друштва добија се тумачењем појма писмености који је овај појам добио у савременим условима. Наиме, привредни, технолошки, социјални и хумани развој једне земље најбоље се огледа кроз поређење тзв. основне и функционалне писмености. Коришћење компјутера, интернета, знање страног језика, примена знања, коришћење стручне литературе, усавршавање, као и број прочитаних књига по становнику на годишњем нивоу, дубински „скенирају” све аспекте образовног нивоа друштва. Последице функционалне неписмености јесу немогућност запошљавања или дуготрајна незапосленост.

У прилог овој чињеници говори и релативно нова (последња деценија) појава на тржишту рада. Појава озбиљног раслојавања на стручне раднике који управљају технолошким процесима или их креирају (при чему говоримо о малом броју радника) и радне снаге од које се, захваљујући високом степену аутоматизације процеса, не захтевају готово никаква специфична знања, за укључивање у процес рада (Tisza Automotive и DRAXLMAIER). Од запослених се очекује прецизност и ефикасност.

Ова нова реалност отвара могућност другачијег планирања у образовном систему као и у планирању потреба за високостручним кадровима у локалној заједници.

Под појмом „Стандард живота” се најчешће мисли на три компоненте: животни услови, радни и друштвени услови. Прву компоненту животног стандарда чине лична и заједничка потрошња. Лична се углавном односи на трошење материјалних добара (храна, одећа), а заједничка на коришћење услуга које пружају различите институције

(образовне,културне,здравствене).

Радне услове представља могућност запошљавања, квалитет радног места, услови рада, однос радног и слободног времена у коме човек може да се бави хобијима, рекреацијом или сл.). Социјални или друштвени услови обухватају феномен попут друштвених положаја, учешћа у политичком и јавном животу заједнице, могућност за утицање на ниво животног стандарда у заједници. Посматрајући ове компоненте показатеља хуманог развоја, јасно је да је већину немогуће приказати квантитативно нити помоћу економских индикатора. Зато ћемо у овој стратегији комбиновати оба концепта индикатора.

Индикатори у суштини имају двоструку улогу, прво представљају нумерички опис тренутног стања, у одређеној области, односно њеној подобласти, и друго, могу се користити као мера постигнуте промене у локалној заједници, те на тај начин представљају нужан део система мониторинга и евалуације.

Међутим, постоје одређени проблеми у вези са индикаторима, а који се пре свега, односе на њихов неинтегрисан поглед на читаву заједницу (случај традиционалних индикатора), односно на проблем недоступности и трошкова обезбеђивања података (случај индикатора одрживог развоја).

Узимајући све претходно наведено у обзир, тим за израду Плана је дефинисао, и у табелама представио, нумеричке податке на основу којих се у процесу евалуације Плана могу мерити резултати.

3. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1 Економски развој

3.1.1 Опис тренутне ситуације

Према Уредби о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину, општина Нови Бечеј спада у **трећу групу**, недовољно развијених општина, коју чине 47 јединице локалне самоуправе чији је степен развијености у распону од 60% до 80% републичког просека.

3.1.1.1. Анализа тржишта рада и радне снаге

Тржиште рада и радне снаге приказано је посредством следећих табела.

Табела 4: Однос броја запослених и незапослених и просечна нето зарада у општини за период 2016–2020 године

	2016	2017	2018	2019	2020
Број запослених	5.458	5.545	5.909	5.904	6.022
Број незапослених	2.532	1.998	1.435	1.290	1.465
Просечна нето зарада (у РСД)	32.437	34.362	40.217	44.563	48.951

Извор: Републички завод за статистику

Општина Нови Бечеј бележи тренд пада броја незапослених у посматраном периоду 2013–2020. године.

Табела 5: Квалификациона структура незапосленог становништва општине

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I	1.254	1.215	1.282	1.229	1.060	808	718	833
II	163	125	123	121	83	49	49	54
III	725	649	611	546	393	249	235	268
IV	598	504	538	477	357	239	203	232
V	10	8	9	5	5	4	4	2
VI	88	88	79	71	55	35	29	28
VII-1	99	110	95	82	45	51	52	45
VII-2	1	0	2	1	0	0	0	0
VIII	0	0	0	0	0	0	0	0
Укупно:	2.942	2.699	2.739	2.532	1.998	1.435	1.290	1.465

Извор: Национална служба за запошљавање

При интерпретирању претходне табеле треба узети у обзир да представљени подаци говоре само о броју лица на евиденцији Националне службе за запошљавање.

3.1.1.2. Индустрија

Посматрано са дистанце, пре 30 година, општина Нови Бечеј је имала завидне индустријске капацитете, извозно оријентисану индустрију и одговарајуће образовне профиле који су се школовали на локалном нивоу. Процеси трансформације,

приватизације и глобализације који су се дешавали у међувремену, резултирали су значајним променама на тржишту рада и утицали на пад економске моћи и општу стагнацију у свим секторима. Лагано гашење некада великих фирми „Соколац“, Бродоградилиште, Клуз, Победа, реорганизацијом, рационализацијом других великих гиганта развоја ФОП, Полет, Кексара, дошло је до вишка радне снаге и то радника са 10 и вишегодишњим искуством који нису имали алтернативу и шансе за ново запошљавање. Овај пад броја запослених, одразио се на квалитет живота појединаца, али и на управљање општинским потребама, јер је буџет био значајно смањен.

У периоду од 2010. године до данас и на регионалном плану је дошло до превирања. Због мање платежне моћи, редукује се број потреба за коришћењем међуградског превоза, што резултира укидањем линија и додатно смањује шансе за сналажење на тржишту рада у ширем потезу од локалног. Са друге стране, отварају се испоставе великих нових индустрија у већим центрима у Зрењанину, Новом Саду, Ади, Бечеју и део радне снаге се запошљава на тај начин. Значајни скок у смањењу броја незапослених лица дешава се 2017. године што је последица горе поменуте веће потребе за радном снагом у окружењу у фабрикама већином из области аутоиндустрије, али и због добијања мађарског држављанства, један број квалификованих, али и неквалификованих радника одлази да ради у иностранство. Ова појава мења поново услове на тржишту рада и отвара простор за развој предузетништва са једне стране, али и потребе за додатним услугама из области социјалне заштите, јер се сада у већем броју појављују старачка самачка домаћинства која услед животних околности долазе у завистан положај ка расположивим сервисима.

У међувремену су стасале нове генерације, које немају исти однос као њихови родитељи, и повећава се број новооснованих пољопривредних газдинстава и то са значајнијим уделом жена као носиоца, као и предузетнички подухвати младих. Анализом је идентификовано да је један број предузетника кратко постојао на тржишту. Разлози за гашење могу бити: недовољно истражена потреба за одређеном делатношћу, недовољно познавање самог посла, али и чињеница да се због мањих примања одређене услуге у локалу могу наплатити значајно мање, него у већим центрима па да се осим самоодрживости, бизнис у смислу раста никада не деси. Карактеристике предузетничких подухвата су скоковита сезонска потражња повезана са повећаним обимом посла лети, услед доласка радника који раде у иностранству на годишњи одмор.

Све ово утиче на повећане могућности за формирање самосталних домаћинстава и младих породица које траже повољније кредите за решавање стамбеног питања. Овај скок потражње утиче и на пораст цена некретнина.

У наставку се налази списак носилаца индустрија у општини Нови Бечеј и то су:

- ПОЛЕТ–КЕРАМИКА
- Полет а.д. Нови Бечеј
- Бродоградилиште „Astra Shipyard“ у Новом Бечеју
- ЖИТОПРЕРАДА ДМ
- CONSUM TM
- „KNOTT Autoflex YUG“
- ITALTEX–INTIMO DOO у Новом Милишеву
- JS&O doo Novo Miloševo

- PEPO Energy d.o.o.
- AgroTECH PMD d.o.o.
- Fero produkt и други.

Анализа укупног амбијента и структуре привреде општине (према подацима РЗС за 2020. годину) указала је на карактеристике недовољно развијене привреде које се огледају у следећем:

- просечна нето зарада испод републичког нивоа;
- укупан број запослених у општини износи 6.022 лица, број запослених на 1.000 становника износи 272, што чини 65,00% у односу на републички просек;
- број незапослених лица на 1.000 становника износи 129, што за 16% премашује републички просек.

Иако је Нови Бечеј претежно пољопривредна општина, веома је мало прерађивачких капацитета за пољопривредне производе (изузимајући месне прерађевине). На територији општине Нови Бечеј према подацима Агенције за привредне регистре из 2020. године послује 325 предузетника и 128 привредних друштава.

На територији општине има око 2.204 регистрованих пољопривредних газдинстава па се може закључити, мада званични подаци РЗС говоре о свега око 20%, да већина становништва живи од пољопривредне производње (која се своди на ратарске културе и интензивно сточарство) или тако допуњава приходе. Укупан број запослених у општини Нови Бечеј је 6.022 док је стопа незапослености 41,17%.

С обзиром на то да је већина великих локалних предузећа, некадашњих носилаца развоја општине, сада у власништву људи који живе ван општине Нови Бечеј или су из иностранства, контакти и сарадња са локалном самоуправом се свде на минимум. Локална управа се труди да изађе у сусрет предузетницима пре свега кроз убрзавање процедура за добијање дозвола, али они вероватно очекују више па су уздржани у контактима.

Кретање броја привредних субјеката у општини Нови Бечеј може се представити посредством следеће 2 табеле.

Табела 6: Број привредних друштава у општини

	2016	2017	2018	2019	2020
Активних	116	114	112	112	128
Новооснованих	9	9	12	2	13
Брисаних/угашених	16	11	12	8	11

Извор: Агенција за привредне регистре

Табела 7: Број предузетника у општини

	2016	2017	2018	2019	2020
Активних	486	471	473	479	325
Новооснованих	90	91	85	26	26
Брисаних/угашених	87	105	85	19	0

Извор: Агенција за привредне регистре

На основу претходне две табеле приметно је да је број привредних друштава у порасту, али да је број предузетника значајно мањи, у односу на раније посматрани период.

Индустријске зоне

У општини Нови Бечеј су у протеклих 30 година на више локација биле формиране индустријске зоне које су настале развојем појединих привредних субјеката, који су настали развојем постојећих фирми („Полет“) или су настале оснивањем нових предузећа („ФОР“, „Клуз“, „Бисер“, „Хином“ итд).

Након периода транзиције, многи производни погони су приватизовани, мање или више успешно, док је део отишао у стечај. Постојећи радни комплекси – индустријске зоне су пратиле судбине фирми које су у њима радиле, али су углавном остали у габаритима који су првобитно били опремљени.

Да би се подстакао нови привредни развој, општина Нови Бечеј је кренула у оснивање и опремање нових радних зона.

1. Основана је и опремљена радна зона „Исток“ на 33 хектара у Новом Бечеју, у којој су све површине пронашле инвеститоре;
2. Основана је радна зона „Излаз“ на 198 хектара у Новом Бечеју за коју је урађена планска документација и део пројектно–техничке документације. Плацеви у зони још нису почели да се отуђују;
3. Индустријска зона „Југ“ у Новом Милошеву се простире на 51 хектар. Око 60% зоне је опремљено свом инфраструктуром и око 60% плацева је отуђено;
4. Индустријска зона „Кумане“ се простире на 36 хектара и наставак је постојећег комплекса „Бисера“. Зона није инфраструктурно опремљена, а поседује завршену урбанистичку документацију.

3.1.1.3. Пољопривреда

Пољопривредно земљиште је један од основних и најзначајнијих природних ресурса са којим располаже општина Нови Бечеј. Од укупне површине, обрадиво пољопривредно земљиште, које чини чак 83% од укупног земљишта на територији Општине Нови Бечеј. Пољопривредно земљиште је високог квалитета, чак 55% њива се налази у прве три класе земљишта.

Истовремено је пољопривреда грана која има велику извозну перспективу, може запослити много више људи и због тога је у наредном периоду неопходно очувати и побољшати квалитет пољопривредног земљишта. Овај циљ може се достићи кориштењем стајњака у већем проценту, контролисаном и савесном употребом минералних ђубрива и заштитних средстава, подизањем и бригом о ветрозаштитним

појасевима, одржавањем канала за наводњавање и перманентном едукацијом пољопривредника.

Ратарство

Када посматрамо распрострањеност по културама у општини Нови Бечеј, најзаступљеније су житарице са површином од око 16.500 ha, што чини 40.5% укупних обрадивих површина. Најзаступљенија је пшеница са 9.220 ha, кукуруз са 8.280 ha и сунцокрет са 6.522 ha. Просечни приноси су слични током задњих 5 година и они износе за пшеницу 5 t/ha, кукуруз 6 t/ha и сунцокрет 3 t/ha.

Виши ниво производње по једници површине могуће је постићи применом агротехничких мера, употребом сортног семена и органског ђубрива. Економски исплатива производња се може постићи, поред наведених мера, и мерама укрупњавањем поседа.

Ниске откупне цене, висока цена минералних ђубрива, сушни периоди утичу на планирање структуре сетве. У општини Нови Бечеј најчешће се смењује тропољни плодоред, јер су три најзаступљеније културе, биле најизвесније у погледу успешне жетве. Овакав избор дугорочно исцрпљује земљу којој се не враћају важне хранливе материје и то у перспективи може довести до деградирања земљишта у ниже категорије. Позитиван утицај на плодност земљишта има гајење крмног биља, од чега 90% је посејана луцерка.

Повртарство

У области повртарства, најзаступљенији су кромпир на 65 ha, кукуруз шећерац на 60 ha, паприка на 24 ha, бели лук на 5 ha и парадајз на 4 ha. Међутим, недовољно је развијено стакленичко и пластеничко повртарство, с обзиром на потенцијал и изворе топле подземне воде. Поврће се углавном производи на индивидуалном поседу, тако да се у овој подграни пољопривреде још увек не остварују значајнији тржишни вишкови. Претежни део производње на индивидуалном поседу, изузимајући веће површине под индустријском паприком, луком и кромпиром, користи се за задовољење сопствених потреба произвођача.

У општини Нови Бечеј постоје повољни услови за развој органске производње хране и производњу лековитог, ароматичног и зачинског биља, јер земљиште није загађено нуспроизводима потенцијалних индустријских погона, али на подручју општине још увек не постоје регистровани органски произвођачи.

Воћарство и виноградарство

Воћарство и виноградарство су веома важна грана пољопривредне производње у Србији. Производња воћа чини око 11% вредности пољопривредне производње у Србији (Стратегија развоја пољопривреде Републике Србије 2014–2024). Природни услови дела територије општине Нови Бечеј посебно погодују за узгој винове лозе (Бисерно острво). Осим обнављања и подмлађивања засада винове лозе, повећани су и хектари под воћњацима.

Сточарство

Претежан број сточара у општини Нови Бечеј, бави се говедарском производњом, свињарством, овчарством и живинарством. Један део становништва одгаја пчеле, а пчеларство је једна од најзанимљивијих грана сточарске производње у овом региону. Број стоке на једној територији се рачуна као број условних грла (УГ) по хектару.

Процентуално најзаступљенија врста стоке у Новом Бечеју су говеда. Перспектива развоја ове гране сточарства лежи у одабиру адекватног расног састава и перспективних грла са добрим адаптабилним капацитетима. Избор генотипова треба

ускладити са правцем производње (млеко, млеко–месо, месо). Посебну пажњу треба посветити искоришћавању заслањеног земљишта путем испаша говеда. Препорука је да се слатине не претварају у обрадиве површине и њиве, већ у пашњаке на којима би се напасала говеда и овце.

Искуства из региона нам потврђују да је ово једини економичан поступак повећања искористивости неупотребљивих површина какве су слатине у сливу реке Тисе на подручју општине Нови Бечеј.

Свињарство

Највећи значај у производњи меса у Републици Србији припада свињарству са удеом од преко 55%. Регион Војводине је са 41% грла најзначајнији регион за узгој свиња. Предности великих површина под житарицама, које представљају основу исхране свиња свакако доприносе да се ова грана сточарства издвоји и форсира у наредном периоду. У истраживањима капацитета свињарске производње подаци говоре да се преко 80% од укупно гајених свиња на подручју Војводине гаји на малим газдинствима, а да је број условних грла по газдинству око 20 УГ. Мала газдинства и газдинства средње економске величине су најбројнија и на њима се узгаја две трећине свих грла. Оно што забрињава је да на подручју Војводине, број свих категорија свиња, осим товних свиња, има тенденцију пада.

Овчарство и козарство

Овчарска производња у Србији има дугу традицију, а поједине расе се традиционално узгајају о одређеним регионима. Војводина је регион у ком се годинама уназад традиционално гајила надалеко чувена раса оваца цигаја. У последње време ова раса се замењује са племенитим расама 'виртемберг' или са товним расама, као што је 'ил де франс'. Овчарство за општину Нови Бечеј има посебан значај због присутних лесних терена, који би могли да се искоришћавају за напасане оваца. Држава субвенционише уматичена грла оваца, што представља додатни подстицај. По праву пречег закупа, узгајивач на десет оваца може закупити један хектар државне земље. Све ово представља погодне услове за развој овчарства на територији општине Нови Бечеј. Козарство је у повоју и има тенденције ка интензивирању производње. На тржишту је посебно уочљива значајнија потражња за козјим производима (млеко, сир, сурутка, друго), у складу са трендом промоције здраве хране код нас и у свету.

Живинарство

Потенцијал Србије за живинарску производњу надмашује тренутне потребе домаћег тржишта. Управо због ове чињенице, треба обратити пажњу на могућности које пружа овај вид сточарске производње. Недостаци као што су недовољна концентрација и специјализација живинарске производње и недовољна вертикална повезаност спречавају велике извозне послове, а захтевају константну испоруку и стандардни квалитет, дестимулативно делују на одлуку о почетку живинарске производње.

Аквакултура

Аквакултура се на територији Војводине обавља у шаранским и пастрмским рибњацима. С обзиром да Нови Бечеј има реку Тису потенцијал за развој шаранског рибарства, готово је неограничен. Уз шаранску рибу значајнија производња може се остварити узгајањем толстолобика, амуре, смуђа и сома.

Пчеларство

На подручју општине Нови Бечеј регистрована су следећа удружења:

- Друштво пчелара „Нови Бечеј”,
- Удружење пчелара „Нектар” из Новог Милошева и
- Удружење пчелара „Кошнице Воја” које је познато и по патентираним кошницама „Родна Воја”.

Друштво пчелара „Нови Бечеј” има око 60 чланова од којих су многи чланови житељи других општина (који долазе на сунцокретову пашу). Процењује се да у Новом Бечеју постоје још око 20–30 пчелара који нису чланови удружења.

Удружење пчелара „Нектар” има око 30 чланова и још око 25 пчелара у Новом Милошеву, који нису чланови удружења.

Удружење пчелара „Кошнице Воја” има око 20 чланова. У насељу Бочар има око 20 пчелара од којих су неколико њих чланови Удружења из Новог Милошева, док већина није члан нити једног удружења. У Куману има око 20–25 пчелара, који нису организовани већ делују самостално, док се укупан број пчелара на територији општине Нови Бечеј процењује на око 200 са тенденцијом повећања.

Процењени број кошница на територији општине Нови Бечеј је око 5.000. Такође узимајући у обзир територију општине Нови Бечеј, Ново Милошево процентуално има највећи број кошница, пчелара и највише произведеног меда. Око 20% од укупног броја пчелара који живе на територији општине Нови Бечеј сели пчеле на багрем, а око 5% на липу. Сви остали пчелари стационарно пчеларе и врцају само једну врсту меда: сунцокретов мед. Просечан принос по кошници се креће око 10 кг. Ако се има у виду да на територији Општине Нови Бечеј има приближно око 5.000 кошница, то је очекивани и потенцијални принос меда по години око 50.000 кг меда (због временских неприлика стварни приноси ретко кад пређу 20 тона меда).

Ако се зна да је просечна откупна цена од око 2 евра по килограму сунцокретовог меда, у будућности се могу очекивати високи приходи од ове пчеларске производње. Приходи из пчеларства се увећавају уколико се додају и произведене количине осталих пчелињих производа, за које је неопходна додатна едукација и образовање. На територији општине Нови Бечеј се годишње прода око 500 пчелињих ројева и нешто око 4.000 пчелињих матица. На основу ових показатеља може се рећи да ова грана сточарске производње спада у перспективније гране пољопривреде са не малим потенцијалним приходима, који би се одразили и на укупан буџет општине Нови Бечеј. Тренд повећања пчеларске производње свакако би био много већи уколико би општина у својим плановима за расподелу дела буџета за пољопривреду, део средстава преусмерила на субвенције пчеларске производње.

Посебно треба нагласити проблем неконтролисане употребе пестицида који је посебно изражен у времену цветања уљане репице и сунцокрета када долази до великог помора пчела. Још једна могућност у повећању броја кошница и приноса меда у Општини Нови Бечеј је и потенцијална могућност пошумљавања необрадивих површина медоносним биљем.

Бројно стање животиња у општини Нови Бечеј: говеда 12.618, овце и козе 12.071, свиње 10.366, коњи и магарци око 100, живина и птице 9.561, пчелиње друштво – кошнице 4.866.

Силоси

За складиштење пољопривредних производа на територији општине постоје следећи капацитети:

Силос „Вребалов аграр” Нови Бечеј подно складиште	10.000, 5.000, 5.500 и 4.000
„Дијамант аграр” – закуп „Силоси Милошево”	10.000
Силос 33 “ВРАЊЕВО” Нови Бечеј + подно складиште	1.100 + 700

Силос ДД „ЖИТОПРЕРАДА“ Нови Бечеј подно складиште	10.000
Индивидуална пољ. газд. – подно општина Нови Бечеј	6.500
ПД „ВОЈВОДИНА“ Ново Милошево – подно складиште	5.000
„СИЛОСИ МИЛОШЕВО“ Ново Милошево	10.000
„МИОМАР АГРАР“ ДОО – Ново Милошево	2.000
ЗЗ „МИЛОШЕВО“ Ново Милошево два подна складишта	1.100
Силос ПД „Јединство“ Кумане – подно складиште	5.500 и 500
„НЕДИЋ АГРАР“ Бочар подно складиште	2.500
„ZRNEK CO.05“ Нови Бечеј	3.000
Силос „АГРО ИЛИЧИЋ“ Нови Бечеј	4.000
Силос „RWA“ Нови Бечеј	5.000
„Радновић поља“ Ново Милошево подно складиште	2.000
ОЗЗ „Бечеј“ Бечеј – подно складиште	400
„Агродимитријевић“ Ново Милошево	1.000
„Коператив“ доо Бочар	1.000
УКУПНО:	95.800

Складишни капацитети у општини Нови Бечеј

Извор: План заштите од пожара за 2021. годину

Сушаре

Капацитет сушара за зрно на територији општине Нови Бечеј износи 65 t/h, што је довољно у односу на укупну производњу. Изградња нових капацитета је непотребна узимајући у обзир трендове у селекцији хибрида кукуруза који имају брже отпуштање влаге зрна.

Опремљеност машинама

Једноосовинских трактора има 190 ПГ, док је укупан број ових трактора на територији општине Нови Бечеј 199. Број једноосовинских трактора старијих од 10 година је 196, док је број коришћених 160. Двоосовински трактори – број ПГ који има ове тракторе је 1.393, док је укупан број ових трактора на територији општине Нови Бечеј 2.218. Број двоосовинских трактора старијих од 10 година је 1.816, док је број коришћених 2.153. Комбајне поседује 224 ПГ, док је укупан број комбајна на територији општине Нови Бечеј 285. Број комбајна старијих од 10 година је 235, док је број коришћених 2.153.

Што се тиче стања прикључних машина на територији општине Нови Бечеј:

берачи кукуруза – 297; плугови – 2.026; тањираче – 564; дрљаче – 939; сетвоспремачи – 908; ротофрезе – 47; растурачи минералног ђубрива – 826; растурачи стајњака – 114; сејалице – 909; прскалице – 887; приколице – 2.259; косилице – 706.

Табела 8: Преглед површина пољопривредног земљишта по катастарским општинама и културама

Редни број	К.О.	Обрадиво пољопривредно земљиште у <i>ха</i>						Пашњаци	Рибњаци, трстици и мочваре	Остало земљиште
		Њиве	Вртови	Воћњаци	Виногради	Ливаде	Укупно			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Нови Бечеј	18061.8483	0	257.5936	150.6946	1111.2579	19581.3944	3198.7262	392.2273	570.8355
2.	Ново Милошево	11380.4825	0	84.5508	46.0954	552.2963	12063.425	3332.089	202.752	572.7658
3.	Кумане	5448.8443	0	5.3457	15.8919	846.8654	6316.9473	1897.9463	472.1176	257.9326
4.	Бочар	3181.0207	0	23.5099	8.2627	10.1966	3222.9899	1259.1704	26.2475	70.728
	Укупно:	38072.1958	0	371	220.9446	2520.6162	41184.7566	9687.9319	1093.3444	1472.2619

Извор: РГЗ СКН Нови Бечеј

У структури пољопривредног земљишта њиве су заступљене са 73,11%, из табеле је видљиво да пашњаци заузимају велику површину и као такви представљају ресурс који треба узети у обзир код планирања пољопривреде у области сточарства. У претходном периоду негативан је тренд узурпирања пашњака и природних ливада као и промена намене земљишта превођењем у оранице. Због економске неисплативости и директним штетним утицајем на сточарску производњу овај негативан тренд мора бити прекинут.

Табела 9: Површине пољопривредног земљишта у државној својини по класама

Пољопривредно земљиште (у <i>ха</i>)								
Класа	Класа							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Њива	169.8545	166.4507	458.7295	1015	1589.431	785.0295	281.4392	40.6367
Врт	0	0	0	0	0	0	0	0
Воћњаци	82.0402	4.6304	1.4939	0	0	0	0	0
Виногради	30.2716	0.676	0	0.2833	0	0	0	0
Ливаде	1.5591	112.3471	817.2722	603.8058	3.3853	0	0	0
Пашњаци	27.8424	960.2292	5739.116	1407.934	711.9211	0	0	0
Трстици-мочваре	50.1916	315.4199	580.3056	0	0	0	0	0
Укупно:	361.7594	1559.753	7596.917	3027.022	2304.737	785.0295	281.4392	40.6367

Извор: Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта општине Нови Бечеј

Од укупно 38.789 *ха* њива 15,3% чине њиве I класе, док су њиве I, II и III класе заступљене са 54,9%. Овај податак је релевантан за планирање ратарске, повртарске и воћарске производње. Са овако малом површином I класе не може се планирати озбиљна интензивна производња култура које су захтевне у погледу бонитета земљишта.

У општини је развијена добра каналска мрежа за одводњавање која може да има функцију аквадукта за снабдевање водом за наводњавање. Међутим, како је одржавање ових канала део система Водопривредно привредно друштво „Горњи

Банат” (ВПД „Горњи Банат ДОО Кикинда”) и поред редовних састанака и планирања уређења канала, ситуација и даље није сјајна и углавном су канали обрасли растињем те је неопходно његово уклањање, чишћење каналске мреже и одвожење земље након чишћења. Такође, мере наводњавања треба спроводити уз строгу примену стручних савета да не би дошло до деградације земљишта.

Табела 10: Одводњавање

Каналска мрежа		Цевна дренажа		Укупно	
Изграђено (у ha)	У функцији (у ha)	Изграђено (у ha)	У функцији	Изграђено (у ha)	У функцији
800	4600	1.280	320	2.080	4920

Извор: Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта општине Нови Бечеј

Табела 11: Наводњавање

широкозахватне машине (у ha)	тифони (у ha)	кап по кап (миниорошавање) (у ha)	кишна крила (у ha)	остало (у ha)	УКУПНО (у ha)
2060	460	30	20	50	2620

Извор: Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта општине Нови Бечеј

3.1.1.4. Развој МСП и предузетништва

Развој малих и средњих предузећа може бити један од замајача развоја привреде у локалној заједници, али у општини Нови Бечеј то још увек није случај. Пословни подухвати и оснивање предузетничке радње или предузећа захтевају добро познавање потреба становништва, знања у области пословања и сналажљивост у тржишном пословању. Посматрајући податке из АПР-а у последње време регистровано је неколико предузетника из области угоститељства и услужних делатности попут перионица аута, цвећара. Такође се у просеку једнаки број фризерских радњи отвара и затвара. Позитивним се може сматрати чињеница да су власници новоформираних радњи млади и жене у средњим годинама.

Последњих година се осећа буђење предузетничког духа, али је то још увек недовољно за прави напредак заједнице.

У том смислу за подстицање развоја малих и средњих предузећа потребно је:

- обезбедити едукације о успостављању сопственог бизниса за добијање повољних инвестиционих кредита од стране комерцијалних банака;
- обезбедити адекватну подршку предузетницима, МСП у прибављању неповратних средстава на основу припремљених пројеката.

Од институција за подршку развоју сектора МСП које су активне на територији општине могу се издвојити:

- РЦР Банат, д.о.о., Зрењанин,
- Регионална привредна комора, Зрењанин

Ове институције, реализујући своје редовне активности нарочито путем пројеката, утичу на побољшање ситуације у сектору МСП.

3.1.1.5. Инфраструктура

По питању инфраструктуре општина Нови Бечеј спада у релативно развијене општине у Србији пошто је већина улица асфалтирана, у локалне путеве су неопходна додатна улагања, како у асфалтирање недостајућих тако и у проширење и одржавање постојећих, а пруга повезује сва насељена места општине. Сва насељена места су електрифицирана и имају своје независне водоводе о којима брине локално комунално предузеће.

Комунална инфраструктура: водоснабдевање

Надлежност за водоснабдевање на територији насељеног места Нови Бечеј, Ново Милошево, Кумане и Бочар, има Јавно предузеће за комунално-стамбене послове „Комуналац” – ЈП „Комуналац”. Осим водоснабдевања ЈП „Комуналац” је надлежан и за пружање следећих комуналних услуга: канализација, дистрибуција природног гаса, уређење и одржавање зеленила и чистоће на јавним површинама, погребне услуге, пијачне услуге, зоохигијена, обрачун и наплата услуга.

ВОДОВОДНА МРЕЖА

Водовод у општини Нови Бечеј није јединствен систем.

Нови Бечеј

Насеље Нови Бечеј има свој систем.

Извориште насељеног места Нови Бечеј чине 10 бунара, од којих је 5 у експлоатацији, осталих 5 се налазе ван експлоатације односно нису активни бунари. Укупни максимални капацитет изворишта је 75 литара/секунди. Сви бунари су опремљени фреквентним регулаторима и новим разводним ормарима, те системом за даљинску контролу, постројењем „Хлороген” за дезинфекцију воде и домарским станом. Дужина водоводне мреже у Новом Бечеју износи 72 км, прстенастог облика. Материјал од којеј је изграђена водоводна мрежа чини 72% полиетилен (ПЕ), 20% азбест цемент (АЦ), 8% ПВЦ.

Број потрошача:

- домаћинства: 4.609 корисника
- правна лица: 145 корисника

Процентуална покривеност становништва по питању водоснабдевања је 100%, док је процентуална покривеност привреде 95%.

Анализом хемијског састава подземне воде утврђено је да квалитет воде не одговара прописима Правилника о хигијенској исправности воде за пиће, („Сл. лист РС”, бр. 28/19) због повећане концентрације амонијака, арсена, натријума и ортофосфата, повећаног утрешка KMnO_4 и измењених органолептичких особина – боје.

Кумане

Извориште насељеног места Кумане формирано је у северном делу насеља Кумане. Извориште чини 4 бунара, од којих су сва 4 у експлоатацији. Експлоатациони капацитет бунара износи од око 7 до око 12 литара/секунди. Сви бунари на изворишту каптирају песковите седименте и у интервалу од око 70 до 88 метара дубине. Дужина водоводне мреже у насељеном месту Кумане износи 36 км. Материјал од ког је изграђена водоводна мрежа износи 95% азбест-цемент (АЦ) и 5% полиетилен (ПЕ)
Број потрошача:

- домаћинства: 1.199 корисника

- правна лица : 17 корисника

На уласку у главни цевовод врши се хлорисање подземне воде.

Ново Милошево

Извориште насељеног места Ново Милошево формирано је дуж главне улице насеља. Извориште чини 6 бунара од којих су 3 у експлоатацији, тј. активна, а 3 бунара су напуштена. Просечни експлоатациони капацитет бунара износи око 15 литара /секунди. Сви бунари на изворишту каптирају песковите седименте у интервалу од око 99 метара и око 142 метара дубине. Водоводна мрежа је у укупној дужини од 47.830 метара. Водоводна мрежа је изграђена 1965 године. Магистрални водови су реконструисани и уграђене су цеви од тврде пластике (Ø80, Ø110 и Ø160) и полиетилена од 2" и 2.5" тако да је још око 23,36% остало азбестно-цементних цеви што би било 10.745 метара, које би требало реконструисати.

Укупно потрошача на водоводној мрежи:

- домаћинства: 2.082 корисника

- правна лица: 39 корисника

Квалитет воде је незадовољавајући и по мерењима Завода за јавно здравље из Зрењанина, који раде месечна испитивања квалитета воде од 2004. године, у води се налази повећан садржај арсена и органских материја, док су бактериолошки налази исправни. Квалитет воде се одржава аутоматским дозирањем и дезинфекцијом нитријумхипохлоритом.

Бочар

Извориште насељеног места Бочар формирано је у централном делу насеља Бочар. Извориште чини 4 бунара, од којих су 2 бунара у редовној експлоатацији, а два су неактивна. Водоводна мрежа у насељеном месту Бочар је у укупној дужини од 4.700 метара. Магистрални вод је делимично реконструисан и уграђене су цеви од тврде пластике (Ø80, Ø110 и Ø160) и полиетилена од 2" и 2.5" тако да је још 30% остало азбестно-цементних цеви што би било 2.745 метара које би требало реконструисати. Укупно потрошача на водоводној мрежи:

- домаћинства: 554 корисника

- правна лица: 8 корисника

Квалитет воде је незадовољавајући по мерењима Завода за јавно здравље из Зрењанина, који раде месечна испитивања квалитета воде од 2004. године. У води се налази повећан садржај арсена и органских материја, док су бактериолошки налази исправни. Квалитет воде се одржава аутоматским дозирањем и дезинфекцијом нитријумхипохлоритом.

У циљу одрживог развоја неопходно је рационално коришћење питке воде, што се може спровести:

- смањењем броја дефеката, заменом и реконструкцијом дотрајале водоводне мреже;
- увођењем што бољег система мерења како би се открила места настанка губитака;
- едукацијом – подизањем свести потрошача: сталним информисањем, рекламама, наградним играма у организацији надлежног предузећа, јавним дискусијама;
- политиком цена која штити од непотребног расипања овог природног ресурса итд.

Снабдевање водом у рубним деловима насеља и атару, као и тамо где нема могућности за снабдевање путем водоводне мреже, биће решено индивидуално, путем бушених бунара.

Комунална инфраструктура – Канализација

На територији општине Нови Бечеј канализациона мрежа је изграђена у насељима Нови Бечеј и Ново Милошево.

Нови Бечеј – Укупна покривеност канализационом мрежом износи 36%. Укупна дужина канализационе мреже у насељу Нови Бечеј износи 30,75 км. Највећи проблем у Новом Бечеју јесте недовољна изграђеност секундарне канализационе мреже. У деловима насеља Нови Бечеј у којима не постоји канализациона мрежа, као и у насељима Бочар и Кумане користе се септичке јаме које се често, због високог нивоа подземних вода, преливају у атмосферску канализацију. Септичке јаме се одржавају пражњењем покретном тракторском цистерном капацитета 3000 м³. ЈП „Комуналац“ располаже са једном цистерном, што је недовољно за њихово редовно одржавање.

Број канализационих прикључака на канализациону мрежу у Новом Бечеју износи 1.952, од чега 1.784 прикључака се класификује у категорију домаћинства, а 168 прикључака се класификује у категорију правних лица.

Ново Милошево - Укупна покривеност канализационом мрежом износи 100%, док је укупна дужина канализационе мреже 65км. На канализацију је прикључено 544 домаћинства и 20 правних лица. Отпадна вода се из канализационе мреже одводи у лагуне за пречишћавање, а затим преко ДКМ у Кикиндски канал.

Евиденција о септичким јамама се не води, али је процена према броју прикључака на водовод да их има око 2.000. Пражњење из септичких јама није организовано.

Кумане и Бочар немају изграђену канализацију, али се према броју прикључака на водовод закључује да у овим насељеним местима има око 1.400 септичких јама у Куману, односно око 350 у Бочару.

У наредном периоду се очекују радови на проширењу канализационог система Новог Бечеја и изградњи система канализације у остала два насеља (Бочар и Кумане) као и изградња постројења за пречишћавање отпадних вода.

Комунална инфраструктура – Атмосферска канализација

Атмосферска канализација као одвојен (сепаратни) систем одвођења вишка атмосферских вода представља саставни део комуналне инфраструктуре. Појава већег интензитета и количине падавина према предвиђањима везаним за глобалне климатске промене, неће бити пролазна и ретка појава, већ више правило.

У насељу Нови Бечеј је евакуисање атмосферске воде решено отвореном кишном канализацијом у већем делу насеља и затвореном канализацијом у центру насеља. Постоји око 100 км кишне каналске мреже. Атмосферска вода се одводи са три главна канала. Шушањским каналом и црпном станицом Шушањ вода се пребацује у ДТД ОКМ. Арачким каналом и црпном станицом Врањево и каналом Бечеј и црпном станицом Бурза вода се пребацује у Тису. Арачки канал је на целој траси зацељен. Због високог терена Врањево није угрожено атмосферском водом. Због депресије у којој лежи, високих подземних вода и запуштености каналске мреже, простор Новог

Бечеја, а нарочито Шушања је угрожен од екстремних падавина, мада је црпна станица за евакуацију ових вода довољног капацитета.

У Новом Милошеву постоји око 60 км отворене кишне канализације. Вишак атмосферске воде се упушта у ободни ДКМ канал. Кишна канализација је запуштена те код екстремних падавина долази до плавлeња.

У Куману постоји кишна канализација дужине око 50 км. Канали за пријем атмосферских вода су у лошем стању, али пошто насеље лежи на уздигнутом земљишту и пешчаном слоју атмосферска вода се лако упија. Вишак воде се одводи у депресије око насеља.

У Бочару је делимично изграђена кишна канализација. Дужина кишне канализације износи око 20 км. Канали немају одвод ван насеља тако да се вишак воде упија или испарава. Бочар није угрожен услед атмосферских вода, пошто лежи на уздигнутом земљишту и великим површинама под баштама и травњацима који упијају атмосферске воде.

У насељима општине Нови Бечеј, постојећа мрежа отворених канала ће се ширити у складу са потребама, са уливима у најближе канале уређених испуста, који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала.

Саобраћајна инфраструктура

Општина Нови Бечеј има релативно повољан геосаобраћајни положај.

Саобраћајна решења у оквиру простора општине Нови Бечеј карактерише постојање три вида саобраћаја: путног, железничког и водног.

У планском периоду као и до сада простор општине Нови Бечеј биће примарно опслужен путним саобраћајем, док ће железнички и водни саобраћај бити коришћени само код превоза масовних роба, уз интегрално повезивање.

Путни саобраћај

Путна инфраструктура на подручју општине Нови Бечеј и ширег подручја регије је релативно добро развијена, што се посебно односи на државне путеве првог и другог реда, која омогућава добру саобраћајну повезаност са окружењем.

Путни саобраћај је основни вид саобраћаја, који омогућује комуникацију предметног простора са окружењем и субрегионима.

Саобраћајни капацитети – државни путеви, дуж својих траса кроз територију општине Нови Бечеј у постојећем стању пролазе кроз урбане просторе насеља. Пролазак транзита дуж ових државних путева кроз насеља општине ремети мирне унутарнасељске токове и нарушава урбане насељске функције и битно утиче на нарушавање еколошких параметара у оквиру насеља, па је предвиђено измештање ових праваца ван насеља (обилазнице).

БРЗА САОБРАЋАЈНИЦА СОМБОР – КИКИНДА

Пут се пројектује за кретање возила брзином од 100 километара на сат, у четири возне траке ширине од по 3,5 метара.

Изградња пута од Сомбора до Кикинде је део пројекта „Србија 2025“. Пут ће водити од граничног прелаза Бачки Брег, до Сомбора па ка Кљајићеву, проћи ће тик уз Сивац, Црвенку, Врбас и Србобран са северне стране насеља, уз изградњу одговарајућих саобраћајница за приступ овом коридору. Деоница пута поред

Врбаса пролази недалеко од болнице у „Виноградима“ и наставља даље ка путу Врбас–Србобран, који ће постати саставни део нове саобраћајнице. Нешто пре Србобрана, брза саобраћајница ће проћи близу насеља са северне стране, све до пута за Бечеј (код Земљорадничке задруге Србобран), где ће постојећим путним правцем проћи уз Радичевић, а затим са исте јужне стране обићи Бечеј и Нови Бечеј. Следеће место на траси је Ново Милошево, које ће нови пут обићи са северне стране, док ће Кикинду обићи са јужне, а даље наставља ка Накову и граници са Румунијом.

Пут се пројектује за кретање возила брзином од 100 километара на сат, у четири возне траке ширине од по 3,5 метара. Мањи део постојеће инфраструктуре, делови магистралних и регионалних коридора, ће се инкорпорирати у нову саобраћајницу, док ће већи део трасе обухватити потпуно нове објекте. Од већих инфраструктурних објеката у општини Нови Бечеј планира се изградња новог моста преко реке Тисе, више надвожњака, петљи и остале потребне саобраћајне инфраструктуре. Ова саобраћајница повезује две радне зоне у Новом Бечеју и Новом Милошеву и представља важан инфраструктурни пројекат који ће допринети свеобухватном развоју више привредних грана у општини.

Поред путних капацитета из мреже државних путева, простор општине Нови Бечеј пресецају и општински и некатегорисани путеви. Унија ових путева као врло битан елеменат капиларне путне мреже, омогућује функционално повезивање свих урбаних и руралних средина, као и функционисање атарског саобраћаја, с обзиром на пољопривредну производњу и садржаје у атару.

Значајан сегмент капиларне путне мреже општине Нови Бечеј су општински путеви који су радијалног облика и у функцији су повезивања насеља са системом категорисане саобраћајне мреже и садржајима у атару.

Некатегорисани – атарски путеви чине низ радијалних праваца који повезују привредне садржаје у атару са путевима вишег хијерархијског нивоа. Ови путеви су углавном са земљаним коловозом, већи део године су непроходни, а да би задовољили савремену аграрну производњу потребно их је модернизовати.

Од великог је значаја редефинисање мреже атарских путева са аспекта оптимизације броја прелаза преко пруга у нивоу и минимизирања заузимања пољопривредног земљишта, кроз довођење нивоа нултог пута у границе прихватљивости у извршењу транспортног рада код убирања летине.

Железнички саобраћај

Кроз сва четири насељена места у општини пролази једноколосечна пруга. Железнички саобраћај је овог тренутка на нешто бољем технолошком нивоу, у односу на протекле деценије. Током 2020. године завршена је реконструкција деонице Кумане–Ново Милошево, чиме су се реконструисале све деонице унутар општине. Брзина возова пре реконструкције износила је свега 20 километара на сат. Након реконструкције брзина је повећана на 80 километара на сат у путничком саобраћају, док је у теретном повећана на 60 километара на сат. Захваљујући реконструкцији пруге омогућено је повећање и осовинског оптерећења са 16 на 22,5 тона. Поновно веће активирање пруга свакако би био велик допринос смањењу интензитета друмског саобраћаја и аерозагађења целог подручја.

Железнички саобраћај на простору општине Нови Бечеј заступљен је пругама:

- регионалном бр. 46, Панчево главна станица–Зрењанин–Кикинда–државна граница–(Jimbolia);
- регионалном бр. 32, Ново Милошево–Сента–Суботица.

Овај вид саобраћаја је у функцији путничког превоза и робног транспорта, а његово повезивање са осталим видовима саобраћаја у постојећем стању не постоји. Стратешко опредељење у домену железничког саобраћаја јесте модернизација и реконструкција железничке инфраструктуре у циљу афирмације овог вида саобраћаја у домену превоза људи и роба, као и унапређење, односно успостављање интегралног повезивања са путним, односно водним саобраћајем.

Развој железнице на предметном подручју омогућиће боље повезивање општине Нови Бечеј са непосредним и ширим окружењем.

Водни саобраћај

Водни саобраћај је неоправдано запостављен и поред најбољих могућих услова за повезивање Новог Бечеја са целом Европом овим најјефтинијим транспортним путем. Коришћење водних путева би омогућило и развој туризма, даљи развој инфраструктурних објеката уз растерење дела друмског саобраћаја. Водни саобраћај је на овом простору заступљен преко пловне реке Тисе и пловних канала из система ДТД. Водни саобраћај, иако просторно присутан, минимално се користи за извршење транспортног рада за потребе овог простора.

Водни саобраћај на простору општине Нови Бечеј одвија се преко пловног пута реке Тисе, канала ОКМ ХС ДТД, Банатска Паланка–Нови Бечеј која својим хидролошким карактеристикама омогућује извршење транспортног рада каналским пловилима. Хидролошки услови кикиндског канала дозвољавају пловидбу током целе године.

Генерално стратешко опредељење у домену водног саобраћаја било би укључивање потенцијала пловног пута реке Тисе и канала ОКМ ХС ДТД Банатска Паланка–Нови Бечеј и кикиндског канала у прерасподелу транспортног рада при превозу масовних роба изградњом недостајуће инфраструктуре и манипулативних капацитета за интегрално повезивање са путним и железничким саобраћајем. Образовањем локалне луке са робно-транспортним центром на Тиси и теретног пристаништа за расуте и кабасте терете на каналу ДТД, у зони Новог Бечеја формирала би се иницијална микро јединица интегралног саобраћаја не само овог простора већ и околних општина. Ово стратешко опредељење је у циљу афирмације овог вида јефтиног превоза на овом простору. За имплементацију потребних садржаја водног саобраћаја у оквиру обале реке Тисе и канала ДТД постоје одлични просторни и хидролошки услови.

Детаљна каналска мрежа својом укупном дужином у општини, представља веома специфичан облик водне инфраструктуре. Првенствено, она је намењена одводњавању сувишних унутрашњих вода, уз мање корекције пада дна и већ сада је права мрежа за снабдевање водом великих површина плодног земљишта за интензивну производњу у условима наводњавања. Могућност гравитационог довода воде до површина од 42.000 ha обрадивог земљишта од чега је 16.277 ha чернозем је једна од највећих компаративних предности и велик потенцијал развоја општине Нови Бечеј.

Немоторни саобраћај

Посебно се планира изградња бициклистичке стазе од Новог Бечеја до Араче, која би се градила у коридору пута Нови Бечеј–Ново Милошево, и у коридору атарског пута. На простору општине Нови Бечеј планира се:

- траса националног бициклистичког коридора и
- траса међународног бициклистичког коридора Euro Velo 11 (уз реку Тису).

Ваздушни саобраћај

На простору Општине Нови Бечеј планирано је да ваздушни саобраћај буде заступљен аеродромом у функцији спортског летења, уз могућност његовог истовременог или каснијег укључивања у систем дестинација туристичке и пословне понуде.

Могући ефекти развоја аеродрома, а самим тим и ваздушног саобраћаја су:

- организација спортско-туристичких и других профитабилних манифестација;
- могућност коришћења авио-услуга за своје потребе или за потребе својих пословних партнера, индустријских и привредних организација на територији општине.

Енергетска инфраструктура

Постоји велика зависност између потрошње енергије и стања и развијености привреде једног подручја, као и са стандардом и потрошњом становништва. Ако се ови параметри не дефинишу барем приближно тачно, могу постати узроцима великих грешака у сагледавању садашњих и будућих потреба, тако и димензионисању инфраструктурних мрежа и објеката.

Електроенергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура општине Нови Бечеј није на задовољавајућем нивоу. Постојећа средњенапонска и нисконапонска мрежа у насељима је надземна, а само мали део је грађен подземно. Напајање потрошача у насељу Нови Бечеј се врши из ТС Нови Бечеј 110/20 kW. Насеље Нови Бечеј се снабдева електричном енергијом из ове ТС која је прикључена на 110 kW из правца Бечеја преко далековода бр. 142/2 и из правца Зрењанина преко далековода 142/2, као и из правца Кикинде преко далековода 1147. Режим рада средњонапонске мреже 20 kW је острвски, што значи да не постоји резервно напајање у случају испада ТС Нови Бечеј 110/20 kW. У наредном периоду треба планирати обнављање ових слабих места у мрежи, чиме ће се стабилизovati и квалитет испоручене енергије.

Преносна мрежа као и развој дистрибутивне мреже одвијаће се у складу са Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2025. са пројекцијом до 2030. године.

У планском периоду потребно је повећати постојеће капацитете ТС 110/20 kV.

Снабдевање електричном енергијом потрошача у обухвату Плана могуће је обезбедити и из мале хидроелектране „Нови Бечеј“, снаге до 10 MW, планиране у близини постојећег водопривредног објекта, бране на Тиси, као и из других обновљивих извора енергије. Већ је изграђено постројење на биомасу у индустријској зони у Новом Милошеву, као из малих и средњих електрана на соларне панеле, за које су у индустријским зонама већ обезбеђени плацеви.

Изградња електроенергетске високонапонске мреже и објеката, на простору Општине вршиће се у складу са плановима развоја електроенергетске мреже, односно условима надлежних предузећа, и то на основу услова из овог плана, уколико нема промене постојеће регулације или даљом планском разрадом уколико се врши промена постојеће или успостављање нове регулације површина јавнамене.

Напајање насеља вршиће се са 20 kV напонског нивоа, преко дистрибутивних трафостаница и 20 kV преносне мреже.

Електроенергетска мрежа ће бити углавном надземна на бетонским и гвоздено-решеткастим стубовима. У деловима насеља где је планирано вишепородично становање, радне зоне, централни садржаји и спортско-рекреативне површине, мрежа ће се у потпуности каблирати.

Поправљање квалитета испоруке и напонских прилика у мрежи решаваће се локално по потреби, изградњом нових средњенапонских и нисконапонских објеката. Градиће се углавном монтажно бетонске, зидане и стубне трафостанице. Највећи број трафостаница градиће се у радним зонама и подручјима где је планирано становање. У деловима насеља где су планиране радне зоне и где постоји надземна средњенапонска и нисконапонска мрежа, мрежу је потребно каблирати.

На простору општине постоји изграђена преносна и дистрибутивна мрежа, коју је у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити двострано напајање.

Средњенапонски 35 kV водови прећи ће на 20 kV напонски ниво, а трафостанице 35/10 kV и 35/20 kV задржаће се као 20 kV разводна чворишта.

Целокупну 10 kV мрежу потребно је реконструисати за рад на 20 kV напонском нивоу.

Изградњом нових трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструкцијом постојећих 10/0,4 kV обезбедити довољно капацитета за све потрошаче.

Нисконапонску мрежу у појединим насељима, општине Нови Бечеј, потребно је реконструисати.

Напајање Новог Милошева и Бочара ће се пребацити са постојећег напајања 10 kV напоном из трансформаторске станице 35/10kV „Ново Милошево” на напајање 20kV напоном из трансформаторске станице 110/20kV Нови Бечеј, а изградњом 20 kV вода од ТС 110/20 „Киkinда”, могуће је обезбедити резервно напајање. Након адаптације дистрибутивних трафостаница у Новом Милошеву за 20 kV и гашења трансформаторске станице 35/10 kV „Ново Милошево” иста ће се реконструисати у разводно постројење 20 kV. 35kV далековод ће се уз евентуалну реконструкцију, промену пресека проводника, користити као 20 kV далековод за разводно постројење Ново Милошево.

Поред тога, израђена је пројектно-техничка документација за подземно напајање археолошког локалитета „Арача”, који се планира двоводним подземним каблом, а који због сигурности напајања води и до Новог Милошева.

Планира се изградња 20 kV далековода између Кумана и Меленаца, ради повећања поузданости напајања, 20 kV далековода од ТС 110/20 kV „Нови Бечеј” до насеља Ново Милошево услед планираног значајног повећања потрошње електричне енергије, као и 20 kV далековода од ТС 110/20 kV „Нови Бечеј” до насеља Тараш, уз коришћење постојећег далековода за „Берек” и „ДТД” ради повећања поузданости напајања. Након адаптације дистрибутивних трафостаница у Меленцима за 20 kV напон и гашења трансформације 35/20/10 kV „Меленци”, 35 kV далеководи од Новог Бечеја

према Меленцима и према Бечеју ће се користити, уз евентуалну реконструкцију као 20 kV далеководи.

Са аспекта експлоатације енергетских извора (нафте и природног гаса), простор општине Нови Бечеј је планиран за геолошка истраживања нафте и гаса, јер спада у одобрени истражни простор НИС-НАФТАГАСА на основу решења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине, истражни простор број 5071. Сходно томе, могућа су будућа геолошка истраживања нафте и гаса, у сагласности са датим површинама и динамиком реализације истраживања.

Одобрени истражни простор обухвата површину од 1.576 км², односно цела територија општине Нови Бечеј се налази у оквиру овог истражног простора.

Гасоводна инфраструктура

ЈП „Комуналац” врши дистрибуцију гаса за насељена места Нови Бечеј и Кумане. За насељена места Ново Милошево и Бочар дистрибуцију гаса врши ЈП „Србијагас” тако да гасоводна мрежа у тим насељеним местима није под надлежношћу ЈП „Комуналац”. Гасна дистрибутивна мрежа у Новом Бечеју и Куману је укупне дужине 121 километар, материјал цевовода: 94,5% – полиетилен (ПЕ), а 5,5% – челичне бешавне цеви.

Укупан број потрошача гаса:

Нови Бечеј

- домаћинства – 1.852 потрошача
- правна лица – 17 потрошача

Кумане

- домаћинства – 500 потрошача
- правна лица – 19 потрошача

Будући развој гасоводне инфраструктуре обухвата:

- замену регулатора у домаћинствима, који не испуњавају стандарде и техничке прописе;
- проширење гасне дистрибутивне мреже за потребе развоја привреде.

Коришћење обновљивих извора енергије

Коришћењем обновљивих извора енергије, којима се постиже истовремено смањење енергетске потражње за конвенционалним изворима енергије и енергетска ефикасност, створиће се предуслови за виши ниво животног стандарда, али и знатно утицати на заштиту и очување животне средине.

У индустријској зони „Југ” изграђено је биогасно постројење за производњу и испоруку електричне енергије Ново Милошево снаге 1200 kw.

Електронска комуникациона инфраструктура

На подручју општине Нови Бечеј, телекомуникациона инфраструктура (телефонске централе, спојни путеви и примарна мрежа у насељима већим делом), и по квалитету, и по капацитету је на задовољавајућем нивоу. У насељима је извршена аутоматизација и дигитализација телекомуникационе опреме и система. Спојни путеви између телефонских централа остварени су оптичким кабловима. Месна ТТ мрежа у већини насеља такође је осавременењена, секундарна мрежа је углавном још увек ваздушна. За

потребе система ГСМ мреже мобилних телекомуникација на простору општине Нови Бечеј изграђене су базе радио-станице у Новом Бечеју, Новом Милошеву и Куману. Могућ је приступ ГПС и ГИС системима, а поред кабловске ТВ и интернет мреже могућ је и бежични интернет прикључак и АДСЛ телефонско и интернет широкопојасно повезивање заинтересованих.

Систем преноса одвијаће се преко дигиталних аутоматских телефонских централа довољног капацитета, са могућношћу пружања најсавременијих сервиса у складу са захтевима и потребама, а које треба поставити у свим насељима и садржајима ван насеља. За свако домаћинство обезбедити по један директан телефонски прикључак, као и довољан број прикључака за све привредне кориснике. У свим насељима, потребно је изградити приступну и разводну кабловску мрежу.

Изградњом антенских система и базних станица мобилне телефоније у КО Бочар, КО Кумане, КО Ново Милошево и КО Нови Бечеј, по плановима развоја надлежних предузећа и у складу са прописима који регулишу предметну област, омогућиће се рад овог система електронских комуникација на целом планском подручју.

У свим насељима за квалитетан пријем и дистрибуцију радио и ТВ сигнала, изградити кабловски дистрибутивни систем (КДС).

Изградња електронске комуникационе инфраструктуре на простору општине вршиће се у складу са плановима развоја, односно условима надлежних предузећа.

Становање

Према Просторном плану општине Нови Бечеј, грађевински рејон обухвата површину од 2324,88 ха (табела бр.12)

Табела 12. Површина грађевинског подручја према насељеним местима општине Нови Бечеј

Р.бр.	Насеље	Површина грађевинског подручја (ха)
1.	Нови Бечеј	1103,86
2.	Ново Милошево	677,07
3.	Кумане	379,25
4.	Бочар	164,7
	Укупно	2324,88

Грађевинско подручје Новог Бечеја рашчлањено је на неколико зона, према њиховој преовлађујућој намени, и то: зону становања, зону централних садржаја, зону рада и зону спорта и рекреације.

Зона становања – обухвата породично становање (у оквиру зона породичног и мешовитог становања) и вишепородично становање (у оквиру зона мешовитог становања), као и све пратеће садржаје, али и појединачне садржаје других намена, пре свега пословне.

Зона централних садржаја – обухвата централне функције и јавне службе, али и све остале садржаје других намена који су лоцирани у зони центра насеља.

Зона рада – обухвата радне зоне и појединачне радне садржаје у осталим зонама основних намена, пре свега стамбеној.

Зона спорта и рекреације – обухвата површине и објекте спортско-рекреативних функција.

Према Плану генералне регулације насеља Нови Бечеј, грађевински рејон обухвата површину од 1103,86 ха. Простори намењени становању заузимају површину од 407,68 ха, радне зоне површину од 132,88 ха и површине за јавне потребе 563,30 ха.

Инфраструктура

<p>СНАГЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> + Постојање П-Т документације за инфраструктурне пројекте + Река Тиса + Дobar геостратешки положај + Добра комуникација са свим нивоима власти + Брзина издавања дозвола за изградњу + Развијена путна мрежа + Дефинисане локације за индустријске зоне + Постојање <i>brownfield</i> локација + Добра медијска покривеност 	<p>СЛАБОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Релативно скроман општински буџет - Лош квалитет воде за пиће - Недовољно развијена комунална инфраструктура - Лоше стање жељезничке инфраструктуре - Нерешени имовинско правни односи са ВДП - Лоше одржавање путева вишег реда - Велики број нелегалних објеката - Недовољно образованих људи у области инфраструктуре - Неискоришћени термални извори
<p>ШАНСЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Постојање ЕУ фондова ✓ Домаћи фондови ✓ Централни положај у Војводини ✓ Близина граница са ЕУ ✓ Постојање могућности сарадње са оближњим општинама ради решавања регионалних проблема 	<p>ПРЕТЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✗ Дуга процедура добијања дозвола на националном нивоу ✗ Честе поплаве – изливање реке Тисе у небрањеном делу (елементарне непогоде)

3.1.1.6. Туризам

Променама условљеним приватизацијама и трансформацијама великих индустрија, глобализацијом тржишта, већом флукуацијом радне снаге, али и услед смене генерација, конзумента туристичке понуде, развој туризма је добио већи замах. Резултати другачијег промишљања о улози туризма као елемента економског развоја, нови концепти туристичке понуде и већа лепеза туристичке понуде, довели су општину Нови Бечеј, на место озбиљног понуђача туристичких садржаја и главног промотера потенцијала општине у целини.

Општина Нови Бечеј је претходном Стратегијом одрживог развоја препознала туризам као значајну шансу за развој целокупне локалне заједнице. У складу са тим локална самоуправа је утицала на снажан и брз развој туризма, проширење и подизање

туристичке инфраструктуре и дефинисање туристичке понуде општине Нови Бечеј. Иако је пољопривредно земљиште један од основних и најзначајнијих природних ресурса којим располаже општина Нови Бечеј, окосницу развоја општине је последњих година чинио туризам.

Резултати примене препознатог развојног пута, кроз туризам, су постизање повећања конкурентности туризма општине Нови Бечеј, повећање финансијског прилива, домаћег туристичког промета, као и раст запослености путем туризма, у циљу трансформације општине Нови Бечеј у конкурентну туристичку дестинацију.

Туристичка организација основана је са циљем да се туризам интензивније промовише као профитабилна делатност, која пружа шансу за афирмацију општине и интензивније запошљавање њених становника. Туристичка организација Општине Нови Бечеј у опису свог основног деловања има за главне циљеве промотивне активности туристичких вредности општине како у Србији, тако и шире те тиме привлачење туриста да посете

Општину, њене природне и културне атрактивности. Иако се у протеклом периоду интензивно радило на развоју различитих грана туризма, најбољи резултати се и даље постижу у области манифестационог туризма, где се посебно истиче интензивна сарадња различитих актерима у општини која доприноси да понуда буде прилагођена за све узрасте и укусе.

Богата културна баштина, дворци и летњиковци, манастири и цркве, археолошка налазишта, термалне воде, ловишта и мрежа канала, река Тиса, специјални резервати природе, парк природе и др. су неки од најзначајнијих потенцијала за развој туризма у општини. Валоризацијом потенцијала, како природног, тако и стеченог, значајно се допринело развоју туристичке понуде и развоју туристичког имиџа.

Међу свим природним ресурсима који директно утичу на формирање туристичке понуде општине Нови Бечеј, нарочито место узимају река Тиса и Специјални резерват природе Слано копово. Поред поменутих, посебно се издваја и Парк природе Стара Тиса код Бисерног острва, Храст Лужњак код Кумана, заштићено добро „Русанда“ у Куману, Специјални резерват „Окањ бара“. Богатство овог типа је непроцењиве вредности, а један од могућих начина промоције јесте управо туризам.

Поред природних вредностима којима располаже на својој територији, општина Нови Бечеј има и културно наслеђе вредно туристичког потенцијала. Свакако највреднији су остаци бенедиктинског манастира Араче, потом су ту дворци („Рохоњци“, „Ивановић“, „Карачоњи“, „Бајић“ и „Хертеленди“), бројне цркве, потом завичајна кућа породице Главаш претворена у Музеј Главашеву кућу, музеј трактора „Жеравица“, музејска поставка „Котарка“, житни магацин, остаци старог града и мноштво кућа старих неколико векова која имају потенцијалну туристичку вредност.

На територији општине Нови Бечеј користе се потенцијали и развијају следећи облици туризма:

Културни и манифестациони туризам је облик туризма усмерен на интерес туриста за културом, историјом, уметношћу, наслеђем и стилем живота људи у некој локалној заједници. У погледу културних/традиционалних ресурса, може се рећи да општина Нови Бечеј има богат репертоар локалних манифестација.

Скупштина Нови Бечеј је на својој седници 02.6.2015. донела Одлуку о сталним манифестацијама од значаја за општину Нови Бечеј и 16.7.2021. Одлуку о изменама и допунама одлуке о сталним манифестацијама од значаја за општину Нови Бечеј и то су следеће манифестације:

у последњих неколико деценија прерасле у традиционална догађања:

- Великогоспојински дани – Госпојина
- Обзорја на Тиси
- Тиса река љубави – кад Тиса цвета
- Тиска академија акварела
- Дани Теодора Павловића
- Дани Лазе Телечког
- Фестивал комедије
- Ноћ музеја („Котарка“ Ново Милошево, „Главашева кућа“ Нови Бечеј...)
- Залазак у свитање – музеј „Жеравица“ Ново Милошево
- Ricsaj
- Дани села Кумана
- Дани села Бочара
- Дани села Новог Милошева – фестивал штрудле
- Фестивал ждралова
- Фестивал Арача
- Ауто трке у оквиру такмичења „Super Driver CUP“ – „Награда Новог Бечеја“

• **Великогоспојински дани – Госпојина**

Великогоспојински дани – Госпојина је најзначајнија и најпознатија манифестација, која се одржава викенд око Велике Госпојине (28. август), верског празника и славе новобечејског манастира. Траје у просеку четири дана, а дешавања су на Тиском кеју и центру Новог Бечеја. По богатом садржају, хуманитарном карактеру врхунској организацији и броју посетилаца, током низа година ова манифестација је прерасла у трећу по величини у Републици Србији. Поред чувених концерата пратеће манифестације су: Ривија парадних запрега, Етно базар, Дечија улица, Волонтерски камп, Авлија забавлија, Пољо-фест, пливачки маратон, такмичење у борилачким спортовима, кување рибље чорбе, такмичење тамбурашких банди. Организатор је општина Нови Бечеј и Туристичка организација општине Нови Бечеј.

• **Обзорја на Тиси**

Обзорја на Тиси – Дани Јосифа Маринковића, основана су давне 1993. године и посвећена родоначелнику, рођеном Новобечејцу Јосифу Маринковићу. Циљ манифестације је афирмација српске соло песме и конципирана је као бијенална наизменична смена отвореног такмичења за младе соло певаче и позитивног композиторског конкурса за нову соло песму. Манифестација се одражава последње недеље у мају и траје у просеку око 3 дана. Пратећи програм манифестације су концерти, изложбе, полагање венца на спомен плочу родне куће Јосифа Маринковића, књижевне вечери и слично. Организатор је Дом културе општине Нови Бечеј.

- ***Тиса река љубави – кад Тиса цвета***

Ова манифестација посвећена је феномену цветања реке, односно масовног ројења инсеката, што је ретка природна појава. У славу овог дана љубави, када се цео, кратки живот овог лепог инсекта посвећује само продужењу врсте, организована је манифестација под називом Тиса река љубави – кад Тиса цвета. Одржава се у јуну и траје два дана. Организатори су ресторани Тиска кућа и Чарда 11 плавих.

- ***Тиска академија акварела***

Ликовна колонија Тиска академија акварела је почела са радом 1995. године. Дом културе општине Нови Бечеј у свом фундусу има преко 250 радова са ове колоније чији је циљ очување и промовисање акварел технике сликања, док готови радови бивају изложени широм Србије. Потребно је освежити ову манифестацију, додати јој садржаја и подмладити ликовни кадар укључивањем ликовних академија. Колонија се одржава половином августа месеца и траје од 5 до 7 дана. Пратећи садржаји су концерти, изложбе. Организатор је Дом културе општине Нови Бечеј.

- ***Дани Теодора Павловића***

Манифестацију Дани Теодора Павловића у част једног од најзначајнијих личности српског народа у 19. веку Теодора Павловића, организује Банатски културни центар у сарадњи са Матицом српском из Новог Сада и општином Нови Бечеј. У оквиру манифестације, одржавају се различити програми у области књижевности, уметности, историје и науке који су везани за Павловићево дело, време и идеје којима се он бавио. Додељују се и две Награде *Теодор Павловић*, за најбољу књигу и за животно дело.

Манифестација се одржава у септембру месецу у Новом Милошеву, родном месту Теодора Павловића и у Матици српској у Новом Саду, чији је Павловић био велики реформатор, први секретар и уредник Летописа. Свечано отварање и додела Награда одржавају се у Матици српској у Новом Саду, док се остали програми одржавају у Новом Милошеву.

- ***Дани Лазе Телчког***

Манифестација је посвећена очувању имена и дела Лазе Телчког, легендарног глумца, позоришног редитеља и писца, првог преводиоца, приређивача и глумца Шекспирових дела на српском језику и прве српске глумачке звезде који је наступао у позориштима у Новом Саду, Београду и Загребу, личног секретара Светозара Милетића са циљем доступности и децентрализације врхунске културе ван великих центара. Одржава се сваке године другог викенда у октобру, траје у просеку четири дана, у Куману, а у складу са могућностима и у Новом Бечеју и осталим местима општине се одржи позоришна представа.

На манифестацији учествују професионална позоришта, глумци и остали позоришни делатници из Србије и региона, уручује се и признање, истакнутим позоришним делатницима, а има и додатне садржаје као што су: пригодне изложбе, промоције књига из области позоришног стваралаштва, тематска предавања и округли столови, све опет у вези са позоришном уметношћу и друго. Организатор је Месна заједница Кумане и Народна библиотека Нови Бечеј.

- **Фестивал Комедије**

Циљ манифестације, која уз прекиде траје 11 година, да промовише и популарише позоришни аматеризам, чува комедију као део позоришне уметности. Фестивал Комедије се одржава у другој половини октобра месеца у 6 дана трајања и поред позоришних представа има и пратећи садржај који се огледа у организовању округлих столова, радионица за најмлађе, изложбе костима, фотографија, слика, али и представљање професионалних позоришта, тематских књижевних вечери и слично. Организатори су Аматерско позориште Нови Бечеј и Дом културе општине Нови Бечеј.

- **Ноћ музеја („Котарка“ Ново Милошево, „Главашева кућа“)**

Манифестација „Ноћ музеја“, као европски пројекат, традиционално се одржава половином маја у оквиру Завичајног музеја „Котарка“ у Новом Милошеву и оквиру Завичајног музеја „Главашева кућа“ у Новом Бечеју. Том приликом се одржавају концерти аматера и професионалаца, одржавају се ликовне изложбе, промоције књига везаних за Нови Бечеј, Ново Милошево и околину, изложбе сакупљених етнолошких експоната, изложбе традиционалних колача, филмске пројекције. Манифестација сваке године окупља више десетина учесника, а посети је више стотина посетилаца из Новог Бечеја, Новог Милошева и околних места. Сви учесници и посетиоци прате између осталог и активности везане за развој Завичајних музеја. Организатор је општина Нови Бечеј у сарадњи са удружењима.

- **Залазак у свитање – музеј „Жеравица“ Ново Милошево**

Организује се друге суботе у месецу септембру у музеју „Жеравица“ у Новом Милошеву. Посвећена је старим пољопривредним машинама, занатима и обичајима везаним за пољопривреду и за живот сеоског становништва. Током манифестације која траје један дан организују се предавања посвећена пољопривредним и другим машинама, смотра трактора – олдтајмера и осталих машина, приказ одређених обичаја везаних за пољопривреду, пригодан уметнички програм. Организатор је власник музеја у сарадњи са општином Нови Бечеј.

Музеј „Жеравица“ је приватна својина и у протеклом периоду својим активностима радио је на приближавању музејског садржаја деци.

- **Ricsaj**

Манифестација Ricsaj посвећена је народном стваралаштву и традицији Војвођанских Мађара из Баната под називом „Banáti Ricsaj“ или у преводу „Банатска народна шареница“. Интернационалног је карактера (Мађарска, Словачка и Румунија) и садржи фолклорне концерте (народне игре и песме), едукативне радионице и етно базар као и регионалне конференције. Учесници су деца од предшколског до основног и средњошколског узраста, омладинци, а на завршном концерту наступају старији узрасти. Организатор је МКУД „Јокаи Мор“ из Новог Бечеја у сарадњи са Домом културе Нови Бечеј, одржава се првог викенда у новембру и траје у просеку три дана.

- **Дани села Новог Милошева – фестивал штрудле**

Дани села Новог Милошева организују се поводом традиционалне сеоске славе Светог Илије 2. август, која је у својој дугој историји била једна од највећих сеоских слава у

Банату. Организатор је месна заједница Ново Милошево, траје у просеку 3 дана и за то време одржавају се музички концерти, спортски догађаји. Такође се организује Златни котлић Ново Милошево – такмичење у кувању рибље чорбе коју заједно организује МЗ НМ и КУД „Теодор Павловић” из Новог Милошева. Овај КУД организује и „Паорску олимпијаду”, осим фолклором за све генерације, у плану је и оснивање ликовне секције. Значајна пратећа манифестација је – фестивал штрудле.

Планом развоја Фестивала штрудли неопходно је обезбеђивање адекватног простора, а план је и покретање производње и паковање штрудли у склопу социјалног предузетништва, које би водило Удружење жена Ново Милошево и Коло српских сестара.

- ***Дани села Кумана***

Дани села Кумана је сеоска слава која се организује 1. јуна као сећање на дан устанка 1941. г. Организатор је месна заједница Кумане, траје 2 дана и има свечани карактер са културним садржајима, а представља прилику за окупљање Куманчана и њихових потомака који не живе више у селу. У оквиру ове манифестације, организује се и Етно сокак (Удружење жена Кумане), које су у згради Задружног дома опремиле Етно собу као туристичку понуду.

- ***Дани села Бочара***

Дани села Бочара одржавају се 26. јула поводом црквене славе православне цркве у Бочару, Светог архангела Гаврила, траје два дана, а организатор је Месна заједница Бочар. Манифестација има свечани карактер са културним садржајима, а представља прилику за окупљање Бочараца и њихових потомака који не живе више у селу.

- ***Фестивал ждралова***

Сваке године крајем јесени сјати се преко 15 хиљада ждралова, који на свом миграторном путу од северне Европе до Африке проведу неколико месеци у специјалном резервату Слано Копово у Новом Бечеју. Ова изузетно лепа природна појава заслужује да јој се прида овако велики значај, јер годинама пролази незапажено. Манифестација се одржава у новембру и траје у просеку два дана, а организатор је Туристичка организација општине Нови Бечеј.

- ***Фестивал Арача***

Витезови у оклопима у пратњи принцеа, оживеће средњовековне вештине и занате тринаестог и четрнаестог века у Новом Бечеју и у Бенедиктанском манастиру из тринаестог века – Арача, који се налази у близини Новог Бечеја. У средњовековном амбијенту уз мачевање и борбу разним оружјима, бацању секире, лукова и стрела уз такмичење куvara у спремању хране тог доба, посетиоци ће моћи да се пребаце у бајковиту атмосферу тог периода. Организатор је Туристичка организација општине Нови Бечеј.

- ***Ауто трке у оквиру такмичења „Super Driver CUP” – Награда Новог Бечеја.***

Ауто трке у оквиру такмичења „Super Driver CUP” – „Награда Новог Бечеја”, а које је уврштено у календар такмичења Националног шампионата, отвореног првенства Србије

и купова САКСС-а, је манифестација која се на иницијативу Аутомобилског спортског удружења „СМАРТ“ Београд, у организацији истог и уз подршку локалне самоуправе одржава успешно више година у назад. Манифестација окупља више од сто учесника из земље и иностранства, пружа прилику нашим суграђанима и посетиоцима да непосредно учествују и посматрају ауто трку, која се одржава у центру, на улицама Новог Бечеја, те из тог разлога привлачи посебну медијску пажњу и промоцију општине Нови Бечеј. Манифестација се одржава у Новом Бечеју, према унапред одређеној рути, у термину који се за сваку годину одреди званичним календаром такмичења Националног шампионата, отвореног првенства Србије и купова САКСС-а.

Остали видови туризма

Ловни и риболовни туризам – Ранијих година се у Новобечејској општини туризам развијао једнострано, јер се његовим развојем најинтензивније бавио Ловачки савез, чије су активности биле усмерене на развој ловног туризма. Ловачки савез је током година прерастао у Ловачка удружења којих на територији општине Нови Бечеј има 4 – у сваком насељеном месту и баве се узгојем дивљачи, као и обезбеђивањем прихране и воде. Ловни туризам је најстарији облик туризма који је, у периоду до пре пар година, доносио највеће приходе општини у области туризма. Томе доприноси богатство ловном дивљачи, како квалитетом, тако и квантитетом.

Здравствено-реhabилитациони туризам – Анализа хидрогеотермалног потенцијала у општини Нови Бечеј показује да минерална вода из бушотина припада категорији лековитих вода због својих физичких и хемијских особина. Иако у општини здравствени туризам није развијен, а с обзиром на то да постоје предуслови за његов развој.

Спортско-рекреативни туризам – представља значајан потенцијал, јер се на територији општине налазе адекватно опремљени простори како за професионалне спортисте, тако и за спортске рекреативце. Хотел „Тиски цвет“ већ годинама успешно сарађује са домаћим и страним репрезентацијама, будући да се Спортско рекреативни центар „Јединство“ налази у непосредној близини хотела. Такође, градски стадион се налази на 10 минута од хотела, а ту су и терени за одбојку и фудбал на песку и отворени терени за кошарку и мини пич терен за мали фудбал. У овај вид туризма могу се сврстати и спортски и рекреативни кампови.

Сеоски (етно) туризам – има најкраћу традицију на подручју општине, иако је општина Нови Бечеј претежно пољопривредна општина и има потенцијала за развој сеоског туризма. Развој сеоског туризма представља активирање постојеће материјалне базе (у селима и на салашима), кадровско и организационо оспособљавање становништва за пружање туристичких услуга смештаја, исхране и понуде садржаја у простору. Веома шаролика национална структура становништва указује на могуће постојања бројних етно обележја – ношњи, обичаја, фолклора, традиционалне руралне економије и др. У оквиру специфичних и за туризам потенцијално атрактивних руралних амбијенталних целина треба радити на промоцији салаша.

Екскурзиони туризам – базира се на ђачким екскурзијама, старијим омладинцима и одраслим људима. Активности везане за овај облик туризма углавном су организоване у склопу појединих манифестација или везане за неки вид културно-манифестацијског туризма, већином су једнодневне, а укључују посете црквама, музејима.

Конференцијски туризам – Дом културе општине Нови Бечеј, Хотел „Тиски цвет” и Туристичка организација имају одличне услове за организацију и спровођење семинара, тренинга, симпозијума, а за дешавања мањег формата погодни су и простори хостела, сала Клуба пензионера при Дому за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац”.

Наутички туризам – река Тиса је изузетан ресурс који је недовољно искоришћен, а будући да је она поред Дунава највећа војвођанска река међународног карактера, представља значајан потенцијал за развој туризма. Туристичка организација општине Нови Бечеј је од 2021. године добила на управљање марину и аутокамп „Градиште”. Тренутно марина располаже са 200 привеза за пловила и 40 места за кампинг (све са прикључцима на струју и воду), тоалетима, тушевима одвојеним по полу, чајном кухињом са посуђем, расхладним витринама и водом за пиће, мултифункционалном салом за тридесет особа погодном за мања окупљања, лежаљкама, местима за роштиљ и безбедно спремање хране у природи, као и додатне садржаје на обали (дечије игралиште, игралиште за боћање, осветљену стазу за шетање уз обалу).

У склопу марине је аутокамп који у централном објекту поседује могућност коришћења кухињских апарата, беле технике, столова, клупа, тоалета и тушева. Урађена је покривена тераса са местом за роштиљ, местом за кување, столовима и клупама са могућношћу седења до 60 особа.

У наредном периоду је неопходно проширити двориште марине, заменити ограду, поставити рефлекторе који осветљавају двориште, али и обалу и део воде, видео-надзор целе зоне. Потребно је направити паркинг простор за аутомобиле, продужити стазу здравља – шеталиште до Старог града, формирати нову градску плажу.

План је да се марина обогати садржајима током туристичког периода (пеинт бол, зип лајн, стена, кајаци и кануи за изнајмљивање, катамарани за туристичке туре, пећарошка места, стаза за јахање и бициклизам (рента бајк)).

Потребе и предлози решења

Из наведеног се види да је у општини Нови Бечеј у развој туристичке, културне, спортске и рекреативне понуде, активно укључен велики број професионалаца, али и ентузијаста свих генерација и да понуда различитих дешавања одговара на потребе свих узраста туриста. Сви ови видови туризма су развијени у различитој мери и заједничко им је да се за своје потребе углавном окрећу ка општини Нови Бечеј која одваја значајна буџетска средства за развој програма удружења, КУД-ова, друштава и организација. Наравно да потребе превазилазе могућности општинског буџета, јер свима је потребно улагање у тзв. основна средства због тога је неопходно да се у оквиру плана развоја, сектор, који значајно доприноси квалитету и квантитету туристичке понуде, направи поред анализе стања и потреба и план улагања и

оптимизације, како би се предвиђена средства на што ефикаснији начин расподелила. Такође је неопходно да се у виду евалуације обезбеди повратна информација о урађеном. Једна од могућности додатног финансирања су расположиви домаћи и страни фондови. Подршка у виду обезбеђивања знања за успешно аплицирање, би била сигурно један од начина како општина може да унапреди капацитете за развој овог сектора.

Угоститељски објекти и понуда

Број регистрованих пружалаца угоститељских услуга у општини Нови Бечеј варира од 10 до 15. Услед економске ситуације, неки од њих су принуђени да затворе објекте, а неки послују са дугом традицијом. На територији општине Нови Бечеј има четири ресторана, две пицерије, 6 ресторана брзе хране са доставама и кетеринг услугама, десет кафића, један хотел.

Угоститељски објекти за смештај су:

- Хотел „Тиски цвет” који нуди спа и медицинске услуге, отворени и затворени базен. Категорисан је са три звезде и налази се у центру Новог Бечеја уз саму обалу реке Тисе;
- Пансион Азуцки који је приватан пансион, лоциран у самом центру Новог Бечеја, преко пута хотела „Тиски цвет”;
- Хертеленди – дечје одмаралиште у насељу Бочар;
- Хостел „Стара врањевачка општина”;
- Смештај у Ловачком дому на Бисерном острву који се углавном користи у склопу ловних туристичких аранжмана;
- Те 11 домаћинства која пружају услуге смештаја гостију.

Хотел је отворен током целе године, а највише је усмерен на пружање услуга спортистима, ђачким екскурзијама и пословним гостима. Упоређујући промет домаћих и страних туриста, уочава се далеко већа заступљеност домаћих туриста.

Табела 13: Број ноћења домаћих и страних гостију за период 2017–2020 по евиденцији РЗС

Година	Број ноћења		Укупан број ноћења
	Домаћи гости	Страни гости	
2017.	6794	2492	9286
2018.	6477	2800	9277
2019.	6821	2598	9419
2020.	4687	432	5119
2021. до августа	6825	610	7435

Извор: РЗС

3.1.2 SWOT анализа – Економски развој

Индустрија, мала и средња предузећа и пољопривред

СНАГЕ <ul style="list-style-type: none">+ Постојање сировинске базе за развој индустрије+ Велики проценат искориштености пољопривредних површина Велика катарска општина-пољопривредне површине+ Функционална индустријска зона+ Раст броја МСП+ Интензивно укључивање младих у пољопривредној производњи+ Експанзија жена у пољопривреди+ Традиција у сточарској производњи+ Перманентно улагање у газдинстава и пољопривредне машине+ Постојање традиције, капацитета и квалификованог кадра у грађевинарству+ Предузетнички дух у експанзији	СЛАБОСТИ <ul style="list-style-type: none">- Одсуство умрежавања на локалном нивоу (повезивање примарне производње и услуга)- Уситњеност индивидуалних пољопривредних поседа и фарм- Мали број МСП- Неопремљеност индустријских зона Нови Бечеј- Неадекватност и лоше одржавање атарске каналске мреже- Неадекватна мрежа за снабдевање индустријских зона електричном енергијом- Нефункционалност удружења предузетника- Неискориштеност водних путева – река Тиса
ШАНСЕ <ul style="list-style-type: none">✓ Постојање финансијских ресурса на покрајинском и републичком нивоу✓ Повољан географски положај-близина ЕУ и централни положај у Војводини✓ Доступни домаћи и међународни фондови✓ Регионална сарадња – удруживање са суседним општинама✓ Пут✓ Река Тиса	ПРЕТЊЕ <ul style="list-style-type: none">✗ Негативни демографски трендови✗ Близина развијених и богатијих центара✗ Недостатак финансијских средстава у пољопривреди✗ Недовољна инвестициона активност✗ Опасност од природних непогода – плавно подручје✗ Све мање државног пољопривредног земљишта за давање у закуп✗ Неконкурентност општине због удаљености од главних путних праваца

Туризам

<p>СНАГЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> + Богати туристички садржаји + Кориштење водених ресурса + Добар геостратешки положај + Заштићена природна добра као туристички потенцијал + Развијена путна мрежа + Диверзификована понуда туристичких садржаја и видова туризма (манифестацијски, спортски, верски, ловни и риболовни туризам) + Богата културна баштина + Добра медијска промоција општине и туристичких садржаја + Повећани смештајни капацитети + Препознатљивост на тржишту + Постоји предлог развоја Госпојине 	<p>СЛАБОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Недовољни смештајни капацитети - Недовољна заинтересованост становништва за укључивање у развој туризма - Слаба комуникација са управљачима заштићених подручја - Неискоришћени термални извори - Непотпуна туристичка понуда (нпр. имамо спортски туризам, али фале садржаји којим губимо клијенте – трим стаза) - Слаба повезаност чинилаца у туризму
<p>ШАНСЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Доступност ЕУ фондова ✓ Домаћи фондови ✓ Пораст туристичке тражње у области домаћег туризма ✓ Централни положај у Војводини ✓ Близина граница са ЕУ 	<p>ПРЕТЊЕ</p> <p>✕ Нови концепт туристичке понуде и потражње услед услова пандемије</p>

2.2 Друштвени развој

2.2.1 Опис тренутне ситуације

2.2.1.1 Образовање

Предшколско васпитање

Предшколско васпитање у општини Нови Бечеј има традицију дугу преко сто година. Јединствена предшколска установа формирана је 1955. године под именом „Пава Сударски“ које и данас носи. Установа реализује петочасовни полудневни боравак, целодневни боравак и припремни предшколски програм у целодневном и полудневном боравку. Рад је организован у 27 васпитних група са 573 деце од једне до 6,5 година.

Васпитно образовни рад се реализује на српском и мађарском језику. У предшколској установи се спроводи инклузивни васпитно-образовни програм

Седиште установе је у Новом Бечеју, а рад је организован у 8 објеката (4 у Новом Бечеју, 2 у Новом Милошеву и по један у Куману и Бочару).

Сви објекти су одржавани периодичним кречењем. Обновљен је возни парк, доставним и путничким возилом. Сваке године унапређују се услови рада набавком недостајуће опреме, али и даље је највећи проблем недостатак расположивих капацитета, односно броја места за смештај деце, недовољан простор и број васпитних група.

У наредном периоду потребно је потребе проширења простора Предшколске установе „Пава Сударски“ Нови Бечеј за потребе обухвата деце предшколског узраста од 1 до 6,5 година и повећања капацитета, који се односи на целодневни боравак деце у ПУ. Неопходно је изналажење адекватног простора за доградњу, изградњу или адаптацију објеката. Такође је потребно у Куману изградити нов објекат вртића са целодневним боравком и повећањем капацитета деце; у Новом Милошеву изградња и адаптација објекта ради повећањем капацитета пријема деце предшколског узраста српске и мађарске националности, отварање јаслених група за млађу децу (од 1 до 2 године) и старију (од 2 до 3 године) јасленог узраста. Такође и отварање целодневног боравка деце од 3 године до поласка у школу. У Бочару потребно је отварање целодневног боравка деце у склопу постојећег објекта уз потребну адаптацију и опремање, а у зависности од потреба и броја деце.

Свакако да ова проширења треба да прати запошљавање неопходних људских ресурса, васпитача и осталог особља чиме би се изашло у сусрет потребама становника општине.

Основношколско образовање

Просторни услови и опремљеност

На територији општине Нови Бечеј све школе су самосталне школе: 5 школа за основно образовање и васпитање и једна за средње образовање и васпитање. Две основне школе наставу организују двојезично: на српском и мађарском језику. Процес инклузије се спроводи у свим основним школама и Средњој школи на територији Општине.

Школе имају потребан учioniчки простор, углавном за потребе разредне наставе и кабинетски простор – претежно за потребе предметне наставе, радионице за наставу из техничког образовања (са изузетком у Бочару).

Потребно је перманентно улагање у текуће одржавање зграда и дворишта, због дотрајалости зграда, заменити столарију у појединим објектима променити котлове за грејање у циљу уштеде енергената, поправити кровове, уредити дворишта, за потребе наставе на отвореном као и радити на опремању школа савременим наставним средствима.

Основношколско образовање се у општини Нови Бечеј спроводи у пет основних школа, и то две основне школе у Новом Бечеју и по једна основна школа у остала три насељена места.

Табела 14: Укупан број ученика у основним школама

Назив школе	Школска 2015/2016	Школска 2016/2017	Школска 2017/2018	Школска 2018/2019	Школска 2019/2020
ОШ „Милоје Чиплић“ Нови Бечеј	538	569	540	543	509
ОШ „Јосиф Маринковић“ Нови Бечеј	419	416	404	391	386
ОШ „Станчић Милан Уча“ Кумане	241	240	243	235	234
ОШ „Др Ђорђе Јоановић“ Ново Милошево	527	501	513	508	499
ОШ „Доситеј Обрадовић“ Бочар	91	94	90	94	96
УКУПНО	1.814	1.780	1.790	1.771	1.724

Извор: Одељење за јавне службе, Општинска управа Нови Бечеј

Из претходне табеле је видљив тренд опадања броја деце у свим школама осим у Бочару и то за посматрани период у насељеном месту Нови Бечеј у обе основне школе и у основној школи у Новом Милошеву број деце се смањивао на нивоу једног разреда. Смањење броја ученика је све веће из године у годину. Ово директно утиче на смањивање норме наставника или потпуног губитка учитеља, као и свих осталих запослених у школи.

Средњошколско образовање

Средњошколско образовање у општини Нови Бечеј има дугу и богату традицију. Тадашња Грађанска школа је почела са радом 6. септембра 1908. године, са једним мушким и једним женским разредом у згради велепоседника Дунђерског. Гимназија је у Новом Бечеју основана 1924. године.

Средња школа у Новом Бечеју је јединствена мешовита установа за средње образовање са шест подручја рада, и у школској 2019/2020. години похађало је 281 ученика што је за 101 ученик мање него у школској 2012/2013. год.

- **Гимназија**, општи тип, 87 ученика у 4 одељења
- **Економски техничар**, 18 ученика у 1 одељењу
- **Техничар мехатронике**, 85 ученика у 4 одељења
- **Дизајнер одеће**, 15 ученика у 1 одељењу
- **Аутомеханичар и механичар привредне механизације**, 64 ученика у 3 одељења
- **Модни кројач**, 12 ученика у 1 одељењу

Смањењем броја ученика, смањује се и број група и одељења у школи, што узрокује губитак разноврсније понуде образовних профила и губитак радних места. Потенцијална решења би била промоција и подизање свести о позитивним странама останка у Нови Бечеј и о свим могућностима које Нови Бечеј пружа.

3.2.1.2 Здравствена заштита

Дом здравља Нови Бечеј примарном здравственом заштитом покрива Општину Нови Бечеј, коју чини 4 насељена места: Нови Бечеј, Кумане, Ново Милошево и Бочар.

Удаљен је 41 километар од Зрењанина. Дом здравља Нови Бечеј има наменски зидану зграду у Новом Бечеју и три пункта у осталим насељеним местима општине. Све службе имају задовољавајући простор, нема простора који се не користи. Установа је организована у 5 служби:

1. Служба опште медицине са здравственом заштитом радника, кућним лечењем и хитном медицинском помоћи и санитетским превозом;
2. Служба за здравствену заштиту деце и жена са поливалентном патронажом;
3. Служба стоматолошке здравствене заштите;
4. Специјалистичко-консултативна и дијагностичка служба;
5. Служба за правне, економско-финансијске, техничке и друге сличне послове.

Установа има добро развијену специјалистичку службу (интерна медицина, офталмологија, неуропсихијатрија, као и кардиологија и пнеумофтизиологија – финансира оснивач). Установа има биохемијску лабораторију и рендген и ултразвучни апарат.

Табела 15. Обезбеђеност лекарима

Посматрана година	Број лекара
2013	33
2014	30
2015	30
2016	28
2017	28
2018	27
2019	25
2020	27
2021	21

Извор Дом здравља Нови Бечеј

Специјализације које су у току су општа медицина и офталмологија, а у плану су специјализације гинекологије и акушерство и клиничка биохемија.

У стоматолошкој служби број запослених на неодређено време који се финансирају из средстава обавезног здравственог осигурања чини 5 доктора стоматологије, 6 стоматолошких сестара – техничара и 2 зубна техничара.

Апотека у Дому здравља више не функционише.

Још увек није постигнут оптималан ниво опремљености медицинском опремом који испуњава захтеве за пружање квалитетне здравствене заштите на примарном нивоу

иако се перманентно улаже у одржавање, те у реконструкцију, адаптацију и санацију објекта како Дома здравља у Новом Бечеју тако и Здравствених станица у насељеним местима. Такође се улаже у набавку медицинске и немедицинске опреме и возила. У циљу постизања бољих услова пружања услуга, у наредном периоду потребно је урадити реконструкцију целе зграде у Новом Бечеју, реконструкцију зграде у Новом Милошеву – замена столарије, котла за централно грејање, електричне и водоводне инсталације и санитарних чворова и замена котла за централно грејање уздравственој амбуланти у Куману.

Табела 16. Умрли према узроку смрти (2019. год.)

Узрок смрти Група болести по МКБ-10	Општина Нови Бечеј	
	апсолутно	%
Болести система крвотока	165	50,5
Злоћудни Тумори	85	25,1
Симптоми, знаци,патолошки, клинички и лабораторијски налази	27	8,3
Болести система за дисање	19	5,8
Болести жлезда са унутрашњим крварењем	9	2,8
Остале болести	25	7,6
Укупно:	327	100,00

Извор: РЗС

Најчешћи узрок смрти су болести система крвотока са чак 50,5%, што указује на слабу свест о превенцији и здравственој заштити уопште, као и на изузетно лоше навике у исхрани (свињско месо, тестенине, алкохол, итд.). Затим, као узрочник смрти следе тумори са 25, 1%.

На територији општине Нови Бечеј здравствена заштита се спроводи у Дому здравља као државној установи и у приватном сектору који обухвата: Ординација опште медицине др. Ковач Ласло, четири стоматолошке ординације са по једним стоматологом, лоциране три у Новом Бечеју и једна у Новом Милошеву, у и осам апотека (шест у Новом Бечеју, једна у Новом Милошеву и једна у Куману).

Постоји реална потреба за повећањем броја запослених радника, односно медицинског особља свих профила, како би се здравствена заштита подигла на виши ниво.

Двадесетчетворочасовна здравствена помоћ остварује се пет тимова хитне медицинске помоћи, као и прерасподелом лекара сменским радом.

За потребе самопроцене јавног здравља на територији општине Нови Бечеј спроведена је анкета у циљу брзе процене здравствених потреба становника општине Нови Бечеј и оцене здравственог стања.

Анкетом је обухваћено 87 испитаника, од тога 69% жена и 31% мушкараца, односно испитанике је чинило 60 особа женског пола и 27 особа мушког пола.

Испитаници који су учествовали у анкети разликују се према степену стручне спреме и то: 9 испитаника има основно образовање (10,3%), 42 испитаника има средњу стручну спрему (48,3%), док високу стручну спрему има 37 испитаника (42,5%).

У односу на старосну структуру, обухват испитаника који имају до 20 година старости је 1 (1,1%), учешће испитаника који имају између 20-30 година је 24 (27,6%), број испитаника који су учествовали у истраживању старости од 30-50 година је 56 (64,4%), број испитаника који су попунили анкету старости између 50-65 је 6 (6,9%), док грађани изнад 65 година старости нису узели учешће у анкети.

Такође, испитници се разликују и према типу насељеног места у коме живе и то: 48 испитаника живи у градском насељу (55,2%), 12 испитаника живи у приградском насељу (13,8%) и 27 испитаника живи на селу (31%).

Резултати и анализа анкете

Квалитет живота у општини Нова Бечеј грађани и грађанке оцењују средњом оценом 2,45.

Према мишљењу грађана, група становништва која је тренутно најсрећнија, односно најзадовољнија животом у нашој општини су деца до 7 година (41,4% одговора), деца од 7 до 14 година (12,6% одговора), као и сениори преко 65 година (28,7% одговора), потом у мањој мери грађани средње доби, док је омладина оцењена као група која је најмање задовољна животом у општини.

Такође, према мишљењу грађана који су учествовали у анкети, најнесрећнија група грађана су млади, што је већ констатовано, потом незапослени грађани, затим болесни и њихове породице, као и сиромашни грађани који живе у нашој општини.

Према одговорима грађана, фактори који умањују квалитет живота у општини Нови Бечеј су неисправна вода, загађена река и дивље депоније, као и недоступност здравствене заштите, незапосленост, корупција и лоши путеви у општини. Грађани су оценили да у мањој мери лош квалитет живота узрокује и бука, лоше организован јавни превоз, дивља градња, улични криминал и сиромашан културни и друштвени живот. Такође, грађани наводе да лош утицај на квалитет живота има и канализација, односно недостатак канализационе мреже, утицај политике у различитим сферама живота, неадекватно одлагање отпада, недостатак капацитета у вртићима и сл.

Становници општине Нови Бечеј процењују да би у највећој мери допринело побољшању квалитета живота бесплатни прегледи за све и већи степен безбедности и здравља на раду, као и више квалитетних радних места, али и више зеленила у нашој општини. Поред тога, квалитет живота би се повећао већом безбедношћу и бољом контролом комуналног реда. Такође, побољшању квалитета живота допринело би и више културних догађаја, уређеније зграде, као и више спортских терена и бициклистичких стаза.

Становници Новог Бечеја, према резултатима анкете, желели би да живе у општини која је чиста, зелена, пуна деце и запослених младих родитеља (57,5% одговора).

Како би општина била чисто и зелено место, пуно деце и запослених младих родитеља, грађани сматрају да би требало највише улагати у образовање, запошљавање, здравље, здравље, социјалну заштиту и животну средину (65,5% одговора).

3.2.1.3 Социјална заштита

Социјална заштита је област која утиче значајно на квалитет живота становника и помаже да се ублаже последице сиромаштва у мери у којој то омогућавају прописи и буџет. Чиниоци социјалне заштите на локалном нивоу су из државног, али и из невладиног сектора.

3.2.1.3.1 Установе социјалне заштите

Центар за социјални рад

Центар за социјални рад општине Нови Бечеј основан је 1991. године и данас је водећа установа која спроводи политику социјалне заштите на нивоу Општине.

Центар за социјални рад одлучује о остваривању права корисника утврђених Законом о социјалној заштити и о коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и врши друге послове утврђене законом и прописима донетим на основу закона.

Центар за социјални рад, у складу са актима јединице локалне самоуправе, учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе.

У складу са Законом о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана Центар обезбеђује грађанима права од општег интереса које финансира буџет републике Србије и то: право на новчану социјалну помоћ, додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за негу и помоћ другог лица, помоћ за оспособљавање за рад, смештај у установу социјалне заштите, смештај у другу породицу, друге услуге социјалног рада.

Поред наведених права које финансира буџет Републике Србије, из буџета Скупштине општине Нови Бечеј финансира се право на једнократне помоћи и остале видове проширене социјалне заштите.

Услови и рокови за пружање ових услуга предвиђени су одредбама горе наведеног Закона и Закона о општем управном поступку.

Категорије лица која могу добити ове услуге су: лица материјално необезбеђена и неспособна за рад и привређивање, способни за рад и привређивање који су се нашли у стању тренутне социјалне потребе, стара изнемогла хронично оболела, лица без адекватног породичног старања, лица ментално ометена у развоју и други.

Наведене услуге могу се добити у виду новчаних средстава или обезбеђења адекватног смештаја.

Табела 17. Број корисника основних облика социјалне и породично-правне заштите

Облик заштите	2013. година	2014. година	2015. година	2016. година	2017. година	2018. година	2019. година	2020. година
Усвојење	0	3	2	1	2	2	0	3
Хранитељство	50 (6)	57 (7)	50 (8)	51(9)	54 (10)	52 (12)	50 (9)	47 (4)
Старатељство	51 (13)	51 (13)	50(8)	51(6)	49(8)	54(11)	52(4)	54(3)
Привремено старатељство	14	15	18	19	19	16	8	17
Смештај у установу социјалне заштите	30(6)	35(10)	38(18)	40(19)	42(14)	39(11)	43(15)	43(4)
Смештај одраслих и старих у другу породицу	4	5	5	6	6	6	6	7
Додатак за помоћ и негу	84	83	85	81	80	88	89	87
Увећани додатак за помоћ и негу	43	46	48	45	47	43	42	44
Новчана социјална помоћ	2025	2024	2050	2002	2003	2001	1950	1926
Привремени смештај у прихватну станицу	0	0	1	0	2	3	1	0
Смештај у васпитно поправни дом и установу за лечење	0	1	0	0	0	0	0	0

Извор: Центар за социјални рад Нови Бечеј

На основу Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад, Центар за социјални рад општине Нови Бечеј је организован као једна организациона јединица.

Кадровски капацитети: Центар за социјални рад општине Нови Бечеј има 11 систематизованих радних места, од чега 8 финансира буџет РС (Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања), а 3 буџет општине Нови Бечеј.

Просторни капацитети: Центар за социјални рад општине Нови Бечеј има 7 канцеларија. Зграда Центра је у сувласништву општине Нови Бечеј 2/3 и Републике Србије 1/3.

Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“

На основу Уредбе о мрежи установа, установа послује под називом – Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“. Корисници услуга су одрасли и старији, и старији са менталним и интелектуалним тешкоћама. Корисници социјалне заштите су држављани Републике Србије. Према Закону о социјалној заштити домским смештајем се обезбеђује становање и задовољење основних животних потреба као и здравствена заштита смештеним корисницима. Установа обезбеђује још и рекреативне, окупационе, рекреативно-забавне и друге сличне активности зависно од потреба, способности и интересовања корисника, а све у циљу побољшања, односно очувања квалитета живота. Здравствене услуге се реализује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Установа је организована и за пружање ванинституционалне заштите – дневне услуге у заједници. Циљ услуга је социјална интеграција становништва, која резултира задовољнијем и садржајнијем животу, и осећају припадања локалној заједници. Први писани подаци о установи потичу из 1947. године када се спомиње као „Дом старца“, а тек је 10. фебруара 1949. године званично регистрована као покрајинска установа, од стране оснивача Извршног већа АП Војводине. Новом мрежом установа од маја 2008. године установа је променила име у Дом за смештај душевно оболелих лица „Свети Василије Острошки – Чудотворац“ Нови Бечеј. У марту 2012. године је донешена нова Уредба о мрежи установа (Сл. гласник бр. 16/2012.) и садашњи назив је Установа за одрасле и старије »Свети Василије Острошки – Чудотворац«.

Рад установе је организован на четири локације, у насељеном месту, са свом потребном инфраструктуром (прилазни путеви, водовод, градска канализација, природни гас за грејање).

Свако одељење има радне просторије за социјалне раднике, радне терапеуте, за одељенску – водећу сестру, за здравствени кадар, за неговатељице и спремачице. У оквиру сваког одељења формиран је здравствени блок са лекарском собом – ординацијом, собом за прегледе и собом за интервенције. Последњих година реконструисани су вешераји на сваком одељењу, проширени, опремљени савременим машинама за одржавање хигијене рубља. Свако одељење има дистрибутивну кухињу, трпезарију, свој фризерски салон, магацинске просторе и портирницу.

Осим постојећих услуга, на нивоу целе установе, могле би да се развију и друге услуге ванинституционалне заштите у оквиру трансформације и деинституционализације. Установа има довољне капацитете, за различите услуге у локалној заједници:

- дневни боравак за душевно оболела лица;
- привремени смештај дементних и душевно оболелих лица, тзв. предах старатељству породицама, за време викенда, за време годишњих одмора или радним данима;
- хоспис – неколико постеља за палијативно збрињавање умирућих, са могућношћу боравка и брачног друга за то време;
- амбуланта за мобилни тим за кризне ситуације;
- прихватилиште;
- наставна база, за практични део, едукације геронтодомаћица, неговатељица, социјалних радника, психолога.

Највећи проблем установама за особе са менталним потешкоћама је у недостатку простора за радно и рекреативно ангажовање корисника, у виду различитих радионица. Корисници са психичким обољењима и поремећајима јако мало времена проводе у својим собама, оне су у правом смислу речи спаваонице (мање су квадратуре). Овакви корисници захтевају стално ангажовање радника, у смислу организовања њиховог времена, радно, рекреативно, забавно. Корисницима је важно да су заједно, да су у групи и да им се нешто „дешава“. У радионицама корисници проводе већи део дана, забављајући се или радећи. То је и битан део њиховог лечења и терапије, њиховим ангажовањем смањује се количина лекова и агресивних епизода. Други, већи проблем је недовољан број запослених за радно-окупациону терапију корисника, тј. стручних радника и сарадника, што имплицира потребу за повећаним нормативом запослених, и то најизраженије на радним местима радно-окупационих терапеута и спремачица.

3.2.1.3.2 Услуге социјалне заштите

Установа за одрасле и старије „Свети Василије Острошки Чудотворац“ пружа и ванинституционалну заштиту, односно различите услуге у локалној заједници, преко следећих служби:

- Клуб за дневни боравак
- Помоћ у кући
- Становање уз подршку

КЛУБ ЗА ДНЕВНИ БОРАВАК

Клуб за дневни боравак са сервисним услугама при Дому за смештај одраслих и старијих «Свети Василије Острошки Чудотворац» Нови Бечеј, основан је 01. октобра 1997. године са седиштем у Новом Бечеју у улици Маршала Тита бр. 62. Клуба кроз образовне, рекреативне, превентивно-здравствене, социјално-заштитне и културно-забавне активности. У општини Нови Бечеј све је већи број старачких и самачко старачких домаћинства који постају рањива група и потребно им је пружити све више пажње.

Рад Клуба је осмишљен и организован у циљу очувања психо-физичког здравља чланова након гашења радно продуктивног периода живота, ублажавања самоће и доживљаја усамљености, превенције депресивних стања, обогаћивања социјалног живота, кроз услуге:

- социјално-заштитне, рад са социјалним радником
- културно-забавне активности (организоване посете културним, забавним, такмичарским догађајима и рад кроз секције)
- образовне активности (предавања, обуке)
- рекреативне (излети, путовања, одржавање физичке кондиције)
- превентивно-здравствене (мерење крвног притиска, шећера у крви, организована предавања на тему очувања здравља)

Поред ових услуга, Клуб нуди својим чланови коришћење следећих сервисних услуга:

- Услуге прања и пеглања веша
- Фризерске услуге
- Услуге obroка

Основни циљ рада Клуба за дневни боравак је социјална интеграција старијег становништва, која резултира задовољнијем и садржајнијем животу као и осећају припадања локалној заједници.

ПОМОЋ У КУЋИ

Кућна нега и помоћ је други вид отворене социјалне заштите остарелог грађанства. Услуге у оквиру кућне неге и помоћи остварују лица која се налазе у стању социјално-заштитне потребе, односно хронично оболеле особе, инвалидна лица и особе које нису у могућности да се адекватно брину о себи. Услуге „Кућне неге и помоћи” пружају геронтодомаћице и геронтонеговатељице. Активности геронтодомаћице чијом се реализацијом обезбеђују одговарајућа нега и помоћ су:

- Помоћ у обезбеђивању исхране, која укључује попотреби: набавку намирница, обезбеђивање готових оброка, припрема лаких оброка, припрема освежавајућих напитака, помоћ при храњењу;
- Помоћ у одржавању личне хигијене
- Помоћ у одржавању хигијене домаћинства
- Помоћ у задовољавању других потреба као што је плаћање рачуна (телефон, струја, комуналије итд.)

Активности геронтонеговатељице су:

- Набавка и надгледање узимања лекова и примена савета прописаних од стране квалификованих медицинских стручњака и одвођење на лекарске прегледе
- Санирање и нега мањих повреда
- Контрола виталних функција

СТАНОВАЊЕ УЗ ПОДРШКУ

Циљ услуге становање уз подршку је пружање подршке за самосталан живот корисницима који су до сада живели у установи и желе да користе ову услугу. Они су прошли програм обуке и за сваког је урађен лични план подршке у складу са његовим потребама, жељама и могућностима. Корисници имају подршку тима који ради са њима: два асистента, саветника за самостални живот, психолога, социјалног радника и психијатра. У свакој стамбеној јединици је формиран кућни савет који одлучује о битним питањима и разрешава евентуалне конфликте. Све активности (уместо секција у оквиру радне терапије у Дому) се одвијају у оквиру куће где станују уз ангажовање асистента.

УСЛУГА ЛИЧНИ ПРАТИЛАЦ ДЕТЕТА

Лични пратилац доступан је детету са инвалидитетом, односно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба у свакодневном животу, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу (подразумева се и предшколска установа), односно школу, до краја редовног школовања, а што укључује:

- помоћ у заједници, што укључује:
- помоћ у коришћењу градског превоза (улазак и излазак из средстава превоза, куповина карте и сл.)
- помоћ у кретању (оријентација у простору уколико је дете са оштећењем вида,

- гурање колица или коришћење других помагала и сл.),
- одлазак на игралишта односно места за провођење слободног времена (подршка у игри, подршка и посредовање у комуникацији и сл.), укључујући културне или спортске активности и друге сервисе подршке.

3.2.1.3.3 Корисници социјалне заштите

Табела 18. Корисници на евиденцији Центра за социјални рад

Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад	3155	(2020)
Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији (%)*	13	(2020)
Број стручних радника у Центру за социјални рад**	6	(2020)
Однос броја корисника социјалне заштите и стручних радника Центра за социјални рад	525	(2020)
Однос броја становника и стручних радника Центра за социјални рад	3987	(2020)

Извор: Републички завод за социјалну заштиту

Табела 19. Услуге смештаја

Хранитељске породице*	37	(2020)
Број деце која користе услуге смештаја (0– 17 година)*	49	(2020)
Стопа деце која користе услуге смештаја (на 1 000 деце)*	20,4	(2020)
Стопа деце у резиденцијалним установама (на 1 000 деце)*	0,0	(2020)
Стопа деце у хранитељским породицама (на 1 000 деце)*	20,4	(2020)
Број деце са инвалидитетом која користе услуге смештаја*	16	(2020)
Број корисника државних домова који имају 65 и више година*	23	(2020)
Удео корисника државних домова старости 65 и више година у укупном броју лица старости 65 и више година (%)*	1	(2020)

Извор: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

3.2.1.4 Култура и уметност

Институционални носилац културних садржаја у Општини је Дом културе општине Нови Бечеј који је основан 1976. године, са првобитним називом Раднички дом „Јован Веселинов Жарко“. Дом културе општине Нови Бечеј се максимално труди да своје капацитете искористи да реализује планом и програмом предвиђене садржаје, који су у функцији задовољавања културних потреба грађана општине Нови Бечеј и посетилаца општине Нови Бечеј.

Бираним програмским садржајима васпитно-образовног и културно-забавног садржаја пружена је могућност грађанима општине Нови Бечеј да задовоље своје културне потребе у овој установи.

Истовремено током година, омогућено је да грађани узму активно учешће у испољавању свог културног потенцијала кроз разне активности које им се нуде у Дому културе: позоришни аматеризам, дечји позоришни активизам, ликовно стваралаштво, фолклорне секције, нижа музичка школа. Недељно у овим активностима учешће узме и до 150 деце, омладине и одраслих.

Добра сарадња са Аматерским позориштем—НБ Театар (који користи просторије Дома културе општине Нови Бечеј за своје потребе), МКУД-ом „Јокаи Мор“, предшколском установом „Пава Сударски“, средњом и основним школама, удружењем фотоаматера и љубитеља природе „Зелени објектив“, Удружењем грађана „Радионица снова“, Удружењем грађана „КНАП“ Нови Бечеј, Удружењем руско-српског пријатељства „Волошин“, Центром „Пленум“, Удружењем путем православља, Удружењем за неговање традиције Нови Бечеј, УСФВ „Теодор Павловић“ из Новог Милошева и КУД-ом „Јован Аћимац“ из Кумана, Народном библиотеком и Туристичком организацијом општине Нови Бечеј омогућила је једним делом реализацију културних програма Дома културе општине Нови Бечеј од отварања изложби преко концерата до културно-забавних програма. Такође, из године у годину, остварена је пословна сарадња и са Црвеним крстом Нови Бечеј, али и са Клубом за дневни боравак. Треба додати да конструктивна сарадња постоји и унапређује се и са локалном ТВ станицом, која редовно извештава о догађањима у Дому културе, али се сарадња на медијском пољу успоставила и са интернет оглашивачима пре свих веб-инфо порталом (web info). Такође, извештавање, према својој процени, обављају и РТС и РТВ. Што се тиче оглашавања, Дом културе поседује своју интернет презентацију (модернизација сајта је у току), странице на друштвеним мрежама Facebook и Instagram а све у циљу приближавања садржаја млађим генерација и доступности истих што већем броју људи.

Посебан акценат је стављен на сарадњу са другим установама културе. Успешна пословна сарадња остварена је са Музејом Војводине као и са музејима из Бечеја, Зрењанина и Кикинде, Покрајинским Заводом за заштиту споменика културе, заводом за заштиту споменика културе у Зрењанину. Биоскопске пројекције се организују у сарадњи са Југословенском кинотеком, као и са другим удружењима у жељи да се направи атрактивна филмска понуда.

Пословна политика „отворених врата“ успоставила је модел којим је усталила пословање које дефинише да је установа отворена за све који имају потребу за коришћењем простора без или уз надокнаду уз коришћење расположивог материјалног и људског потенцијала. Програми и активности реализују се на српском и мађарском језику.

Програмске активности Дома културе општине Нови Бечеј је у протеклих 5 година, у зависноти од године до године, посетило годишње између 10 и 13 хиљада посетилаца свих старосних категорија.

План је да се у 10-огодишњем периоду број посетилаца повећа до 20 хиљада годишње.

Такође, у посматраном периоду покренуте су и интензивирани дечје радионице – секције сликарства (ликовне уметности) и глуме (драмски студио) које похађа између 70 и 80 деце узраста од 5 до 18 година.

Поред Дома културе у Општини постоје и други објекти културе, и то:

1. Народна библиотека Нови Бечеј
2. Дом младих Шушањ
3. Биоскоп у Бочару који се користи као дом културе

4. Задружни дом Кумане
5. За културна дешавања користи ОШ „Ђорђе Јоановић“ и Омладински дом
6. Први приватни дом културе – Банатски културни центар „БКЦ“ – Радована Влаховића.

Народна библиотека Нови Бечеј

Народна библиотека Нови Бечеј је једна од најстаријих библиотека у Војводини. Први пут се спомиње 1838. године под називом касина, да би 1888. године као читаоница већ регулисала права и обавезе својих чланова. Током историје често је мењала место свог боравка све до 1957. године, када се целокупан књижни фонд обједињује под једним кровом и када волонтере замењују професионалци, а број читалаца се знатно повећава. Осамдесетих година прошлог века се дефинитивно смешта у улици Жарка Зрењанина 9, у некадашњој кући породице Толмачев. 1989. године су завршене просторије Завичајне збирке, у дворишту библиотеке, да би 2009. била завршена адаптација таванског простора у модерну галерију, као и комплетно реновирање зграде. Данас је зграда библиотеке одржавана, солидно опремљена зграда која може да одговори потребама Новобечејаца на одговарајући начин. Истовремено културна политика установе је веома ажурна и огледа се у сталном праћењу и проширивању књижног фонда најактуелнијим насловима домаће и светске књижевности. Културна дешавања која Народна библиотека Нови Бечеј организује, а која посећује велики број Новобечејаца допринела су да се повећа број чланова библиотеке.

У току године књижевне вечери се организују једном месечно, док је у току лета то чешће и организују се једном недељно. Реновиран тавански простор је идеалан за одржавање монодрама, изложби и концерата камерног типа, као и предавања и радионица које се такође често организују. Од традиционалних манифестација које организује Библиотека истичу се: Покрајинска смотра рецитатора „Песнице народа мог“, „Читалачка значка“, „Лето у Авлији“, „Најчиталац године“, „Ја верујем у Деда Мраза“, „Лето у Авлији“ чини читав низ књижевно, музичко-сценских активности које се одржавају најмање једанпут, а често и два пута недељно, и завршава се сад већ култном „Авлијом забавлијом“, програмом за децу.

Обзиром на мултикултуралност средине Народна библиотека поред програма на српском језику, често организује и двојезични програм, као и програм на мађарском језику.

Са својим огранцима у Новом Милошеву, Бочару и Куману Народна библиотека поседује књижни фонд од око 77.000 књига, а број читалаца је око 1.000.

При Народној библиотеци је формирана Завичајна збирка која је годинама сакупљана и која обједињује сва сазнања везана за Нови Бечеј и Новобечејце и која представља есенцију наше културне баштине. У току је дигитализација Завичајне збирке, која ће након завршетка дигитализације, бити доступна јавности.

Нушић-Нови Бечеј-Свет

Народна библиотека Нови Бечеј у сарадњи са Фондацијом Нушић, расписала је 2020.године јавни конкурс за савремену оригиналну сатиричну причу. Идеја да сеосмисли конкурс настала је потакнута чињеницом да је Бранислав Нушић 1904. године боравио у Новом Бечеју код породице Пивнички и тада написао свој комад „Свет“. Овим конкурсом, који ће се расписивати сваке године, неговаће се лепа реч и сатирична прича.

Банатски културни центар „БКЦ”

Банатски културни центар је први приватни културни центар у Србији. Ова породична креативна индустрија бави се уметничким стваралаштвом, продукцијом и различитим видовима деловања у култури. БКЦ од 2006. организује бројне културне програме по Војводини, Србији и у иностранству. Банатски културни центар има развијену издавачку продукцију, редовно излаже на сајмовима књига, а организује више традиционалних манифестација и фестивала годишње нудећи својим радом

јединствени концепт деловања у култури. Рад Банатског културног центра одликује и деловање са локалног нивоа на глобални кроз уметност и књижевност, као и неговање традиције и концепта историјског мултикултуралног Баната. Оснивач и директор овог породичног културног центра са седиштем у Новом Милошеву је књижевник Радован Влаховић.

Музејске поставке

Општина Нови Бечеј **нема званично регистровану музејску установу**, али има три збирке које су доступне јавности и које имају различити статус.

- ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ „ГЛАВАШЕВА КУЋА” се налази у заштићеној амбијенталној целини Старог центра Врањева – део Новог Бечеја. Кућу, која је саграђена у првој половини 19. века је 1907. године Српској православној црквеној општини поконио др Владимир Главаш, велики хуманиста и добротвор. Објекат је општина Нови Бечеј почела да адаптира 2006. године, у фазама. Од 2007 до 2012. године завршено је комплетно уређење и опремање објекта и поставке. У главној згради се налази приказ ентеријера варошке куће из прве половине 19. века, изложба посвећена композитору Јосифу Маринковићу, приказ старих фотографија затечених у кући, као и обновљени подрум. У помоћном објекту се налазе берберска, коларска и бачварска – пинтерска радионица, као и пољопривредни алат и машине. О музеју се стара Туристичка организација општине Нови Бечеј Завичајни клуб Новобечејаца и Врањевчана.
- МУЗЕЈ „ЖЕРАВИЦА” се налази у Новом Милошеву, у склопу BOSCH Diesel centra. У наменски изграђеним халама и дворишном простору изложено је неколико хиљада предмета, од којих се издвајају колекције старих трактора, парних машина, пољопривредних машина, стајаћих мотора, аутомобила, покућства... Колекција трактора, која је једна од јачих у Европи, поседује најстарији примерак који датира из 1914. године. Посебно је атрактивна поставка старих занатских радионица, међу којима се издваја: сарачка, коларска, столарска, сајцијска, опанчарска, ткачка, содацијска, берберска, машинбраварска, фризерска и др. О музеју се стара власник.
- ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ „КОТАРКА” се налази у склопу амбијенталне целине дворца грофовске породице Карачоњи у Новом Милошеву. Објекат је саграђен 1834. године као спремиште за чување кукуруза – котарка. Од 2002. године почела је реконструкција објекта. Радови на објекту и уређење поставке завршени су 2012. године. Музеј је смештен је у два објекта – Житном магацину и Кортарци, чија укупна површина износи око 1.000 m², од чега се на око 800 m² налази стална поставка. У оквиру Житног магацина се налази и мултифункционална сала у којој се годишње одржи петнаестак манифестација, програма и радионица.

Удружење за неговање традиције – Нови Бечеј се већ дуги низ година бави уређењем, одржавањем, промовисањем и презентацијом музејске поставке у завичајном музеју „Котарка” у Новом Милошеву (напомињемо да Музеј „Котарка” није званично основан). Овај музеј функционише кроз приватно–јавно партнерство, као један од ретких примера добре праксе. Збирка предмета тренутно броји преко 6.000 музејских јединица – експоната, за које је извршена примарна конзервација, попис и евиденција.

Поставка се састоји из више целина међу којима су: историјски и урбанистички развој Новог Милошева, три црквене парохије, породица Карачоњи, трговина, занатство и друштвени живот, Теодор Павловић и др Ђорђе Јоановић, текстилни предмети и гостинска соба. Посебну целину представља дрвени део објекта у коме се налази део поставке посвећен пољопривреди.

Већи део експоната се налази пописан и презентован у програму који је прихваћен као званичан на нивоу Републике Србије, те се може пратити на званичном сајту Министарства културе и информисања.

Број посетилаца који долазе у Завичајни музеј „Котарка“ у Новом Милошеву из године у годину перманентно расте, тако да је 2019. године, пре пандемије достигао између 6.000 и 7.000 посетилаца годишње.

Завичајни музеј „Котарка“ у Новом Милошеву би требао да постане део будућег завичајног музеја општине Нови Бечеј.

Културно-историјски споменици

Захваљујући вишевековном боравку људи на овом простору, данас се могу уочити остаци археолошких налазишта, тврђава, црква и двораца који имају непроцењиву вредност и истовремено говоре о богатој историји, култури и обичајима народа који су ту живели и који ту и данас живе. Да ови локалитети заиста имају своју културно-историјску вредност, говори и чињеница да је већи део објеката данас под заштитом државе као културна добра од великог значаја. На територији општине постоји чак 14 црква. Један број црква је у доста добром стању и у њима се свакодневно одвија активан црквени живот, док је неким објектима потребна хитна рестаурација.

Културно-историјски споменици у општини Нови Бечеј су:

- Арача из XIII века
- Остаци утврђења на Тиси из XI века
- Летњиковац „Соколац“
- Православна црква Нови Бечеј
- Православна црква Врањево, Нови Бечеј
- Римокатоличка црква Нови Бечеј
- Римокатоличка црква Врањево, Нови Бечеј
- Православна црква Драгутиново, Ново Милошево
- Православна црква Беодра, Ново Милошево
- Римокатоличка црква Беодра, Ново Милошево
- Православна црква Кумане
- Римокатоличка црква, Бочар
- Православна црква Бочар
- Дворац породице Карачоњи у Новом Милошеву
- Праисторијски локалитет Медењаче и Борђош

Културно-историјско добро:

- Амбијентална културно-историјска целина старог центра Врањева

Једини објекат који има статус споменика културе од изузетног значаја, је **Арача**.

Према подацима, који потичу из прве половине XIII века, Арача је била црква Бенедиктанског самостана. То је тробродна базилика без трансепта, засведена крстастим сводовима, са три полукружне олтарске апсиде. Арача је стављена под заштиту државе 1948. године, као културно добро од изузетног значаја. Археолошки локалитет Арача, са Базиликом Св. Михајла, споменик је културе од изузетног значаја за Републику Србију („Сл. гласник РС”, бр. 16/90).

Под заштиту закона ова грађевина је стављена 16.2.1948. године решењем НРС, а за културно добро од изузетног значаја за Републику Србију проглашена је 1990. године, као капитално дело средњовековне архитектуре на територији Војводине, изузетних стилских вредности, значајно за проучавање историје народа који су ту живели, као и за историју архитектуре.

У сарадњи са Републиком Мађарском на археолошком локалитету Арача планира се изградња археолошког парка на око 70 хектара. Овај посао представља један од приоритета у домену заштите непокретних културних добара што укључује даље истраживање, конзервирање и презентацију локалитета, а с друге стране афирмисање културног наслеђа у функцији излетничког, културно-манифестационог и етно туризма на нивоу општине и региона.

У наредном периоду планира се израда пројектно-техничке документације за инфраструктурно опремање, конзервацију, рестаурацију и коначну презентацију базилике и археолошких налаза остатака зидова објекта који су чинили насеље Арача и изградњу визиторског центра са пратећим објектима. Извођење комплексних грађевинско-занатских, конзерваторско-рестаураторских, инфраструктурних, инсталатерских, археолошких и хортикултурних радова ради коначне презентације средњовековне базилике Арача са археолошким остацима насеља, утврђења палата, формирањем визиторског центра за прихват посетилаца са пратећим објектима радиће се у сарадњи са надлежним заводима и са бројним другим стручњацима из разних области.

Већина црква се налази под заштитом државе као културна добра од великог значаја и овај статус имају: Капела „Манастир”, подигнута у XVIII веку, Црква Св. Јована Претече (Нови Бечеј), изграђена почетком XIX века, црква Светих Арханђела Михаила и Гаврила у Новом Бечеју, саграђена 1814. године у духу класицизма, црква Св. Арханђела, подигнута 1842. године.

Значајан део изграђених ресурса представљају **дворци и каштели** богатих племићких и грофовских породица из прошлости. На подручју општине Нови Бечеј има их пет:

- Дворац на Бисерном острву изградио је барон Гедеон Рохонци крајем 19. века.

Налази се у природном окружењу рукавца, тзв. мртве Тисе, погодне за узгој винове лозе. Са овог места потиче најквалитетније, аутохтоно вино „Крокан”. Дворац представља спратну зграду са стилским обележјима класицизма. На главној фасади доминира ризалит са три симетрично постављена прозора на приземљу и спрату. На средишњем делу главне фасаде у приземљу налази се улазни трем. Ризалит је

наглашен у малтерској пластици која имитира камене квадере. Кров је масиван, а на његовом средишњем делу се налазила октогонална кула осматрачница, која је каснијим адаптацијама измењена. Димензијама и стилем дворац на Бисерном острву представља вредан објекат, посебно у амбијенту коме главни печат даје близина реке Тисе, виногради, воћњаци и плодне оранице. Данас је дворац у врло лошем стању и неопходно је реновирање. Дворац је евидентирано културно добро од 1997. године.

- Дворац „Ивановић” на Соколцу је изградио Лазар Дунђерски у последњим деценијама XIX века. Дворац је добила у мираз Емилија Ивановић, ћерка Лазара Дунђерског. Данас је дворац са парком у доста лошем стању, а једино је сачувана соба Ленке Дунђерски која је овде посећивала сестру. Дворац је 2001. године проглашен за споменик културе.

- Дворац Карачоњи стављен је под заштиту државе од 1968. године. Саградио га је 1842. године Лајош Карачоњи на свом имању у Беодри, данас Ново Милошево. Грађен је као репрезентативан резиденцијални објекат, који својом просторном диспозицијом, волуменом и архитектонским решењем заузима доминантан положај у пространом парку. Архитектонски је обликован у доследно спроведеном класицистичком стилу.

У склопу имања су помоћни економски објекти: коњушнице, штале, магацини и одељења за послугу, који заједно са главном зградом дворца чине архитектонски и стилски јединствен и добро усклађен комплекс. После Другог светског рата у дворцу је био дом за незбринуту децу, поправни дом, основна школа и хемијска индустрија „Хином”. Са задње стране фасада на дворцу је у прилично лошем стању. Дворац је споменик културе од великог значаја, у врло лошем је стању и данас нема намену.

- Дворац Хертеленди–Бајић Бочар је подигао велики жупан Торонталске жупаније Јожеф Хертеленди почетком 19. века у стилу класицизма. У наредним деценијама, највероватније седамдесетих година 19. века, у време великог жупана Јожефа Млађег, грађевина је измењена додавањем бочних калота и дворишног портика. Од краја 19. века прелази у власништво барона Ивана Бајића (1863–1911), синовца Милоша Бајића, који је на имању живео до краја живота. Милош Бајић је био велики мецена и добротвор и оснивач Гимназије у Новом Саду. Данашњи дворац Бајића је приземна зграда издужене правоугаоне основе са одликама еклектике. Главна фасада је једноставног стилског решења, са средишњим плитким ризалитом у коме је низ од пет прозорских отвора и надвишених архиволти раздвојених плитким пиластрима који се завршавају јонским капителима. У дворишту се налази улазни трем који носи шест стубова који се завршавају јонским капителима. Испод трема се налази колски пролаз са капијом од кованог гвожђа. На бочним крајевима су фланкиране полукружне куле. Данас, парк иза дворца Бајића је уништен, на његовом месту се налази фудбалски терен, а зграда је закључана. Дворац је једно време служио и као физкултурна сала за школску децу. Данас је без намене и у врло лошем стању, а евидентиран је као културно добро.

- Дворац Хертеленди–Бајер Бочар. Дворац је, највероватније, подигнут након смрти Јожефа Старијег, када су три његова сина између себе поделила имање. Један од синова је себи подигао зграду на овом месту. О првобитном изгледу грађевине се не може ништа рећи, јер не постоје подаци о томе, изузев геодетских премера села на којима се види да је грађевина имала основу у облику ћириличног слова П, као што има и данашња зграда. Дворац је са имањем крајем 19. века откупио пивар Олајош

Бајер и у првој деценији 20. века преобликовао га у стилу сецесије. Дворац Хертеленди–Бајер је приземна грађевина са дужим бочним анексима. У основи, зграда је пројектована у сецесији те је обликовање дворца подређено одликама владајућег стила са почетка 20. века. Углови зграде су назначени бочним ризалитима фланкираним моћним пиластрима и завршавају се високим полукружним атикама, а карактеристичан је и подкровни таласасти венац. Парк је делимично очуван, а у склопу објекта се налази неколико економских објеката од којих се истиче један на дну парцеле – некадашња коњушница је данас преуређена у депаданс за смештај деце. У дворцу је донедавно била душевна болница, а сада је у завршној фази припрема за центар за боравак деце у виду наставе у природи. Евидентиран је као културно добро и комплетна реконструкција овог дворца је завршена, под стручним надзором Завода за заштиту споменика културе. Овај објекат ће врло брзо бити у функцији и представља пример добре праксе како се један овако вредан архитектонски објекат може преуредити и добити нову намену.

- Тврђава на Тиси – Стари град

Локалитет Стари Град, тврђава на Тиси – Нови Бечеј веома је значајан, између осталог, јер је реч о јединим данас сачуваним остацима средњовековног утврђења у српском делу Потисја. Осим научних резултата, истраживања могу дати подстицај адекватној примени локалитета у промоцији завичајне историје, локалном туризму и едукацији. Године 2009. Покрајински завод за заштиту споменика културе спровео је одређена истраживања археолошког локалитета Стари град код Новог Бечеја. Резултати ове кампање нису били обећавајући. Године 2019. поново је покренуто истраживање овог локалитета и то путем сонара и снимања остатака бедема и куле који се налазе у реци. Том приликом успешно су утврђене димензије и степен очуваности једног дела трасе бедема и израђен је нацрт стратегије будућих истраживања. Године 2020. на иницијатицу Градског музеја Бечеј и Општине Нови Бечеј извршена су сондажна истраживања, којом приликом је настављено откривање бедема и прикупљање значајних археолошких налаза из ранијих епоха. Овим пројектом планирају се даља подробна истраживања и археолошка ископавања на копну и под водом путем којих би се, између осталог, стекао још јаснији увид у хронологију изградње утврђења и његове фазе, затим даље сакупљање налаза, којим би се опремила једна или више сталних музејских поставки и, коначно, сагледали капацитети евентуалне рестаурације утврђења ради његове примене у својству археолошког парка са приступом са копна и воде.

Планира се делимична реконструкција делова кула и зидина, уређење локалитета са видиковцем, стазом за шетање и осталим адекватним садржајима.

3.2.1.5 Спорт и рекреација

Током 2013. године СРЦ „Јединство“ је прерасло у јавну установу као носилац спортско-рекреативних активности на територији општине Нови Бечеј која са свим својим пратећим објектима, чини базу школског, аматерског, рекреативног и професионалног спорта.

Годинама многе домаће (све млађе селекције Кошаркашког Савеза Србије) и иностране екипе и репрезентације (Француска, Холандија, Јапан, Оман и др.), део својих припремних активности за европска и светска такмичења, обављају у спортској хали.

На територији општине Нови Бечеј, односно на територији четири насељена места постоје:

- У Новом Бечеју: Спортска хала са две сале и теретаном, као окосница спортских дешавања, градска куглана, градски стадион, отворени тениски терени, отворени терени за кошарку и мали фудбал, као и терен за одбојку на песку. Поред наведеног у две основне школе постоје физкултурне сале и отворени терени за кошарку и рукомет, као и отворени терен за кошарку у склопу Средње школе и комбиновани отворени терен за кошарку и мали фудбал у Новом селу.
- У Новом Милошеву: фудбалски стадион са комплексом отворених терена за фудбал, рукомет и кошарку, као и физкултурна сала у склопу основне школе.
- У Куману: фудбалски стадион са комплексом отворених терена за фудбал, одбојку и кошарку, као и физкултурна сала у склопу основне школе са отвореним теренима за кошарку и рукомет.
- У Бочару: фудбалски стадион са комплексом отворених терена за рукомет и кошарку, као и физкултурна сала у склопу основне школе са отвореним теренима за кошарку и рукомет.

На територији општине Нови Бечеј постоји 28 спортских клубова, удружења и спортских друштава који су чланови Спортског савеза општине Нови Бечеј. Можемо их генерално поделити на две групе: колективни (екипни) и појединачни (борилачки) спортови. Од екипних спортова у општини Нови Бечеј заступљени су фудбал, кошарка, женска кошарка, рукомет, одбојка, куглање, мали фудбал (футсал), бокс и шах. Од појединачних спортова заступљени су карате, теквондо, борилачки спортови, дизање тегова и спортски риболов.

Од 28 чланова Спортског савеза општине Нови Бечеј практично је активно 22 клуба и удружења која и аплицирају сваке године за средства која додељује општина Нови Бечеј за годишње и посебне програме.

Тренутно, најбоље рангирани клуб је Куглашки клуб „Јединство“ из Новог Бечеја који се такмичи у највишем рангу, у суперлиги Србије, са 2 репрезентативца, као и тренером јуниора Србије, имају 20-ак активних, углавном младих чланова. Овај резултат не изненађује пошто је Куглашки Клуб пре десетак година имао суперлигаша и у мушкој и у женској конкуренцији, а освајао је и међународна такмичења у прошлости.

Рукометни Клуб „Јединство“ из Новог Бечеја се тренутно такмичи у првој лиги „Војводина“, што је трећи ранг такмичења, до прошле године је био члан Прве Б лиге Србије, са амбицијама да се у исту врати, покренули су и рад са млађим категоријама, имају 30 регистрованих чланова спортиста.

Клуб Малог Фудбала „Тиса“ из Новог Бечеја је стабилан члан друге футсал лиге Србије, на корак од највишег ранга прве футсал лиге, такмичи се и са јуниорским саставом, има 40-ак регистрованих спортиста.

Карате Клуб „Младост“ из Новог Милошева годинама постиже одличне резултате на свим државним нивоима (републичким, покрајинским и регионалним) углавном у свим млађим категоријама, као и на међународним такмичењима кроз репрезентативне селекције. Тренутно има 18 регистрованих спортиста и доста младих који још стасавају да би се такмичили, а кроз репрезентативне селекције је прошло 9 чланова клуба.

Клуб Борилачких Спортова „Јединство“ из Новог Бечеја који се такмичи у разним борилачким дисциплинама као што у лајт санда, кунгфу вушу и сл. постиже добре резултате у свим млађим категоријама на свим нивоима такмичења, као и на међународним турнирима у региону и шире. Има 37 регистрованих чланова, као и 5 репрезентативаца Србије.

Остали клубови у екипним спортовима се такмиче у међуопштинским и регионалним такмичењима са више или мање успеха током сезона.

На територији општине имамо 4 фудбалска клуба: ФК „Јединство“ из Новог Бечеја, ФК „2. Октобар“ из Кумана, који се тренутно такмиче у најнижем рангу такмичења, међуопштинској лиги, ФК „Јединство“, после иступања из 2. ранга више лиге због недостатка средстава, али клуб полако стаје на своје ноге. Рад са млађим категоријама се наставио од школе фудбала до кадета и има 60-ак регистрованих спортиста, ФК „2. Октобар“ има 40-ак регистрованих спортиста, такође раде са млађим категоријама. ФК „Војводина“ из Новог Милошева се такмичи у подручној фудбалској лиги Зрењанин, има 91 регистрованог спортисту, од петлића до сениора. ФК „Јединство“ из Бочара тренутно нема сениорски тим, него ради само са 20-ак пионира. Циљ им је да за наредну такмичарску сезону поново формирају и сениорски тим.

Од три кошаркашка клуба, КК „Јединство“ из Новог Бечеја се такмичи у првој регионалној лиги, као и у 4 узрасне категорије млађих селекција, има 80 регистрованих чланова. ЖKK „Јединство“ из Новог Бечеја се такође такмичи у регионалној лиги као и пионирском узрасту и има 47 регистрованих спортиста, док КК „Војводина“ из Новог Милошева нема сениорску екипу, али је обновила рад са млађим категоријама, има 52 члана, од тога 16 регистрованих спортиста.

Одбојкашки клуб „Јединство“ из Новог Бечеја, који ради тренутно само са женском екипом, такмичи се у регионалној лиги, као и са још 3 категорије млађих одбојкашица и има 82 регистроване одбојкашице.

Клубови који се баве борилачким спортовима као што су Бокс клуб, два карате клуба, Теквондо клуб, Клуб борилачких спортова из Кумана, окупљају између 15 до 50 чланова, редовно се такмиче по турнирима и сваке године освоје низ медаља на регионалном, покрајинском, па и републичком нивоу.

Шах клубови „Јединство“ из Новог Бечеја и „2.Октобар“ из Кумана такмиче се у 4. и 5. рангу такмичења (регионалне лиге) и окуљају углавном старије такмичаре и имају по 25 регистрованих шахиста.

Рекреативни спорт представља наставак активности школског и професионалног спорта па му треба посветити више пажње. Омасовљавањем ове врсте спорта добила би се здравија радна популација што проверено утиче на радну способност и продуктивност. За омасовљење рекреативног спорта неопходно би било наћи пре свега решење простора за реализацију активности у мањим салама: јога, пилатес, рекреација за жене, али и термине за екипне спортове рекреативаца.

Рекреација и спорт особа са инвалидитетом

У општини Нови Бечеј постоји спортска инфраструктура која је на располагању грађанима, рекреативцима, клубовима и у оквиру постојећих капацитета постоје ограничени услови за рекреацију и спорт особа са инвалидитетом. Свесни пре свега физичких баријера, у наредном периоду ћемо пажњу посветити решавању ових проблема.

3.2.1.6. Медији и информисање

У општини Нови Бечеј последњих година медијско тржиште и јавна гласила су претрпели промене.

Радио

Јавно предузеће радио дифузне делатности „Радио Нови Бечеј“ је основано Одлуком Скупштине општине Нови Бечеј 5.5.1994. године. 1997. године, августа, „Радио НБ“ је почео са експерименталним програмом, да би исте године у новембру почео са редовним емитовањем програма.

„Радио НБ“ је 2008. године добио дозволу за рад од регулаторног тела РРА (број дозволе 259/2008-1) која важи до 2016. године. Од самог оснивања Радио НБ је емитовао програм на српском, мађарском и ромском језику и представљао јавни медијски сервис грађана општине Нови Бечеј. Од 2013. године ово јавно предузеће се бавило и ТВ продукцијом, као и издавањем месечног часописа „Новобечејски информатор“. Такође је имло и своју веб страницу на којој се пласирају све најзначајније вести и која омогућава да се програм радија слуша путем стриминга.

На жалост лошом приватизацијом и лошим корацима тадашњег општинског руководства ЈП Радио Нови Бечеј је 31.11.2015. престао са радом годину дана пре него што му је истекла лиценца за емитовање и право на фреквенцију, чиме је у неповрат отишла могућност брзог, актуелног, тренутног информисања наших грађана на три језика (српски, мађарски и ромски) чиме се губи општа могућност информисања у стилу јавног сервиса грађана.

Телевизија

ТВ Нови Бечеј је локална тв станица, која за циљ има да информише грађане општине Нови Бечеј о актуелностима из области политике, пољопривреде, културе и других друштвених сфера. Са радом је почела 2016. године, а део је ВТВ Медиа (заједно са ТВ Суботица, ТВ Бечеј, ТВ Бачка Врбас и ТВ Цинк Нови Кнежевац), као и Војвођанске Цомнет, односно ЦомНет тв мреже. Има четири запослена радника и то двоје новинара и двојицу сниматеља – монтажера.

ТВ Нови Бечеј од сопственог програма реализује емисије: Вести (радним данима у неколико термина), Војвођанска активизација, Из мог угла (водитељи: Сања Миленковић и Данило Гурјанов) и Новобечејска догађања. Програм телевизије емитује се на следећим каналима: 51 (аналогни кабловски систем) и 92 (дигитални кабловски систем). Редакција телевизије представља (уз два сарадника) и редакцију месечника Новобечејски дани који излази у оквиру суботичког Магазина Дани. До сада (8.11.2021.) издато је 56 бројева Новобечејских дана. Тираж новина је 8.000 примерака који се деле бесплатно свим домаћинствима у општини Нови Бечеј. Студио, али и редакција ТВ Нови Бечеј налази се на адреси Маршала Тита 8 у Новом Бечеју, на месту некадашњег новобечејског радија. Мејл адреса телевизије: tvnovibecej@gmail.com.

Интернет

Информисање у општини Нови Бечеј се врши и путем веб портала:

- www.novibecej.rs

- www.webinfo.rs
- mojbecej.rs
- www.novibecelj.com
- www.novomilosevo.com
- www.novomilosevo.devbin.org

Удружење грађана ИНФО-НБ је 2011. године, основало јавно гласило „WEBINFO“, са циљем да грађане општине Нови Бечеј и Бечеј информисе путем интернета, тренутно најбржег и најпопуларнијег вида информисања. Ово је независни медиј који функционише на територији општина Нови Бечеј и Бечеј путем писаних текстова, аутентичних и едукативних видео и аудио прилога израђених у сопственој продукцији, а који се увек и у сваком тренутку могу прочитати, односно погледати и послушати на порталу. За разлику од већине „традиционалних“ медија посетиоцима је омогућена интеракција, што „WEBINFO“ чини двосмерним и омогућава тренутно и јавно изражавање мишљења или става путем коментара, гласања, анкета.

Поред поменутих портала, информисање се врши и путем страница на друштвеним мрежама Facebook, Twitter и другим.

3.2.1.7. Невладине организације

Општина Нови Бечеј има усвојену Декларацију о сарадњи невладиних организација и Општине (усвојена на Скупштини општине марта 2007. године) што јасно говори о високој свести о неопходности међусобне сарадње на унапређењу и развоју грађанског друштва наше општине. Невладине организације или удружења грађана се могу поделити на тзв. **традиционална**: Црвени крст, удружење пензионера, добровољна ватрогасна друштва, извиђачи, горани, удружења завичајаца, удружења жена попут Кола српских сестара, удружења бораца и слично и на тзв. **Организације цивилног друштва – ОЦД** од којих набрајамо неке који су у протеклом периоду добили средства од општине и реализовали пројекте:

- Удружење сеоског фолклора ветерана „Теодор Павловић“ Ново Милошево
- Удружење особа са инвалидитетом општине Нови Бечеј, церебралне и дечије парализе
- Радионица снова
- Културно уметничко друштво „Јован Аћимац“
- Удружење кративно направљени предмети „КНАП“ Нови Бечеј
- Центар за одрживост заједнице – Нови Бечеј
- Гранада – грађанска нада
- Центар за учење и културу „Пленум“ Нови Бечеј
- Удружење љубитеља фотографије, природе и заштите животне средине „Зелени објектив“ Нови Бечеј
- Удружење грађана „Покрет Рома“ Нови Бечеј
- Удружење за неговање традиције Нови Бечеј
- Бећарац
- Клуб љубитеља реке Тисе „Тиса 63“

- Теледом Нови Бечеј
- УГ центар за развој психофизичких и менталних способности грађана – „Буђинкан дођо“ Нови Бечеј
- Клуб родитеља Кумане
- ПААД – центар за социокултуролошке изузетности
- Центар за развој заједнице
- ЕДУФОНС – Центар за целоживотно образовање
- Мото клуб – „Road runners“
- Удружење грађана „Самопоуздање – Önbizalom“ Нови Бечеј
- Удружење родитеља и старатеља „Клуб три плус“
- Удружење грађана „Актив младих Ново село“
- Удружење „Будимо пријатељи“
- Удружење пчелара „Кошнице Воја“ Ново Милошево
- Удружење одгајивача оваца и коза „ВАЊ“
- УСР „Караш“ Ново Милошево
- Друштво пчелара Нови Бечеј
- Удружење за одгој голубова, птица и ситних животиња општине Нови Бечеј
- Удружење Пчелара „Нектар“
- Еколошко удружење „Стари храст“ Кумане, и др.

Удружења грађана, односно организације цивилног друштва у општини Нови Бечеј се развијају, раде и окупљају значајан број чланова који својим активностима доприносе богатој понуди садржаја, како за локално становништво тако и за тржиште уопште.

Активности и планови Месних заједница

Послови које општина поверава месним заједницама су пре свега важни за одрживост заједнице. Месне заједнице су и поред чињенице да нема месног самодоприноса, значајне и активне, обзиром да су окосница културних (организација дана села, спортских турнира, биоскопских пројекција) па и туристичких дешавања у насељеним местима. Својом активношћу и пројектним деловањем раде на побољшању услова живота у селима.

3.2.2 SWOT анализа – друштвени РАЗВОЈ

Образовање, здравствена и социјална заштита, спорт и култура

СНАГЕ <ul style="list-style-type: none">+ Постојање средње школе (6 образовних профила)+ Међунационална толеранција+ Развијена здравствена мрежа+ Центар за социјални рад у служби грађана+ Постојање установа из области социјалне заштите+ Развијен невладин сектор, активне ОЦД+ Активан спортски савез+ Масовност, ентузијазам и традиција у спорту+ Добро опремљена библиотека (једна од најстаријих у Војводини)+ Добри услови за образовање одраслих+ Постојање двојезичне наставе+ Добро опремљен спортски центар	СЛАБОСТИ <ul style="list-style-type: none">- Недовољно развијена спортска инфраструктура- Лоша опремљеност установа културе- Недостатак простора за предшколске установе- Ограничена финансијска средства за обезбеђивање континуиране едукације постојећег кадра као и за запошљавање нових здравствених радника- Непостојање услуге прихватишта- Низак наталитет- Недовољно развијен школски спорт- Неразвијеност капацитета за потребе рекреативног спорт
ШАНСЕ <ul style="list-style-type: none">✓ Постојање финансијских ресурса на покрајинском и националном нивоу✓ Дobar географски положај за спортски и здравствени туризам	ПРЕТЊЕ <ul style="list-style-type: none">✗ Неповољна старосна структура становништва у општини (феномен старења популације)✗ одлазак младих, нарочито образованих људи, старачка домаћинства✗ Повећање броја корисника социјалне Заштите

3.3 Животна средина и инфраструктура

3.3.1 Опис тренутне ситуације

Општина Нови Бечеј поседује изузетне **природне ресурсе** који могу да постану главне окоснице будућег развоја, и то пре свега:

- Обрадиво земљиште, погодно за производњу различитих пољопривредних култура,
- Глина, за производњу грађевинског материјала,
- Извори термалне воде,
- СРП Слано Копово,
- Бисерно острво,
- Река Тиса и каналска мрежа,
- Природни резервоари угљен-диоксида и
- Извори земног гаса

3.3.1.1 Клима и рељеф

Рељеф новобечејске општине сличан је рељефу северног Баната и већег дела Војводине. Територију чини низијски предео, апсолутне висине 73–86 метара који је благо нагнут ка кориту реке Тисе и према југу у правцу отицања реке. На овом простору издвојене су две геоморфолошке целине: лесна тераса и алувијална раван.

Лесна тераса јесте благо заталасана површина, која је састављена од преталоженог и сувоземног или типског леса. Блажим, а понегде и стрмим одсечима, лесна тераса се спушта ка алувијалној равни Тисе. На југу новобечејске општине карактеристични су благи одсеци лесне терасе, што се нарочито уочава у атару Новог Бечеја. Насупрот томе, на западној страни атара, одсеци су најчешће веома стрми.

Алувијална раван чини другу геоморфолошку целину новобечејске општине. Ова раван се налази западно и југозападно од лесне терасе. У овом делу су делови територије Општине са најнижим апсолутним висинама од 76 метара. Ова раван је благо нагнута ка речном кориту Тисе, благо је заталасана и испресецана је рецентним речним токовима. Делови ових старих напуштених речних токова су пресушили или су делимично засути наносима. У нижим деловима атара стално има воде, па су претворени у баре и мочваре.

Када је реч о ерозивним облицима на територији општине Нови Бечеј карактеристични су меандри и мртваје (некадашња корита реке Тисе), као што су Матејски брод, Медењача и Чурушки меандар, а од акумулативних облика истичу се обалске гредице, обалски брежуљци и речна острва.

Клима је умерено континентална са просечном годишњом температуром 11,4 °C. Најхладнији месец је јануар са 0 °C, а најтоплији месец јул са просечном вредношћу од 22,3 °C.

Просечна годишња количина падавина је око 570 mm. Месеци са најнижим вредностима су фебруар и март, док је највише падавина забележено током јуна, јула и августа.

Најизразитији ветар је кошава (југоисточни ветар) са честином од 182 пута годишње. Најмању честину има јужни ветар.

3.3.1.2 Земљиште

Од укупне површине новобечејске општине, највећи део чини обрадиво пољопривредно земљиште. Земљиштем је потребно руковати стручно, пре свега контролисаном употребом минералних ђубрива и средстава за заштиту биљних култура у пољопривредној производњи. Загађење земљишта осим на здравље људи, посредно путем хране и воде, утиче и на читаву животну средину.

Свему овоме, такође доприноси и одлагање отпада на неодговарајући начин, на дивљим депонијама и сметлиштима.

Истовремено, мала шумовитост општине, неповезаност зеленила насеља са атарским зеленилом и шумама, као и недостатак заштитних појасева, појачавају негативно дејство еолске ерозије, која је изражена у области пољопривредне производње, а утиче негативно и на микроклиматске услове.

Не територији општине Нови Бечеј не врши се систематско праћење квалитета земљишта.

3.3.1.3 Биодиверзитет

Заштићена природна добра на територији општине Нови Бечеј су:

1. Специјални резерват природе „Слано Копово”,
2. Специјални резерват природе „Окањ бара”,
3. Споменик природе Стари парк „Соколац” у Новом Бечеју,
4. Парк природе Стара Тиса код Бисерног острва и
5. Храст лужњак код црпне станице у Куману.

На територији општине су и потенцијална природна добра: станишта природних реткости – фрагменти степа и слатина на потезу Нови Бечеј–Ново Милошево и Бочар–Сигет.

Специјални резерват природе „Слано Копово” се налази на територији КО Нови Бечеј и обухвата површину од 976 ha. СРП Слано Копово представља простор фосилног меандра реке Тисе и сврстава се у I категорију, као природно добро од изузетног значаја. Поред биљних врста типичних за овај део Војводине специфичне врсте присутне у резервату су

Salicornia europaea, *Suaeda maritima*, *Suaeda pannonica*. Последња наведена врста је панонски ендем и налази се у Црвеној књизи флоре Србије, заједно са *Salicornia europaea* као критично угрожена врста. Такође, особеност овог подручја се огледа и у чињеници да се *Salicornia europaea* – цаклењача и *Suaeda maritima* – јурчица на терену међусобно искључују што овде није случај.

Слано Копово се одликује и великим богатством сисара. Овде је евидентирано чак 25 врста сисара.

Слано Копово је једна од последњих очуваних бара на слатинама у Војводини, специфична по јединственим панонским екосистемима типичним за слане, муљевите баре и њихове повремено исушене делове. Укупно је забележено 74 врсте птица. Од детерминисаних врста најбројнија је група птица из реда *Charadriiformes* (21 врста), *Passeriformes* (16 врста), *Anseriformes* (11 врста), *Ciconiformes* (8 врста), *Accipitriformes* (4 врсте), *Columbiformes* (3 врсте), *Gruiformes* (3 врсте), *Falconiformes* (2 врсте), и са по једном врстом редови *Podicipediformes*, *Pelecaniformes*, *Galliformes*, *Cuculiformes*, *Strigiformes* и *Coraciiformes*.

Ово подручје је станиште птица, место гнезђења врста типичних за панонску низију, селидбена станица миграционих врста птица и станиште птица које су природне реткости.

На подручју Резервата су установљени режим I, II и III степена заштите. Слано Копово ужива и међународну заштиту, јер је заштићено као значајно станиште птица (IBA – YU 12 SE) и ботанички значајно подручје (IPA-4).

Парк природе Стара Тиса код Бисерног острва налази се на подручју општине Нови Бечеј (КО Нови Бечеј), Бечеј (КО Бечеј и КО Бачко Градиште) и на подручју општине Жабаљ (КО Чуруг), на површини од 391,73 *ha*. Парк природе се ставља под заштиту ради очувања највећег флувијалног језера код нас, односно комплекса природних, очуваних водених и влажних станишта, која су уточиште бројним биљним и животињским врстама.

Влада Србије је 2013. донела Уредбу о проглашењу **Специјалног резервата природе „Окањ бара“**, који се простире на територији града Зрењанина и општине Нови Бечеј. Резерват чине Окањ бара, баре Црвенке, Чикош баре, делови атара насеља Тараш, Кумане, Меленци и Елемир, уз депресије уз леву обалу реке Тисе и има укупну површину од 5.480 *ha*. Уз само подручје Окања успоставиће се и заштитна зона од 4.134 *ha*. На подручју резервата утврђене су три зоне заштите, првог, другог и трећег степена. На овом подручју, које је једно од три слана у Војводини, живи шестина укупне популације вилиних коњица у Србији, две врсте строго заштићених инсеката, осам врста водоземаца и шест врста гмизаваца. Најзначајнија је, ипак, фауна птица са 186 врста, од којих је седам на светској црвеној листи. У Окањ бари расте Шванцербергова боквица, која је на европској црвеној листи биљних врста.

Подручја значајна за заштиту

• Споменици природе

Парк у Новом Милошеву код дворца Карачоњи, парковска површина, заступљена великим бројем дендрофлоре у последњих десетак година веома запуштена, прети да се у потпуности уништи.

• Станишта природних реткости

Према постојећој документацији Завода за заштиту природе Србије, предметни простори који обухватају велика пространства средњебанатских слатина представљају станишта великог броја биљних и животињских врста заштићених као природне реткости. У границама I степена заштите забрањује се коришћење природних богатстава и искључују сви други облици коришћења простора и активности осим

научних истраживања и контролисане едукације. Коришћење простора у близини ових микролокалитета треба ускладити са потребама опстанка природних вредности.

Подручја од националног значаја

Стара Тиса са Медењачом – једна је од неколико већих мртваја уз реку Тису. Медењача представља простор који треба ставити под заштиту и овај веома загађен локалитет треба санирати. Мртваје представљају важан локалитет за гнежђење и исхрану заштићених врста птица, водоземаца и гмизаваца. На простору мртваја се одигравају витални еколошки процеси речног екосистема. У сагласности са очувањем еколошких карактеристика, могуће их је користити као привремене ретензије у случају високих водостаја.

Слатине – некада пространи пашњаци значајни за очување биодиверзитета су опстали на ограниченим просторима заслањеног земљишта, стварајући мозаик са обрадивим површинама. Слатине западно од Бочара, јужно од Новог Милошева, источно од Сланог Копова и јужно од Кумана представљају станиште за многобројне природне реткости. За овакав карактер биљног покривача од пресудног значаја је изражен мезо и микрорељеф, неуједначен салинитет и променљива влажност подлоге, која је повећана у пролеће, до исушивања земљишта током лета.

3.3.1.4. Показатељи стања животне средине

Животна средина представља све оно што нас окружује, односно све оно са чиме је директно или индиректно повезан човек и све производне активности. Извори загађујућих материја се могу поделити на **природне и вештачке** (антропогене). Природни загађивачи су природне појаве (земљотреси, шумски пожари, јаки ветрови, поплаве...). Вештачки загађивачи су створени радом човека у директним или индиректним процесима.

Показатељи стања животне средине су квалитет ваздуха, квалитет воде, бука у животној средини, ниво полена у ваздуху, управљање отпадом, земљиште и присуство и бројност инсеката и глодара. Коришћени подаци су резултат досадашњих испитивања и мониторинга.

3.3.1.5. Квалитет ваздуха

На квалитет ваздуха у урбаним срединама утиче велики број термоенергетских постројења и индивидуалних котларница и ложишта, интензиван саобраћај у градским срединама, застареле технологије и ниска енергетска ефикасност енергетских и индустријских постројења, дифузно загађење из пољопривреде и др. Основни извор загађења су емисије у ваздух сумпорних и азотних оксида, тешких метала, честица прашине и чађи, амонијака и других загађујућих материја из разних извора. Квалитет ваздуха се посебно погоршава током неповољних метеоролошких услова и током грејне сезоне.

Мерења квалитета ваздуха на територији општине Нови Бечеј спроводе се у оквиру редовног годишњег мониторинга од 2010. године. Стручна мерења обавља Завод за јавно здравље из Зрењанина и то на три мерна места, одабрана у складу са општим критеријумима Уредбе за одређивање мерних места и локација за узимање узорака. Места узорковања су: Месна заједница Нови Бечеј и Хала спортова Нови Бечеј (мерно место број 50); Житопрерада Д.О.О Нови Бечеј (мерно место број 51), двориште

кооперације, Ново Милошево (мерно место број 52). Узорковање ваздуха у циљу праћења садржаја сумпор- диоксида, чађи и азотних оксида врши се свакодневно у трајању од месец дана. Узорковање суспендованих честица фракције PM10 врши се два пута по седам дана. Добијене вредности анализе испитиваних узорака су у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. Гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Табела 3: Измерене вредности неких загађујућих материја у ваздуху у насељу Нови Бечеј (период јул-2020 г.)

	SO₂ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Чађ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	NO₂ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Суспендоване честице ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Мах. концентрације	73	31	31	33
Мин. концентрације	40	15	8	8

Извор: Завод за јавно здравље Зрењанин

Мерења су показала да је квалитет ваздуха у општини Нови Бечеј на задовољавајућем нивоу, потребно је континуирано праћење истог.

У циљу заштите ваздуха од загађења предвиђене су следеће активности:

- гасификација свих насеља, којом ће се елиминисати тачкасти извори загађења (индивидуална ложишта);
- формирање катастра загађивача и успостављање мониторинга ваздуха, односно праћење мерних извештаја појединачних привредних објеката и примена одређених мера заштите, према потреби;
- адекватним одлагањем комуналног отпада, у складу са директивама Националне стратегије управљања отпадом;
- током експлоатације минералних сировина, неопходно је обезбедити мере заштите ваздуха од загађења, у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима (експлоатација глине, нафте и гаса);
- формирање зелених заштитних појасева уз све веће насељске саобраћајнице, поред државних путева, уз канал ДТД, око несанитарне депоније, око радних зона и др., што ће смањити загађење ваздуха и ниво буке (смањење нивоа буке за неколико dB, у зависности од ширине заштитног појаса).

У циљу смањења потрошње енергије посебну пажњу треба посветити мерама термоизолације, као рационалној мери за смањење утрошеног горива, што индиректно доводи и до смањења аерозагађења.

Ради смањења аерозагађивања узрокованог саобраћајем, неопходно је: обезбедити виши ниво техничке исправности возила, обезбедити квалитетно гориво и спречавати продају горива лошег квалитета, изградити квалитетне и безбедне бициклистичке и пешачке стазе, строгом контролом рада бензинских пумпи свести њихово загађивање ваздуха нафтним дериватима на најмању могућу меру.

У циљу смањења загађења ваздуха таложним материјама више пажње посветити: чишћењу и прању улица, неговању и проширивању зелених површина, садњи заштитног зеленог појаса поред саобраћајница, претварању запуштених и коровом зараслих парцела у паркове и дечја игралишта, санацији дивљих депонија.

3.3.1.6. Квалитет површинских и подземних вода, вода за пиће, отпадних вода и вода за спорт и рекреацију

Вода је основ живота на Земљи и користи се у различите сврхе, као вода за пиће, у производњи електричне енергије, транспорту, индустрији и пољопривреди. Водени екосистеми су највише угрожени људском активношћу, а подземне и површинске воде су пријемници различитих типова загађења (комуналне и индустријске отпадне воде, дифузни извори загађења, депозиција полутаната). Заштита вода представља један од највећих изазова са којим ће се суочавати будуће генерације.

Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон) су дате основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

Површинске воде

Тиса дужином од 44 км протиче кроз територију општине Нови Бечеј, од тога 35,2 км кроз атар ове општине.

Река Тиса је сврстана у II категорију вода. Међутим реално стање квалитета воде је лошије и достиже најчешће III па и IV категорију. Тиса је највећим делом оптерећена органским загађењем углавном антропошког порекла.

Поред Тисе значајне водне ресурсе представља и део канала Дунав–Тиса–Дунав и то ОКМ ДТД Магистрални канал у дужини од 15,99 км и кикиндски канал у дужини од 25,4 км. На територији Општине је изграђена детаљна каналска мрежа у дужини од 616 км. Квалитет воде реке Тисе директно утиче на квалитет ОКМ ДТД канала пошто се вода за овај канал захвата на устави код Новог Бечеја. На квалитет вода кикиндског канала утичу деградирани водотоци из Румуније и отпадне воде пореклом из Кикинде. На граници Општине налазе се два напуштена корита Тисе, Мртва Тиса Медењаче и Мртва Тиса Бисерно острво. Вишкови површинских вода се до рецепијената – реке Тисе и система канала ДТД одводе примарним и секундарним каналима који се налазе, како у атарима насељених места, тако и у грађевинским подручјима. Мрежа канала је рађена у континуитету више од 200 година и релативно брзо одводи површинске воде, нарочито код екстремних падавина. Нови Бечеј и Ново Милошево су посебно угрожени од површинских вода и због тога су оба насељена места подељена на сливове, који ободним каналима око насеља, одводе површинске воде. Каналска мрежа се у насељима доста добро одржава, па се велике падавине доста брзо евакуишу. Унутрашњу каналску мрежу у насељима одржава локална самоуправа, преко Јавног

комуналног предузећа и Месних заједница. Ситуација у атарима је доста лошија, због вишегодишњег неодржавања каналске мреже. О систему канала, црпних станица и остале инфраструктуре која прати каналску мрежу старају се Воде Војводине, преко надлежних водопривредних предузећа. Због лоше финансијске ситуације и лошег одржавања, код екстремно великих падавина долази до плављења ораница и до штете на усевиима.

На територији општине Нови Бечеј мониторинг површинских вода се спроводи у оквиру редовног годишњег мониторинга. Прати се квалитет воде на незваничним купалиштима на реци Тиси, у сезони купања. Праћење квалитета се врши на следећим локалитетима: Мерно место 1 – Купалиште код манастира и Мерно место 2 – Купалиште код острва. На основу већине анализираних физичко-хемијских показатеља испитивани узорци површинских вода узети у јулу и августу у 2020. години су у оквиру граничних вредности за воде тзв. ДОБРОГ/УМЕРЕНОГ еколошког статуса, према званичној класификацији. Сходно Уредби површинске воде одличног, доброг и умереног еколошког статуса (класе I, II и III) могу да се користе за купање и рекреацију.

На основу анализе стања у области вода на територији општине Нови Бечеј, може се констатовати да су најзначајнији проблеми следећи: непостојање мониторинга подземних вода (осим анализа подземних вода на водозахватима – вода за пиће); недовољно изграђена водоводна мрежа; велики губици воде у мрежи; здравствено неисправна вода за пиће; неодговарајуће локације и положај бунара за водоснабдевање у Новом Милешеву.

Отпадне воде

Фекална канализација мора пратити изградњу водоводне мреже. Уколико се то не уради правовремено, преко постојећих или нових септичких јама долази до подизања општег нивоа подземне воде и угрожавања остале инфраструктуре. Загађење подземне воде је само једна од директних последица неизграђене фекалне канализације. Истовремено тиме се онемогућава коришћење воде прве издани као техничке воде, па су и напори за рационализацију потрошње питке воде на тај начин онемогућени за дужи период. Канализациона мрежа за прихват отпадних вода изграђена је делимично у Новом Бечеју и Новом Милошеву, док у Бочару и Куману не постоји. Пречишћавање отпадних вода не постоји већ се оне директно упуштају у водотокове.

Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до реципијента. На простору општине Нови Бечеј развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз предтретман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови предтретмана индустријских отпадних вода треба да:

- заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система;
- заштите канализациони систем и објекте на њему;

- заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају;
- обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Стриктно је забрањена евакуација отпадних вода у напуштене бунаре и упојне јаме. Отпадне воде индустрије смеју се упуштати у градску канализацију тек након предtretмана, којим се пречишћавају до нивоа да смеју да буду усмерене према постројењу за пречишћавање отпадних вода општег типа.

Постројење за третман отпадних вода у насељеном месту Нови Бечеј није у функцији од 1990. године због експлозије која се догодила услед нагомилавања гаса у командној просторији до кога долази услед сагоревања предметних отпадних материја из канализационог система. Постројење за третман отпадних вода је изграђено 1974. године капацитета 2000 еквивалент становника. Укупна дужина канализационе мреже износи 50 км. Ван урбаног подручја се не врши третман отпадних вода. Реципијент отпадних вода јесте канал Б53 односно канал ДТД.

Укупна количина испуштених отпадних вода на годишњем нивоу је 214.000 м³, од чега индустријске отпадне (технолошке) воде испуштају 24.000 м³, а домаћинства 164.000 м³. Разлика између испуштених количина отпадних вода на годишњем нивоу и збирне количине отпадне воде за домаћинства и индустрије огледа се у разлици између фактурисаних количина и количина које су реално прочитане на дигиталном мерачу.

Атмосферске воде се само у центру насеља одводе затвореном атмосферском мрежом, док је у преосталом делу насеља одвођење атмосферске воде решено отвореним каналима. Тачне податке о дужини затворених и дужини отворених атмосферских канала не постоје.

У насељеним местима Кумане и Бочар, не постоји изграђена насељска фекална канализација. Фекалне воде се решавају септичким јамама (непропусне–преливне), тачни подаци о броју септичких јама не постоје, док су атмосферске воде решене отвореним каналима.

Канализациони систем у Новом Милошеву се састоји од: главне црпне станице, потисног цевовода од ГЦС до „Мокрог поља“, пречистача „Мокро поље“, гравитационе канализационе мреже (дужине 5 км) и канализационе мреже под притиском (дужине 45,6 км). Укупан број корисника услуга канализације је 564 (домаћинства 544, правна лица 20).

Пречистач „Мокро поље“ – Цео систем пречишћавања отпадних вода се заснива на биометодолошкој разградњи и пречишћавања отпадних вода преко биологуна са циљем да квалитет воде која се испушта у реципијент буде вода II реда. Пречистач се састоји из система базена, површине 3,11 ха, на локацији која се налази североисточно од насеља у близини мелиоративног канала М4-4. Отпадна вода пролази кроз систем канала са барском трском, овим начином се пречишћавају санитарно-фекалне и атмосферске комуналне воде. Капацитет система за пречишћавање, урађен је на основу сличних метода решавања отпадних вода сличних површина. Димензионисање потребне површине под трском (која ће задовољити прописане услове пречишћавања отпадних-фекалних вода) је вршено уз услов да је

дневна просечна потрошња воде по становнику (Војвођански просек) 200 литара: $Q_{\text{гранично}} = 200 \text{ л/дану} = 0,2 \text{ м}^3/\text{дан}$. Из чега произилази да је за пречишћавање ове количине воде потребно $1,0 \text{ м}^2$ барске трске по становнику. Као максимална потрошња је усвојено да максимални број корисника воде у једном дану може да буде 8000 (овај број је узет као претпоставка, где је за максималан број људи узет податак за дан 2. август – када је слава села) из чега произилази: $8000 \times 1,0 \text{ м}^2 = 8000 \text{ м}^2 = 0,8 \text{ ха}$.

Како се систем налази на површини од 3,11 ха, од чега је под трском 2,5 ха, ова површина у потпуности задовољава потребе становништва Новог Милошева. Параметри добијени испитивањем у потпуности задовољавају прописане услове комуналне отпадне воде која се испушта у реципијент.

На основу анализе стања у области отпадних вода на територији општине Нови Бечеј, може се констатовати да су најзначајнији проблеми следећи: непостојање третмана отпадних вода; постројење за прераду отпадних вода у Новом Бечеју није у функцији; недовољно изграђена канализациона мрежа у Новом Бечеју; непостојање канализационе мреже у Бочару и Куману; недостатак постројења за пречишћавање отпадних вода руралних насеља.

3.3.1.7. Управљање отпадом

На територији општине Нови Бечеј адекватно управљање комуналним отпадом представља значајан еколошки проблем, с обзиром на чињеницу да се количине генерисаног комуналног и индустријског отпада стално увећавају. Послови обављања комуналне делатности одржавање чистоће поверени су „Брантнер отпадна привреда“ ДОО (у даљем тексту: Брантнер), Уговором о поверавању обављања комуналне делатности одржавања чистоће у општини Нови Бечеј – број: I 01 350-9/2007 од 30.03.2007.године. По уговору Брантнер је дужан да сакупља, односи и депонује неопасни отпад, односно комунални отпад из свих насељених места општине Нови Бечеј на општинску неуређену депонију – сметлиште у Новом Бечеју, до приступања регионалној депонији. Потписивањем уговора, Брантнер је извршио улагања у комуналну инфраструктуру у смислу набавке контејнера и канти за сва домаћинства и улагања у специјализована возила. Поред тога уведен је систем одвојеног сакупљања секундарних сировина на месту настанка. Организованим сакупљањем отпада су покривена сва домаћинства у општини и правна лица која генеришу комунални и комерцијални отпад. Све активности везане за отпад регулисане су у „Локалном плану управљања чврстим отпадом на територији општине Нови Бечеј“ („Сл. лист општине Нови Бечеј“, бр. 8/2010).

Број домаћинстава обухваћених системом сакупљања отпада, по насељеним местима: Нови Бечеј 4.500, Ново Милошево 1.994, Кумане 1.116, Бочар 549. Укупан број правних лица од којих се врши сакупљање комерцијалног отпада на територији општине је 376.

Ради унапређења примарне сепарације секундарних сировина постављена су тзв. „зелена острва“ са типским контејнерима код зграда колективног становања и комерцијалних лица, на којима се врши одвајање отпада на самом извору његовог настанка. На територији општине има укупно 30 постављених зелених острва.

Системом жутих врећа омогућено је и индивидуалним домаћинствима да учествују у одвајању секундарних сировина на месту настанка. Ипак, веома мали проценат домаћинстава, до 30 % учествује у организованом сакупљању рециклабила.

Комунални отпад који се прикупи из свих насељених места општине одлаже се на уређеном сметлишту удаљеног 2 км од насељеног места Нови Бечеј, лево од регионалног пута Р-114 за Башаид. Оно није у складу са ЕУ стандардима и спада у ред депонија које се могу користити, али да се на крају експлоатационог века изврши санација са потребним мерама заштите, јер не поседује: дренажни систем за прикупљање; контролу и третман отцедних вода; систем сакупљања и третман депонијског гаса; вагу за мерење количине отпада; лабораторију са посебном опремом.

Укупна површина сметлишта је 18,29 ха, а површина где Брантнер тренутно одлаже сав сакупљени отпад је око 2 ха на кат. парцели 15230 К.О. Нови Бечеј.

На територији општине Нови Бечеј постоји неколико сметлишта – дивљих депонија које се повремено чисте, али се после неког времена поново засипају смећем. На њима се углавном депонује грађевински отпад, који се допуњује отпадом из домаћинства – кућним смећем.

У области управљања отпадом у Новом Бечеју, истичу се следећи најзначајнији проблеми:

- неадекватна постојећа депонија за одлагање отпада;
- низак ниво јавне свести о питањима управљања отпадом;
- непостојање примарне сепарације отпада;
- велики број нерегулисаних (дивљих) сметлишта;
- нерешено питање регионалног концепта управљања отпадом.

Депонија течног отпада са повећаним ризиком

У циљу решавања проблема збрињавања зауљеног отпада у НИС а.д. (нафтног муља и зауљене земље) планиране су активности корпоративног/компанијског центра на локацији постојеће депоније отпадне исплаке у Новом Милошеву. У оквиру Корпоративног центра планирано је сакупљање и складиштење зауљеног отпада (зауљене земље и нафтног муља) и третман отпада технологијом термалне десорпције уз предтретман зауљеног отпада сепарацијом (центрифугирањем).

Депонија течног отпада са повећаним ризиком (исплаке) се налази у фази изградње.

Сточна гробља и јаме–гробнице

Сточна гробља и јаме–гробнице за нешкодљиво уклањање угинулих животиња и споредних производа животињског порекла градити у ванграђевинском подручју, на погодним локацијама.

Врсте, количине и састав сакупљеног комуналног отпада

Брантнер отпадна привреда извршила је анализу врсте, састава и количине отпада у току 2011. године и њоме су обухваћена сва четири годишња доба. Анализа је рађена према Правилнику о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе („Службени гласник РС”, број 61) и може послужити као пример за анализу отпада по врстама.

Табела 4. Приказ анализе отпада рађене на нивоу општине Нови Бечеј (из 2011. год.)

Фракције	Пролећна	Летња	Јесења	Зимска	Средња годишња вредност	
	Удео %	Удео %	Удео %	Удео %	Количина фракције (t)	КОНАЧАН ПРОЦЕНАТ
Папир/картон	4,0	4,1	3,2	3,7	313	3,7
Стакло	1,2	0,8	3,3	1,3	139	1,7
Биоразградиви отпад	62,9	74,7	67,8	30,8	4.945	59,1
ПЕТ амбалажа	2,2	1,4	1,1	2,2	146	1,7
Други пластични амбалажни отпад	0,5	1,1	1,0	0,8	72	0,9
Пластичне кесе	3,2	3,9	2,4	3,3	267	3,2
Остала пластика	0,5	0,6	0,9	0,9	59	0,7
Метал – ферозни амбалажни	0,1	0,3	0,6	0,3	28	0,3
Метал- ферозни остали	0,3	0,1	0,4	0,2	22	0,3
Метал – алуминијумске конзерве	0,0	0,1	0,1	0,0	4	0,0
Метал – остали неферозни метали	0,0	0,0	0,0	0,0	1	0,0
Композитни материјали	0,3	0,4	0,7	0,5	38	0,5
Гума	0,3	0,7	0,1	0,9	41	0,5
Текстил	4,1	1,1	2,7	1,8	205	2,4
Фини елементи	17,9	8,7	11,6	42,3	1.685	20,1
Остало	2,4	2,1	3,9	11,1	408	4,9
УКУПНО:	100,0	100,0	100,0	100,0	8.373	100,0

Извор: Брантнер отпадна привреда доо

3.3.1.8. Присуство и бројност инсеката и глодара

Као потенцијални резервоари и преносиоци заразних болести, инсекти и глодари представљају један од јавно здравствених проблема. Све животињске врсте имају значајно место у еколошком систему, те се активностима дезинсекције и дератизације треба приступати стручно, како се не би нашкодило природној и животној средини.

Општина Нови Бечеј, већ дуги низ година, велику пажњу посвећује заштити становништва од заразних болести које преносе комарци и крпељи. Активности које се предузимају су третмани комараца и крпеља, од првих топлих дана па све док то временски услови захтевају. Овај временски интервал, због климатских промена, уме да варира, па тако буде и период од априла до краја октобра.

3.3.1.9. Бука у животној средини

Иако је звук део наше свакодневнице, звуци су често непријатни и непожељни, те представљају буку. Бука у животној средини – комунална бука је нежељени или штетни звук у спољној средини створен људском активношћу, а главни извор је саобраћај. За разлику од индустријске буке, која у првом реду оштећује слух, комунална бука утиче на квалитет живота, реметећи природан ритам рада и одмора.

Мерења нивоа буке на територији општине Нови Бечеј се врши од 2010. године (Програм коришћења средстава за заштиту и унапређење животне средине општине Нови Бечеј за 2010. годину („Сл. Лист општине Нови Бечеј”, бр.15/2010)). Стручна мерења обавља Завод за јавно здравље из Зрењанина, на основу Уговора о контроли квалитета ваздуха, површинских вода и мерења буке.

Током 2020. године ниво буке је мерен на две локације: мерно место 1 – основна школа „др Ђорђе Јоановић”, Ново Милошево (45°43' 11" N 20°18' 19" E); мерно место 2 – улица Петра Драпшина број 10, Нови Бечеј (45°35' 42" N 20°08' 07" E). Резултати мониторинга током 2020. године показују да је ниво буке у дозвољеним границама (табела бр. 22).

Табела 22. Резултати мониторинга буке у 2020. години

Место мерења	Датум мерења (2020.)	Дозвољени ниво буке dB		Основни индикатори dB			ОЦЕНА		
		Дан/ Вече	Ноћ	дан	вече	ноћ	Прелази/не прелази		
ОШ „Ђорђе Јоановић” Ново Милошево	08.09.	65	55	52	50	45	Не прелази	Не прелази	Не прелази
Улица Петра Драпшина 10, Нови Бечеј	10.09.	65	55	53	53	45	Не прелази	Не прелази	Не прелази

Јединица локалне самоуправе акустичним зонирањем одређују тихе зоне, односно заштићена подручја у којима су прописане граничне вредности од 50 dB у току дана, односно 40 dB у току ноћи. У тихим зонама је забрањена употреба извора буке који би својом активношћу могли да повисе ниво буке у тим зонама. Одређивање акустичних зона врши се у зависности од намене простора.

Бука која се јавља на територији општине, пре свега у урбаном делу, је углавном комунална бука због малог броја индустријских постројења која се углавном лоцирана у индустријским зонама. Утицај тих постројења је смањен на ниво који је подношљив, иако не постоје званични подаци да ли је тај ниво у дозвољеним границама. У центру насеља се налазе углавном пословни простори и кафићи, а врло мало стамбених објеката, па се може рећи да ће се акустично зонирање моћи извести релативно лако

и да не треба очекивати посебне репресивне мере забране које би утицале на устаљени начин коришћења простора.

На територији општине Нови Бечеј врши се мониторинг заштите животне средине из области буке, квалитет површинских вода и квалитет ваздуха. Извештаји показују резултате доброг/умереног квалитета из ових области.

Из области управљања отпадом евидентна је потреба за изградњом санитарне депоније односно регионалног центра, док је из области отпадних вода неопходна изградња пречистача. Такође, од кључних проблема је и недовољна покривеност фекалном канализацијом, као и лош квалитет пијаће воде.

3.3.2 SWOT анализа – животна средина и инфраструктура

Заштита животне средине

<p>СНАГЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> + Покривеност канализационом мрежом Новог Бечеја и Новог Милошева + Заштићена природна добра (Слано Копово, Стара Тиса, Окањ бара, Стари парк Соколац у Новом Бечеју), бројне биљне и животињске врсте + Значајни водни ресурси и густа хидрографска мрежа + Организовано управљање комуналним отпадом (без одлагања) и примарна сепарација секундарних сировина + Очувано пољопривредно земљиште (нема великих загађивача у околини) + Развијена друмска мрежа + Институционална покривеност за питања заштите животне средине (инспектор ЗЖС, сарадник на пословима ЗЖС на општинском нивоу, пољочуварска служба, комунално предузеће, ватрогасна служба и штаб за ванредне ситуације) + Развијена прекогранична партнерста за конкурисање на ЕУ пројектима 	<p>СЛАБОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Низак ниво свести грађана о значају ЗЖС - Непостојање катастра загађивача - Непостојање канализационе мреже (Кумане и Бочар) - Застарела водоводна мрежа у насељеним местима општине (изузев Новог Милошева) - Неадекватно одлагање чврстог отпада - Неуређеност атмосферских канала - Низак животни стандард грађана, условљава да су питања животне средине мање важна - Непостојање континуираног и систематског праћења квалитета воде у Тиси, изузев у летњој сезони - Непошумљеност и непостојање већих зелених површина - Неактиван НВО сектор у области ЗЖС
<p>ШАНСЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Процес европских интеграција (законодавство, стандарди...) ✓ Доступност иностраних фондова ✓ Постојање домаћих фондова 	<p>ПРЕТЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ✗ Пораст нивоа вода на реци Тиси ✗ Индустријско загађење реке Тисе ✗ Неефикасно правосуђе ✗ Ветрови који еродирају обрадиве

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Пловна међународна река (Тиса) ✓ Изградња регионалне депоније ван територије општине ✓ Индустрија по еколошким стандардима производње ✓ Позитивна законска регулатива у релевантној области ✓ Прекогранична сарадња са братским и другим општинама 	<p>површине</p> <ul style="list-style-type: none"> ✗ Загађеност ваздуха прашином ✗ Непостојање капацитета за управљањем посебним токовима опасног отпада (гуме, електронски отпад, фармацеутски отпад, акумулатори) ✗ Недостатак капацитета за управљање анималним отпадом
--	---

4 ИНТЕГРАЛНА АНАЛИЗА

Након спроведених секторских анализа фактора који утичу на одрживи развој општине Нови Бечеј, Координациони тим за израду Плана развоја општине Нови Бечеј је на основу дискусија базираних на аргументима побројаним у опису постојећег стања у општини дошао до консензуса око кључних фактора и стратешких усмерења развоја, односно за одабир приоритета одрживог развоја општине Нови Бечеј у планираном периоду.

- Веће коришћење потенцијала реке Тисе континуираним инфраструктурним опремањем обале и дефинисањем програмских садржаја;
- Даље јачање туристичке понуде и брендирање постојећих туристичких манифестација, а нарочито Великогоспојинских дана;
- Покретање и стављање у функцију дефинисаних радних, као и индустријских зона;
- Даље развијање и подршка пољопривредној производњи;
- Унапређење постојеће и изградња недостајуће комуналне инфраструктуре;
- Предузимање конкретних акција на побољшању квалитета воде за пиће;
- Подизање свести о значају заштите животне средине;
- Развој предузетничког духа и имплементација пословних идеја, нарочито младих, кроз едукативне и стимулативне мере и подстицањем јавно-приватног партнерства;
- Проширење површина под шумом, као и озелењавање јавних површина у насељеним местима;
- Унапређење атмосферских канала и атарске каналске мреже;
- Побољшање услова живота у руралним срединама.

5 ДЕФИНИСАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА

На основу спроведених анализа, у овом делу стратешког документа постављени су основни елементи:

- Визија;
- Приоритети;
- Стратешки циљеви и
- Програми развоја.

Са становишта природних услова, општина Нови Бечеј поседује значајне потенцијале за развој. Пољопривреда Општине, поред радне снаге, располаже и значајним земљишним и солидним сточним фондом. На привредни развој су се одразили сви фактори трансформације кроз који је привреда у целини прошла, па се последице осећају и даље, а радно становништво пролази период прилагођавање новим тржишним условима, услед чега варира број привредних друштава, предузетника и МСП из године у годину, као и миграције, значајна флукутација из сектора у сектор и сл.

Од компаративних предности општине Нови Бечеј издвајају се:

- Људски ресурси, школе и институције које чине средину пријатну за живот;
- Река Тиса са свим својим потенцијалима представља значајан ресурс који се може искористити како за организацију туристичких садржаја, тако и за традиционалне начине њеног коришћења (водени саобраћај, наводњавање и рибарство);
- Имиџ општине као туристичке дестинације који је потребно искористити за даљи развој туристичких садржаја.

5.1 Дефинисање визије

Из свега до сада приказаног и приложеног у овом документу дефинисана је ВИЗИЈА развоја општине Нови Бечеј, до 2032. године:

***Општина Нови Бечеј је вишенационална и толерантна
средина препознатљива по својим туристичким садржајима,
која има базу у развијеној пољопривредној производњи, као и у
еколошки очуваној
природној средини.***

5.2 Дефинисање приоритета, стратешких циљева и програма развоја

Табела 5: Однос приоритета, стратешких циљева и програма развоја

Приоритети	Општи циљеви	Посебни циљеви
ОСИГУРАТИ И УНАПРЕДИТИ ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	ПРИМЕНИТИ КОНЦЕПТ ДОБРЕ УПРАВЕ	Јачање људских ресурса упрве
		Унапређење комуникације ЛСи грађана
		Унапређење квалитета живота бригом о изгледу општине
	РАЗВИЈЕНИ КАПАЦИТЕТИ/САДРЖАЈИ ЗА ЗАДОВОЉАВАЊЕ ДРУШТВЕНИХ ПОТРЕБА СТАНОВНИШТВА	Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери образовне делатности
		Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери здравствене заштите
		Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери социјалне заштите
		Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери културе
		Развој услова за бављење спортом
ОСИГУРАТИ ДАЉИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА И ПРАТЕЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ	РЕ-брендирање Великогоспојинских дана
		Развој других видова туризма
		Унапређење и развој туристичке инфраструктуре и супраструктуре
ПОДСТАЋИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ	Подстицаји за развој биљне производње
		Подстицаји за развој сточарске производње

	РАЗВОЈ ИНДУСТРИЈСКИХ КАПАЦИТЕТА	<i>Привлачење инвеститора у индустријски сектор</i>
	РАЗВОЈ СЕКТОРА МСП И ПРЕДУЗЕТНИШТВА	<i>Успоставити партнерске односе ЛС и предузетника и МСП</i>
		<i>Подстицање формирања МСП и радњи</i>
ЗАШТИТИТИ И УНАПРЕДИТИ ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ИНФРАСТРУКТУРУ	ПОДИЗАЊЕ ЕКОЛОШКЕ СВЕСТИ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ	<i>Подршка посебним програмима институција, ЈП и приватног сектора</i>
	ОЧУВАНИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	<i>Израда планских и стратешких докумената у области ЗЖС</i>
		<i>Праћење и унапређење стања природе и јавних површина</i>
	УНАПРЕЂЕЊЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	<i>Санација и изградња атмосферских канала и атарске каналске мреже</i>
		<i>Унапређење водоводне и канализационе мреже</i>
		<i>Развој путне инфраструктуре</i>
		<i>Развој инфраструктуре на обали реке Тисе</i>
		<i>Повећање енергетске ефикасности у јавном сектору</i>
	УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	<i>Управљање посебним токовима отпада</i>

6 АКЦИОНИ ПЛАН

Акциони план Плана развоја приказан на овом месту треба да послужи као основа за израду **годишњих оперативних планова** с циљем да се успешно реализује План развоја.

Акциони план обухвата:

- 4 приоритета,
- 10 стратешких циљева,
- 25 програма и
- 51 идентификован пројекат.

Ради обезбеђења што бржег и ефикаснијег почетка имплементације Плана и мотивације партнера за чвршћу сарадњу од идентификованих пројеката у Акционом плану, одабрано је ТОП 10 пројеката који имају велики значај за поједине приоритете уз најмање баријера за њихову реализацију. Ови пројекти су детаљније описани у посебном прилогу.

ПРОБЛЕМ/ПРИОРИТЕТ: Осигурати и унапредити друштвени развој локалне заједнице					
Стратешки циљ: Применити концепт добре управе					
1.1.1 Програм: Јачање људских ресурса управе					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
1.1.1.1	Увођење општинских стипендије за недостајуће кадрове	2022-2024	Буџет општине Нови Бечеј	Број занимања за која су предвиђене стипендије Број додељених стипендија	Идејна фаза
1.1.2 Програм: унапређење комуникације ЛС и грађана					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
1.1.2.1	Успостављање и развој различитих видова комуникације ЛС и грађана (користећи примере добре праксе уз прилагођавање специфичностима општине)	2022-2024	Буџет општине Нови Бечеј	Број развијених и примењених модела комуникације грађана и ЛС	Идејна фаза

1.1.3 Програм: Унапређење квалитета живота бригом о изгледу општине					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
1.1.3.1	Комплетно уређење улице Иве Лоле Рибара у Новом Бечеју	2022-2024	Општина Нови Бечеј Пројекат Светске банке за подршку локалној инфраструктури	Дужина реконструисаног коловоза и тротоара Дужина новоизграђене бициклистичке стазе Површина уређених зелених површина	Израђена пројектно-техничка документација
Стратешки циљ: РАЗВИЈЕНИ КАПАЦИТЕТИ/САДРЖАЈИ ЗА ЗАДОВОЉАВАЊЕ ДРУШТВЕНИХ ПОТРЕБА СТАНОВНИШТВА					
1.2.1. Програм: Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери образовне делатности					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
1.2.1.1	Унапређење услова и квалитета основношколског образовања у општини Нови Бечеј	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број објеката основношколског образовања у којима су извршени радови Број школа у којима је унапређен процес наставе	Израђена пројектно-техничка документација као и спецификација потребне опреме за сваку од основних школа
1.2.1.2	Унапређење услова и квалитета средњошколског образовања у општини Нови Бечеј	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број грађевинских и других интервенција које су реализоване у објектима Средње школе Нови Бечеј	Израђена пројектно-техничка документација као и спецификација потребне опреме за опремање кабинета
1.2.1.3	Унапређење услова и квалитета предшколског образовања у општини Нови Бечеј	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	% деце која су обухваћена предшколским васпитно-образовним радом	Израђена пројектно-техничка документација и спецификација потребних радова на објектима ПУ "Пава Сударски"

1.2.2 Програм: Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери здравствене заштите					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
1.2.2.1	Унапређење доступности, квалитета и ефикасности примарне здравствене заштите	2022-2024	Екстерни извори	Проценат реализације планова инвестирања у објекте и опрему установа примарне здравствене заштите	Урађена спецификација опреме и радова за објекте Дома здравља у општини Нови Бечеј
1.2.2.2	Унапређење здравља становништва општине кроз едукацију	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број реализованих едукација и активности из области здравља Број учесника на едукацијама	Идејна фаза
1.2.3 Програм: Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери социјалне заштите					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
1.2.3.1	Развој локалних услуга Дома за душевно оболела лица Свети Василије Острошки Чудотворац у Новом Бечеју – Изградња и опремање објекта Дневног боравка за старе	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број нових услуга	Израђена пројектно-техничка документација
1.2.4 Програм: Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери културе					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
1.2.4.1	Комплетна реконструкција и опремање позоришне/биоскопске сале у Дому културе општине Нови Бечеј	2022-2025	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Комплетно уређена позоришна/биоскопска сала у складу са стандардима	Урађена спецификација за набавку и опреме У плану је израда пројектно-техничке документације за грађевинске радове
1.2.4.2	Уређење археолошког локалитета Арача	Континуирано	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број нових садржаја везаних за локалитет Број посетилаца локалитета	Пројекат у току
1.2.4.3	Унапређење просторних и техничких услова у објектима културе на територији општине	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број уређених објеката	Израђена пројектно-техничка документација

1.2.4.4.	Завршетак радова на изградњи дела Дома културе у Новом Милошеву	2022-2025	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Комплетно завршена изградња дела Дома културе у Новом Милошеву	Урађена пројектно- техничка документација
----------	--	-----------	---------------------------------------	---	---

1.2.5 Програм: Развој услова за бављење спортом					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
1.2.5.1	Реконструкција постојећих спортских објеката на територији општине	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број реконструисаних објеката спортске инфраструктуре	Израђена пројектно-техничка документација
1.2.5.2	Обезбеђивање просторних услова за реализацију програма рекреативног спорта	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број новоизграђених јавних спортских терена	Израђена пројектно-техничка документација
1.2.5.3	Промоција здравих стилова живота и доступности спорта за све	2022-2024	Општина Нови Бечеј	Број реализованих програма и активности са циљем популаризације рекреативног спорта Број учесника програма	Пројекат у току

2. ПРОБЛЕМ/ПРИОРИТЕТ:Осигурати даљи развој туризма и пратеће инфраструктуре					
2.1. Стратешки циљ: ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ					
2.1.1 Програм: РЕ-брендирање Великогоспојинских дана					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
2.1.1.1	Ре-брендирање Великогоспојинских дана	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број нових садржаја Број посетилаца	Идејна фаза

2.1.2 Програм: Развој других видова туризма					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
2.1.2.1	Реконструкција и рестаурација житног магацина у Новом Бечеју	2022-2032	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Површина уређеног простора житног магацина Број туристичких садржаја везаних за нови простор	Израђена пројектно-техничка документација
2.1.2.2	Реконструкција и рестаурација двораца на територији општине Нови Бечеј	2022 -2032	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број двораца у којима је извршена реконструкција Број посетилаца реконструисаног објекта	Израђен конзерваторски пројекат за дворac Карачоњи у Новом Милошеву
2.1.2.3	Даљи развој манифестационог туризма	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број манифестација Број посетилаца Број медијских прилога о манифестацијама	Идејна фаза

2.1.3 Програм: Унапређење и развој туристичке инфраструктуре и супраструктуре					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
2.1.3.1.	Изградња пристана на реци Тиси код Новог Бечеја	2022-2032	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Изграђен пристан за прихват туристичких бродова и других пловила за превоз путника	Идејна фаза
2.1.3.2.	Адаптација и регистрација ауто кампа у марини „Градиште“ крај Тисе	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број камп места Број посетилаца	Пројекат у току
2.1.3.3.	Бицикличичко-пешачка стаза на потезу Бисерно острво	2022-2028	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број обележених рута Број постављених знакова сигнализације везане за бицикличичку стазу Број корисника	Идејна фаза
2.1.3.4.	Мини голф терен	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број поља за игру Број корисника терена	Идејна фаза
2.1.3.5	Изградња базена у Новом Бечеју	2022-2025	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Изграђен базен са додатним садржајима	Израђена пројектно-техничка документација

3 . ПРОБЛЕМ/ПРИОРИТЕТ: Подстаћи економски развој

3.1. Стратешки циљ: РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ

3.1.1 Програм:Подстицај за развој биљне производње

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
3.1.1.1.	Реализација мера годишњег плана развоја пољопривреде	Годишње	Општина Нови Бечеј	Број реализованих мера Број корисника мера	Дефинисане и усвојене мере и активности везане за развој биљне производње

3.1.2 Програм: Подстицај за развој сточарске производње

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
3.1.2.1.	Реализација мера годишњег плана развоја пољопривреде	Годишње	Општина Нови Бечеј	Број реализованих мера Број корисника мера	Дефинисане и усвојене мере и активности везане за развој сточарске производње

3.2. Стратешки циљ: РАЗВОЈ ИНДУСТРИЈСКИХ КАПАЦИТЕТА

3.2.1 Програм: Привлачење инвеститора у индустријски сектор

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус
3.2.1.1.	Комплетно опремање индустријских (радних) зона у општини	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број комплетно опремљених зона Број комплетно опремљених парцела у оквиру зона	Пројектно-техничка документација је у фази израде

3.3. Стратешки циљ: РАЗВОЈ СЕКТОРА МСП И ПРЕДУЗЕТНИШТВА

3.3.1 Програм: Успостављање партнерских односа ЛС, предузетника и МСП

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
3.3.1.1.	Подизање капацитета сектора кроз едукације о успостављању сопственог бизниса	2022-2024	Општина Нови Бечеј	Број реализованих обука Број полазника обука Број полазника који су покренули сопствени бизнис	У фази реализације
3.3.1.2	Подизање капацитета МСП сектора кроз подршку у писању пројеката	2022-2024	Општина Нови Бечеј	Број реализованих обука Број полазника обука Број полазника који су успешно аплицирали и реализовали пројекат/е	Идејна фаза

3.3.2 Програм: Подстицање формирања МСП и радњи

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
3.3.2.1.	Подршка МСП кроз имплементацију ЛАПЗ-а и формирање фонда за развој МСП	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број новооснованих фирми	У фази реализације

4. ПРОБЛЕМ/ПРИОРИТЕТ: Заштитити и унапредити животну средину и инфраструктуру
4.1. Стратешки циљ: ПОДИЗАЊЕ ЕКОЛОШКЕ СВЕСТИ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

4.1.1 Програм: Подршка посебним програмима институција и невладиног сектора					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
4.1.1.1.	Подизање свести и информисаности грађана о важности и предностима рециклирања отпада и другим аспектима од значаја за очување животне средине	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број реализованих програма/пројеката/активности Број учесника	У фази реализације

4.2. Стратешки циљ: ОЧУВАНИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

4.2.1 Програм: Израда планских и стратешких докумената у области ЗЖС					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
4.2.1.1.	Израда програма заштите животнессредине са акционим планом	2022	Општина Нови Бечеј	Израђен и усвојен ПЗЖС са акционим планом	Идејна фаза
4.2.1.2.	Израда катастра загађивача	2022-2023	Општина Нови Бечеј	Израђен катастар загађивача	Идејна фаза

4.2.2 Програм: Праћење и унапређење стања природе и јавних површина					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
4.2.2.1.	Подизање пољозаштитних шумских појаса на територији општине Нови Бечеј	2022-2024	Општина Нови Бечеј	Дужина новоподиг утих пољозаштитних шумских појасева	У фази реализације
4.2.2.2	Хортикултурно уређење улица у општини Нови Бечеј	2022-2024	Општина Нови Бечеј	Површина новоуређених зелених површина у општини	У фази реализације
4.2.2.3	Пошумљавање општине Нови Бечеј	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	- Површина новоподигнуте шуме - % пошумљености општине Нови Бечеј	У фази реализације

4.3. Стратешки циљ: УНАПРЕЂЕЊЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ					
4.3.1 Програм: Санација и изградња атмосферских канала и атарске каналске мреже					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
4.3.1.1.	Изградња и одржавање атарских канала	Континуирано	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Дужина одржаваних канала	У фази реализације
4.3.1.2.	Изградња и одржавање атмосферске канализације у грађевинским реонима у сва четири насељена места	Континуирано	Општина Нови Бечеј	Дужина новоизграђене атмосферске канализације Дужина одржаване атмосферске канализације	У фази реализације

4.3.2 Програм: Унапређење водоводне и канализационе мреже					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
4.3.2.1	Пројекат „Чиста Србија“ Реконструкција постојеће и изградња недостајућег дела канализационе мреже у насељу Нови Бечеј	2022-2025	Екстерни извори	Дужина новопројектоване канализационе мреже Дужина реконструисане канализационе мреже	Израђена пројектно-техничка документација
4.3.2.2	Пројекат „Чиста Србија“ Изградња пречистача отпадних вода у насељима Нови Бечеј и Ново Милошево	2022-2025	Екстерни извори	Капацитети изграђених пречистача отпадних вода	Израђена пројектно-техничка документација
4.3.2.3	Пројектовање канализационе мреже и пречистача отпадних вода у насељима Кумане и Бочар	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Дужина новопројектоване канализационе мреже	Идејна фаза
4.3.2.4	Израда ПТ документације пречистача пијаће воде за насељена места у општини	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број предвиђених постројења за пречишћавање пијаће воде	Идејна фаза

4.3.3 Програм: Развој путне инфраструктуре					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
4.3.3.1.	Обнова и рехабилитација постојећих путева у грађевинском реону у сва четири насељена места	Континуирано	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Дужина обновљених путева у грађевинском реону	Израђена пројектно-техничка документација
4.3.3.2.	Обнова и рехабилитација локалних путева у ванграђевинском реону	Континуирано	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Дужина обновљених путева у ванграђевинском реону	Израђена пројектно-техничка документација
4.3.3.3	Изградња атарских путева	Континуирано	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Дужина изграђених атарских путева	Израђена пројектно-техничка документација

4.3.4 Програм: Развој инфраструктуре на обали реке Тисе					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
4.3.4.1.	Одржавање одбрамбеног насипа на потезу „Љутово“	Континуирано	Општина Нови Бечеј	Дужина одржаваног насипа	У фази реализације

4.3.5 Програм: Повећање енергетске ефикасности у општини Нови Бечеј					
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
4.3.5.1.	Примена мера енергетске ефикасности у објектима основношколског и средњошколског образовања	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број објеката у оквиру којих су примењене мере ЕЕ % уштеде у објектима у којима су примењене мере	У фази реализације
4.3.5.2.	Примена мера енергетске ефикасности у објектима намењеним предшколском образовању	2022-2024	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број објеката у оквиру којих су примењене мере ЕЕ % уштеде у објектима у којима су примењене мере	У фази реализације
4.3.5.3.	Примена мера енергетске ефикасности у приватним објектима (приватне куће и стамбене зграде)	Континуирано	Општина Нови Бечеј Екстерни извори	Број објеката у оквиру којих су примењене мере ЕЕ % уштеде у објектима у којима су примењене мере	У фази реализације

4.4. Стратешки циљ: УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Временски оквир	Извор финансирања	Индикатори	Статус
4.4.1.1.	Санација, рекултивација и затварање привремене депоније у Новом Бечеју	2022-2032	Буџет Општине Нови Бечеј и екстерни извори	Затворена привремена депонија у Новом Бечеју	Идејна фаза
4.4.1.2.	Изградња сакупљачког центра за управљање посебним токовима отпада	2022-2025	Буџет Општине Нови Бечеј и екстерни извори	Количине сакупљеног отпада у оквиру сакупљачког центра Број корисника сакупљачког центра	Идејна фаза

7 ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПЛАНА РАЗВОЈА

Имплементација, односно реализација Плана развоја је кључни део, односно сврха читавог процеса стратешког планирања. Акциони план представља полазну основу за имплементацију Плана развоја.

Као што је за започињање процеса стратешког планирања, Општина је донела одређену одлуку, у којој се иницира процес, именују људи за одређене послове, тако се и за фазу имплементације Плана морају учинити неопходни формални кораци.

Пре свега, Општина пре иницирања фазе имплементације Плана требати да учини следеће:

- Именовање људи и/или тела које ће бити одговорно за имплементацију,
- Дефинисање положаја тела за имплементацију у оквиру општинске управе,
- Именовање лица и дефинисање одговорности на пројектима на којима је Општина носилац истих,
- Именовање лица и дефинисање одговорности на пројектима на којима је Општина пројектни партнер.

Управо из разлога несметаног почетка имплементације Плана, Општина је дефинисала Топ 10 пројеката, као што је то у уводном делу Акционог плана и наведено. Буџети ових пројеката требали би да се нађу у буџету Општине за наредне године.

Поред Топ 10 пројеката, као инструмента за започињање процеса имплементације Плана, други инструмент, знатно сложенији је Оперативни план имплементације за сваку годину планског периода. У овом документу, који се формално усваја од стране извршног општинског органа, односно Општинског већа, дефинише се најмање следеће:

- Списак пројеката предвиђених за реализацију у наредној години, најмање допуњених са елементима из Акционог плана,
- Буџет,
- Праћење реализације пројеката и
- Извештавање.

8 МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Имајући у виду да сваки план подлеже контроли и вредновању, Општина је предвидела да се именују лица за Радно тело које ће се бавити пословима мониторинга и евалуације.

У сврху мониторинга и евалуације израдиће се посебни евалуациони упитници.

Ово Радно тело ће имати три члана, и сачињавати ће на годишњем нивоу извештај о реализацији Плана и подносити га Скупштини.

Списак 10 приоритетних пројеката:

1. Реализација пројекта „Чиста Србија“

Пројекат у целости финансира Влада РС што подразумева израду пројектно-техничке документације као и извођење радова.

Вредност пројекта: 25.000.000 ЕУР

Рок за реализацију: 2025. година

2. Изградња базена у Новом Бечеју

Финансира се из средстава буџета. Урађена је пројектно-техничка документација.

Вредности пројекта: 5.000.000,00 динара. Пројекат обухвата изградњу самог објекта, без уређења околине.

Рок за реализацију: 2024. година

3. Локалне услуге у заједници-Изградња и опремање објекта Дневног боравка за старе
Пројектно техничка документација је израђена.

Вредност пројекта: 85.000.000,00 динара

Рок за реализацију: 2024.година

4. Реконструкција и рестаурација Житног магацина у Новом Бечеју

Израђена је пројектно-техничка документација

Вредност пројекта: 500.000.000,00 дин

Рок за реализацију: 2025.година

5. Изградња пристана

Вредност пројекта: 30.000.000,00 дин

Рок реализације: 2024.година

6. Обезбеђење просторних и техничких услова за реализацију рановрсних културних
садржаја у Дому културе општине Нови Бечеј

А) Реновирање позоришне/биоскопске сале(вентилација, грејање, столице, под, сцена, аудио-видео опрема, контролна-техничка соба, амбијентално осветљење и озвучење, радна светла...)

Процењена вредност израде пројектно-техничке документације је 1.755.000,00 динара. У оквиру пројектно-техничке документације биће дефинисан износ потребан за реализацију пројекта реновирања позоришне/биоскопске сале.

Б) Опремање позоришне/биоскопске сале-процењена вредност опреме за позоришне представе/биоскопске пројекције преко 15.000.000,00 динара

Рок реализације: 2024.година

7.Опремање индустријске зоне ИЗЛАЗ

Израђена пројектно-техничка документација.

Вредност пројекта: 150.000.000,00 динара

Рок реализације: 2025.година

8. Изградња и опремање вртића у Новом Милошеву

Израђена пројектно-техничка документација.

Вредност пројекта:150.000.000,00 динара

Рок реализације: 2024.година

9. Комплетно уређење улица у општини Нови Бечеј

Вредност пројекта: 60.000.000,00 динара

Рок реализације:2024.година

10.Уређење атарских путева на територији општине Нови Бечеј

Вредност пројекта: 5.500.000,00 динара на годишњем нивоу

Рок реализације: 2024.година

Израда Плана развоја финансијски је потпомогнута од
стране Владе Аутономне покрајине Војводине